

SARAJEVO OSIGURANJE

Sarajevo-osiguranje d.d. Sarajevo

Konsolidovani i odvojeni finansijski izvještaji

za godinu koja završava 31.12.2022. godine

i Izvještaj nezavisnog revizora

Sarajevo, mart 2023.

Sadržaj

	Strana
Izvještaj nezavisnog revizora	4
Izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti	7
Izvještaj o finansijskom položaju	8
Izvještaj o promjenama u kapitalu	9
Izvještaj o novčanim tokovima	10
Bilješke uz finansijske izvještaje	11 - 64

Sarajevo-osiguranje d.d. Sarajevo

Finansijski izvještaji za godinu koja završava 31.12.2022. godine

ODGOVORNOST ZA FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

za godinu koja završava s 31.12.2022.

Uprava Društva Sarajevo-osiguranje d.d. („Društvo“) je dužna osigurati da odvojeni i konsolidovani finansijski izvještaji Društva za period od 1.1. 2022. godine do 31.12.2022. godine budu sastavljeni u skladu sa važećim Zakonom o računovodstvu i reviziji, važećim Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja i Međunarodnim računovodstvenim standardima, tako da pružaju istinit i objektivan prikaz finansijskog stanja Društva, kao i njegove rezultate poslovanja, promjene u kapitalu i novčane tokove za navedeni period.

Uprava očekuje da Društvo ima odgovarajuća sredstva za nastavak poslovanja, te stoga prihvata načelo vremenske neograničenosti poslovanja pri sastavljanju finansijskih izvještaja.

Odgovornosti Uprave pri izradi finansijskih izvještaja, obuhvaćaju sljedeće:

- odabir i dosljednu primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika;
- davanje opravdanih i razboritih prosudbi i procjena;
- primjenu važećih računovodstvenih standarda, uz objavu za svako materijalno značajnije odstupanje i obrazloženje svih materijalno značajnih odstupanja u finansijskim izvještajima;
- sastavljanje finansijskih izvještaja pod pretpostavkom vremenske neograničenosti poslovanja, osim ako pretpostavka da će Društvo nastaviti poslovanje nije primjerena.

Uprava je odgovorna za vođenje odgovarajućih i ispravnih računovodstvenih evidencija, koje u svakom trenutku s opravdanom tačnošću prikazuju finansijski položaj i rezultate poslovanja Društva.

Takoder, Uprava je dužna pobrinuti se da finansijski izvještaji budu u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji Federacije Bosne i Hercegovine.

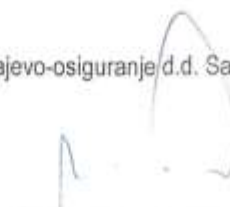
Pored toga, Uprava je odgovorna za čuvanje imovine Društva, te za poduzimanje opravdanih koraka za sprječavanje i otkrivanje prevare i drugih nepravilnosti.

U znak potvrde, finansijske izvještaje su potpisale ovlaštene osobe društva Sarajevo-osiguranje d.d. Sarajevo

Arif Kulic

Direktor

Edin Muhović

Izvršni direktor

Sarajevo-osiguranje d.d.

Maršala Tita 29

71000 Sarajevo

24. februar 2023. godine

IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Dioničarima društva Sarajevo-osiguranje d.d. Sarajevo

IZVJEŠTAJ O REVIZIJI FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA

Mišljenje

Obavili smo reviziju godišnjih pojedinačnih i konsolidovanih finansijskih izvještaja društva Sarajevo-osiguranje d.d., Sarajevo (Društvo) koji obuhvaćaju Bilans stanja - izvještaj o finansijskom položaju na 31. decembra 2022., bilans uspjeha - izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti, izvještaj o promjenama kapitala i izvještaj o novčanim tokovima za tada završenu godinu, te bilješke uz finansijske izvještaje, uključujući i sažetak značajnih računovodstvenih politika.

Prema našem mišljenju, priloženi pojedinačni i konsolidovani finansijski izvještaji istinito i fer prezentiraju, u svim značajnim odrednicama, finansijski položaj Društva i njegovih ovisnih društava (zajedno – „Grupa“) na 31. decembra 2022. , njihovu finansijsku uspješnost, te njihove novčane tokove za tada završenu godinu u skladu s Zakonom o računovodstvu Federacije BiH i Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja („MSFI“).

Osnova za mišljenje

Obavili smo našu reviziju u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji i Međunarodnim revizijskim standardima („MRevS“). Naše odgovornosti prema tim standardima su detaljnije opisane u našem izvještaju neovisnog revizora u odjeljku *Odgovornosti revizora za reviziju finansijskih izvještaja*.

Neovisni smo od Društva u skladu s Kodeksom etike za profesionalne računovođe („IESBA Kodeks“) i ispunili smo naše etičke odgovornosti u skladu s IESBA Kodeksom. Vjerujemo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dovoljni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje.

Isticanje pitanja

a) Povećanje kapitala

Skrećemo pažnju na bilješku 26 uz finansijske izvještaje koja opisuje odluku o povećanju kapitala Društva emisijom dionica putem zatvorene prodaje. Naše mišljenje nije modificirano u vezi s tim pitanjem. Skupština Društva je na sjednici održanoj 15.12.2022. donijela Odluku o povećanju dioničkog kapitala emisijom dionica putem zatvorene prodaje. Ovom odlukom povećava se osnovni dionički kapital Društva za iznos do 7.692.310,00 KM.. Dionički kapital Društva nakon povećanja iznositi će do 54.038 640,00 KM. Prema ovoj odluci Skupštine upis i uplata dionica će se vršiti u periodu od 20.02.2023. godine do 27.02. 2023 godine. Do trenutka izrade ovog izvještaja nisu poznate informacije o upisu i uplati dionica.

b) Mišljenje ovlaštenog aktura

Skrećemo pažnju na bilješku 21 uz finansijske izvještaje koja ističe da je od strane ovlaštenog aktura dato mišljenje s rezervom. Iz mišljenja ovlaštenog aktura evidentno je da je mišljenje s rezervom dato zbog neprimjenjivanja nekih odredbi Pravilnika o visini i načinu ulaganja sredstava ("Službene novine Federacije BiH", broj 95/19), kao i zbog nekih mogućih unapređenja internih procedura. Međutim, iz izvještaja aktura jasno se vidi ne postoje greške u priznavanju i vrednovanju bilo koje bilansne pozicije u finansijskim izvještajima, tako da naše mišljenje nije modificirano u vezi s tim pitanjem.

Značajnost

Na opseg naše revizije je utjecala naša primjena načela značajnosti. Revizija je oblikovana kako bi se moglo steći razumno uvjerenje o tome jesu li pojedinačni i konsolidirani finansijski izvještaji bez značajnog pogrešnog prikaza. Pogrešni prikazi mogu nastati kao posljedica prevare ili pogreške. Smatraju se značajnim ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili u zbiru, utiču na ekonomske odluke korisnika donijete na osnovi tih finansijskih izvještaja.

Na osnovu naše profesionalne prosudbe utvrdili smo određene kvalitativne pragove značajnosti, uključujući značajnost za pojedinačne i konsolidirane finansijske izvještaje kao cjelinu. Oni su nam, zajedno s kvalitativnim razmatranjima, pomogli u određivanju opsega revizije, vrste, vremenskog rasporeda i obima naših revizijskih postupaka, kao i utvrđivanju uticaja pogrešnog prikazivanja, pojedinačno i u zbiru na pojedinačne i konsolidirane finansijske izvještaje.

Ključna revizijska pitanja

Ključna revizijska pitanja su ona pitanja koja su bila, po našoj profesionalnoj prosudbi, od najveće važnosti za našu reviziju finansijskih izvještaja tekućeg perioda. Tim pitanjima smo se bavili u kontekstu naše revizije finansijskih izvještaja kao cjeline i pri formiranju našeg mišljenja o njima i mi ne dajemo zasebno mišljenje o tim pitanjima. Za svako ključno pitanje u nastavku je pripremljen opis o tome kako se naša revizija bavila tim pitanjima.

Ključna revizijska pitanja	Pristup ključnim revizijskim pitanjima
1. Vrednovanje tehničkih rezervi (Bilješka br. 21. u finansijskim izvještajima) Evidentno je da tehničke rezerve predstavljaju pojedinačno najznačajniju obavezu Društva u njegovom izvještaju o finansijskom položaju. Vrednovanje tehničkih rezervi uključuje značajno prosuđivanje u pogledu neizvjesnih budućih ishoda, jer zahtijeva da Uprava razvija složene i subjektivne pretpostavke koje se koriste kao ulazne varijable u modelu izračuna rezervi za ugovore o osiguranju koji koristi standardnu aktuarsku metodologiju. Kod neživotnih osiguranja procjena uprave vezana je uz iznose očekivanog konačnog troška nastalih a neprijavljenih šteta (IBNR), kao i prijavljenih, a neisplaćenih šteta (RBNS) vrlo je kompleksna. Pri tome se mogu koristiti razne metode, a često je standardne aktuarske modele potrebno prilagoditi posebnim okolnostima. Takve prilagodbe također zahtijevaju određenu prosudbu. Uprava procjenjuje IBNR rezervu koristeći složeni model koji se bazira na ključnim pretpostavkama uključujući i one o primjerenosti korištenja historijskih trendova u predviđanju obrazaca budućeg kretanja nastanka šteta i njihove isplate. Društvo i Grupa koriste podatke o broju i iznosima nastalih i već prijavljenih šteta, prosječne troškove po odštetnom zahtjevu kao i podatke o učestalosti nastanka šteta da bi razvili vlastitu procjenu potrebnog iznosa rezervi.	Prilikom revizije tehničkih rezervi, napravili smo testove kontrola, detalja i analitičke procedure na tehničkim rezervama Društva. Također smo usporedili aktuarske metode i pretpostavke koje koristi Uprava s podacima unutar tržišta osiguranja i s priznatim i propisanim aktuarskim procedurama. Naše procedure uključile su pregled pretpostavki koje je koristio nezavisni kvalificirani ovlašteni aktuar, provjeru ulaznih podataka za izračun tehničkih rezervi, razumijevanje donesenih zaključaka, ocjenu konzistentnosti metodologije u usporedbi s prethodnim godinama, te ocjenu jesu li promjene u aktuarskim modelima u skladu s našim očekivanjima proizašlim iz razvoja u samom poslovanju i na tržištu. Angažirali smo eksperta kako bismo analizirali i kritički preispitali kalkulaciju rezervi koje su najviše podložne neizvjesnosti i koje su najveće po iznosima. Usporedili smo neovisnu analizu i onu koju je provela Uprava. Pregledali smo i informacije objavljene u finansijskim izvještajima Društva da bismo ocijenili njihovu dovoljnost u smislu razumljivosti same transakcije korisnicima finansijskih izvještaja.
2. Materijalna imovina i ulaganja u nekretnine (Bilješka br. 13. u finansijskim izvještajima) Materijalna imovina (42.926.220 KM) i ulaganja u nekretnine (11.195.489 KM) na dan 31.12.2022. godine čine 43% ukupne imovine društva.	Izvršili smo uvid u procjenu vrijednosti nekretnina, a naročito procjene sudskih vještaka i drugih eksperata. Provjerili smo obračun amortizacije stalnih materijalnih sredstava za 2022. godinu, kao i knjiženje nabavki i umanjenja. Kontrolirali smo popis nekretnina na dan 31.12.2022. godine.

Odgovornosti uprave i onih koji su zaduženi za upravljanje za godišnje finansijske izvještaje

Uprava je odgovorna za sastavljanje godišnjih finansijskih izvještaja koji daju istinit i fer prikaz u skladu s Zakonom o računovodstvu i reviziji FBiH i sa MSFI-ima, i za one interne kontrole za koje uprava odredi da su potrebne za omogućavanje sastavljanja godišnjih finansijskih izvještaja koji su bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prevare ili pogreške.

U sastavljanju godišnjih finansijskih izvještaja, uprava je odgovorna za procjenjivanje sposobnosti Društva da nastavi s vremenski neograničenim poslovanjem i korištenjem računovodstvene osnove utemeljene na vremenskoj neograničenosti poslovanja, osim ako uprava ili namjerava likvidirati Društvo ili prekinuti poslovanje ili nema realne alternative nego da to učini.

Oni koji su zaduženi za upravljanje su odgovorni za nadziranje procesa finansijskog izvještavanja kojeg je ustanovilo Društvo.

Revizorove odgovornosti za reviziju godišnjih finansijskih izvještaja

Naši ciljevi su steći razumno uvjerenje o tome jesu li godišnji finansijski izvještaji kao cjelina bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prevare ili pogreške, te izdati izvještaj neovisnog revizora koje uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je viša razina uvjerenja, ali nije garancija da će revizija obavljena u skladu s MRevS-ima uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešni prikazi mogu nastati uslijed prevare ili pogreške i smatraju se značajni ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili u zbiru, utiču na ekonomske odluke korisnika donijete na osnovi tih godišnjih finansijskih izvještaja.

Kao sastavni dio revizije u skladu s MRevS-ima, stvaramo profesionalne prosudbe i održavamo profesionalni skepticizam u toku revizije. Mi također:

- prepoznamo i procjenjujemo rizike značajnog pogrešnog prikaza godišnjih finansijskih izvještaja, zbog prevare ili pogreške, oblikujemo i obavljamo revizijske postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji su dovoljni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog prikaza nastalog uslijed prevare je veći od rizika nastalog uslijed pogreške, jer prevara može uključiti tajne sporazume, krivotvorenje, namjerno ispuštanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilazanje internih kontrola,
- stječemo razumijevanje internih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizijske postupke koji su primjereni u danim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o učinkovitosti internih kontrola Društva.
- ocjenjujemo primjerenost korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procjena i povezanih objava koje je stvorila uprava.
- zaključujemo o primjerenosti korištene računovodstvene osnove utemeljene na vremenskoj neograničenosti poslovanja koju koristi uprava i, temeljeno na pribavljenim revizijskim dokazima, zaključujemo o tome postoji li značajna neizvjesnost u vezi s događajima ili okolnostima koji mogu stvarati značajnu sumnju u sposobnost Društva da nastavi s poslovanjem po vremenski neograničenom poslovanju. Ako zaključimo da postoji značajna neizvjesnost, od nas se zahtijeva da skrenemo pažnju u našem izvještaju neovisnog revizora na povezane objave u godišnjim finansijskim izvještajima ili, ako takve objave nisu odgovarajuće, da modificiramo naše mišljenje. Naši zaključci se temelje na revizijskim dokazima pribavljenim sve do datuma našeg izvještaja neovisnog revizora. Međutim, budući događaji ili oslovi mogu uzrokovati da Društvo prekine s nastavljanjem poslovanja po vremenski neograničenom poslovanju.
- ocjenjujemo cjelokupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj godišnjih finansijskih izvještaja, uključujući i objave, kao i odražavaju li godišnji finansijski izvještaji transakcije i događaje na kojima su zasnovani na način kojim se postiže fer prezentacija.

Mi komuniciramo s onima koji su zaduženi za upravljanje u vezi s, između ostalih pitanja, planiranim djelokrugom i vremenskim rasporedom revizije i važnim revizijskim nalazima, uključujući i u vezi sa značajnim nedostacima u internim kontrolama koji su otkriveni u toku naše revizije.

Mi također dajemo izjavu onima koji su zaduženi za upravljanje da smo postupili u skladu s relevantnim etičkim zahtjevima u vezi s neovisnošću i da ćemo komunicirati s njima o svim odnosima i drugim pitanjima za koja se može razumno smatrati da utiču na našu neovisnost, kao i, gdje je primjenjivo, o povezanim zaštitama.

Između pitanja o kojima se komunicira s onima koji su zaduženi za upravljanje, mi određujemo ona pitanja koja su od najveće važnosti u reviziji godišnjih finansijskih izvještaja tekućeg razdoblja i stoga su ključna revizijska pitanja. Mi

opisujemo ta pitanja u našem izvještaju neovisnog revizora, osim ako zakon ili regulativa sprječava javno objavljivanje pitanja ili kada odlučimo, u iznimno rijetkim okolnostima, da pitanje ne treba priopćiti u našem izvještaju neovisnog revizora jer se razumno može očekivati da bi negativne posljedice priopćavanja nadmašile dobrobiti javnog interesa od takvog priopćavanja.

Imenovanje

Društvo AUDITING d.o.o. Sarajevo je prvi put imenovano za revizora Društva i grupe 19.4.2018. godine. Ovo imenovanje obnavljano je svake godine odlukom skupštine tako da je Auditing d.o.o. do 2021. godine imao 4 godine neprekinutog revizorskog angažmana. U junu 2022. zaključen je ugovor o reviziji između Društva i konzorcija koji čine revizorska društva AUDITING d.o.o. Sarajevo i ZUKO d.o.o. Sarajevo, tako da revizija finansijskih izvještaja za 2022. godinu predstavlja prvu godinu revizije za imenovani konzorcij.

Izvještavanje u skladu sa ostalim zakonskim i regulatornim zahtjevima

Na temelju propisa Agencije za nadzor osiguranja Federacije Bosne i Hercegovine, Uprava Društva je izradila **i dodatne izvještaje, koji su propisani sljedećim pravilnicima Agencije:**

- Pravilnikom o visini i načinu ulaganja sredstava ("Službene novine Federacije BiH", broj 95/19)
- Pravilnikom o elementima i kontroli margine solventnosti ("Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine", broj 82/17, 95/19)
- Pravilnikom o likvidnosti ("Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine", broj 82/17, 27/18, 106/18)
- Pravilnikom o statističkim standardima i oblicima finansijskog izvještavanja u osiguranju ("Službene novine Federacije BiH", broj 95/19, 88/20)
- Pravilnikom o izvješćima društava za osiguranje i reosiguranje ("Službene novine Federacije BiH", broj 106/18, 88/20)

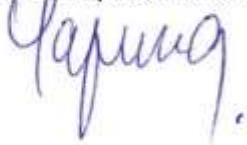
Po našem mišljenju, dodatni izvještaji i analize Društva, koji su dati u prilogu ovog izvještaja, sastavljeni su u skladu sa Zakonom o osiguranju ("Službene novine Federacija BiH", broj :23/17, 103/21) kao i propisima Agencije za nadzor osiguranja Federacije Bosne i Hercegovine koji su bili na snazi u 2022. godini.

Angažirani partneri u reviziji odgovorni za ovaj izvještaj neovisnog revizora su Hrvoje Šapina, ovlaštenu revizor i Biljana Ekinović, ovlaštenu revizor

AUDITING d.o.o.
Trebevička 7
71000 Sarajevo

Sarajevo, 15.3.2023.

Gordana Šapina, direktor

Hrvoje Šapina
ovlaštenu revizor AUDITING d.o.o. Sarajevo

Biljana Ekinović
Biljana Ekinović,
ovlaštenu revizor ZUKO d.o.o. Sarajevo

Sarajevo-osiguranje d.d. Sarajevo

Izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti za godinu koja završava 31.12.2022. godine

(Svi iznosi su izraženi u KM, osim ukoliko je drugačije navedeno)

O P I S	Bilješke	Društvo 2022	Grupa 2022	Društvo 2021	Grupa 2021
I. Zараđene premije (prihodovne)	2	55.918.994	55.902.433	55.819.697	55.809.129
1. Zараčunate bruto premije		68.229.306	68.229.306	65.455.677	65.445.109
2. Premije suosiguranja			-16.561		
3. Ispravak vrijednosti i naplaćeni ispravak vrij. premije/ suosigur.		-300.246	-300.246	-334.946	-334.946
4. Premija predata u reosiguranje (-)		-8.730.608	-8.730.608	-9.283.018	-9.283.018
5. Premija predata u saosiguranje (-)		-1.684.998	-1.684.998	-1.223.302	-1.223.302
6. Promjena bruto rezervi prenosnih premija (+/-)		-846.529	-846.529	593.327	593.327
7. Promjena rezervi prenosnih premija udio reosiguranja (+/-)		-572.376	-572.376	166.877	166.877
8. Promjena rezervi prenosnih premija udio suosiguranja (+/-)		-175.555	-175.555	445.082	445.082
II. Prihodi od ulaganja	3	1.414.877	1.414.877	1.656.255	1.656.255
1. Prihodi od podružnica i pridruženih društava		158.531	158.531	143.856	143.856
2. Prihodi od ulaganja u zemljišta i građevinske objekte		714.199	714.199	728.277	728.277
3. Prihod od kamata		276.930	276.930	364.889	364.889
4. Nerealizirani dobiti od ulaganja po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka		263.599	263.599	90.559	90.559
5. Neto pozitivne kursne razlike		1.168	1.168		
6. ostali prihod od ulaganja		450	450	328.674	328.674
III. Prihodi od provizija i naknada	4	1.435.622	1.435.622	1.342.827	1.342.827
IV. Ostali osigurateljno-tehnički prihodi, neto od reosiguranja	5	607.944	607.944	885.851	885.851
V. Ostali prihodi	6	541.588	5.770.328	867.270	5.914.076
VI. Izdaci za osigurane slučajeve, neto	7	31.131.327	31.131.327	31.521.410	31.521.410
1. Izdatci za štete		31.623.072	31.623.072	31.040.578	31.040.578
2. Promjena rezervacija za štete		-491.745	-491.745	480.832	480.832
VII. Promjene ostalih tehničkih rezervacija, neto od reosig.	8	-162.547	-162.547	209.350	209.350
1. Promjena matematičke rezerve osiguranja(+/-)		-162.547	-162.547	209.350	209.350
VIII. Promjena tehničkih rezervi životnih osiguranja					
IX. Izdaci za povrat premije (bonusi, popusti), neto od reosi.					
X. Poslovni rashodi (za obavljanje djelatnosti) neto	9	26.652.034	26.652.034	25.658.013	25.658.013
1. Troškovi pribave		15.152.325	15.152.325	14.437.685	14.437.685
2. Troškovi uprave (administrativni troškovi)		11.499.709	11.499.709	11.220.328	11.220.328
XI. Troškovi ulaganja	10	830.310	830.952	92.597	92.597
XII. Ostali tehnički troškovi, netood reosiguranja	11	807.149	807.149	1.771.424	1.771.424
1. Troškovi za preventivnu djelatnost		458.894	458.894	340.224	340.224
2. Ostali tehnički troškovi osiguranja		348.255	348.255	1.431.200	1.431.200
XIII. Ostali troškovi uključujući vrijednost usklađenja	12		5.063.782		4.874.853
XIV. Dobit ili gubitak redovnog poslovanja prije poreza(+/-)	12	660.752	808.507	1.319.106	1480.491
XV. Porez na dobit ili gubitak	12	120.079	140.318	271.483	306.366
1. Tekući porezni trošak		120.079	140.318	271.483	306.366
XVI. Dobit ili gubitak obračunskog razdoblja poslije poreza	12	540.673	668.189	1.047.623	1.174.125
XVII. Dobit ili gubitak od prekinutog poslovanja	12				
XVIII. Neto dobit tekuće godine	12	540.673	668.189	1.047.623	1.174.125
XIX. Ostala sveobuhvatna dobit prije poreza	12	121.022	121.022	77.195	77.195
1. Promjena revalorizacijskih rezervi (MRS 16 i MRS 38)		121.022	121.022	77.195	77.195
XX. Odgođeni porez na dobit (10%)		-12.102	-12.102	-7.720	-7.720
XXI. Ostala sveobuhvatna dobit poslije poreza		108.920	108.920	69.475	69.475
XXII. Ukupna sveobuhvatna dobit tekuće godine	12	649.593	777.109	1.117.098	1.243.600

Bilješke na stranicama 12-63 čine sastavni dio finansijskih izvještaja

 Arif Kulić
Direktor

 Edin Muhović
Izvršni direktor

Sarajevo-osiguranje d.d. Sarajevo

Izveštaj o finansijskom položaju na dan 31.12.2022. godine

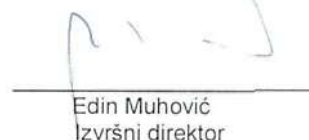
(Svi iznosi su izraženi u KM, osim ukoliko je drugačije navedeno)

O P I S	Bilješka	31.12.2022 Društvo	31.12.2022 Grupa	31.12.2021 Društvo	31.12.2021 Grupa
AKTIVA					
A) NEMATERIJALNA IMOVINA	13	2.051.997	2.059.362	2.113.527	2.123.126
B) MATERIJALNA IMOVINA - Nekretnine i oprema	13	42.926.220	46.131.859	43.556.598	48.074.510
C) ULAGANJA	14	51.733.747	48.165.439	50.651.245	45.812.396
I. Zemljišta i građevinski objekti koji ne služe za provođenje djelatn.		11.195.489	12.458.402	10.819.390	10.819.390
Ostala materijalna imovina koja ne služi društvu za prov. djelatnosti		7.903.475	7.903.475	7.903.475	7.903.475
II. Ulaganja u podružnice, pridružena društva		1.158.333	0	1.158.333	4.000
III. Ostala finansijska ulaganja		31.476.450	27.803.562	30.770.047	27.085.531
1. Finansijska ulaganja koja se drže do dospelosti		496.400	504.028	0	0
2. Ulaganja raspoloživa za prodaju		3.868.424	187.908	3.868.424	183.908
3. Ulag. po fer vrijed. kroz racun dobiti i gubitka		5.342.006	5.342.006	6.080.821	6.080.821
4. Depoziti, zajmovi i potraživanja		21.769.620	21.769.620	20.820.802	20.820.802
E) UDIO REOSIGURANJA U TEHNIČKIM REZERVAMA		11.153.025	11.153.025	11.059.274	11.059.274
G) POTRAŽIVANJA	15	9.615.073	12.700.485	11.137.805	15.595.882
1. Potraživanja iz neposrednih poslova osig.		7.507.767	7.507.767	8.629.634	8.629.634
2. Potraživanja iz poslova suosiguranja, reosiguranja	17	54.997	54.997	21.469	21.469
3. Ostala potraživanja		2.052.309	5.137.721	2.486.702	6.944.779
H) OSTALA IMOVINA	18	2.384.984	2.866.973	2.534.327	2.938.924
1. Novac u banci i blagajni		2.367.832	2.506.465	2.526.198	2.589.314
2. Ostala imovina i zalihe		17.152	360.508	8.129	349.610
I) PLAĆENI TROŠKOVI BUDUĆEG RAZDOBLJA I NEDOSPJELA NAPLATA PRIHODA	19	6.473.592	8.610.855	4.852.378	5.618.041
1. Razgraničene kamate i najamnine		445.155	445.155	426.385	426.385
2. Razgraničeni troškovi pribave		4.322.611	4.322.611	3.282.912	3.282.912
3. Ost. unaprijed plaćeni troškovi bud. perioda i nedosp. naplata perioda		1.705.826	3.843.089	1.143.081	1.908.744
J) UKUPNA AKTIVA		126.338.638	131.687.998	125.905.154	131.222.153
K) VANBILANSNA EVIDENCIJA	23	13.779.334	13.780.291	13.891.831	13.892.789
PASIVA					
A) KAPITAL I REZERVE	20	34.276.213	37.961.665	33.735.539	37.309.659
1. Upisani kapital		46.346.330	48.139.716	46.346.330	48.139.716
2. Premije na emitirane dionice (rezerve kapitala)		0	0	0	0
3. Revalorizacione rezerve		6.710.475	7.141.087	6.831.496	7.262.108
4. Zakonske rezerve		6.224.573	6.224.735	5.176.950	5.177.112
5. Prenesena (zadržana) dobit ili gubitak		-25.545.838	-24.303.796	-25.666.860	-24.531.451
6. Dobit ili gubitak tekućeg obračunskog perioda		540.673	759.782	1.047.623	1.262.174
C) TEHNIČKE REZERVE	21	84.925.588	84.925.588	83.891.583	83.891.583
1. Prijenosne premije, bruto iznos		29.774.679	29.774.679	28.752.508	28.752.508
2. Matematička rez. život. osiguranja, bruto iznos		13.411.106	13.411.106	13.573.654	13.573.654
3. Rezerve za nastale prijavljene i nastale neprijavljene stete		41.714.803	41.714.803	41.540.421	41.540.421
4. Rezerve za povrate premije ovisne i neovisne o rezultatu		25.000	25.000	25.000	25.000
E) OSTALE REZERVE	21	1.120.133	1.120.133	1.463.494	1.463.494
F) ODGOĐENA POREZNA OBAVEZA	22	516.585	516.585	528.687	528.687
H) FINANSIJSKE OBAVEZE	22	362.409	1.932.275	868.309	3.245.742
I) OSTALE OBAVEZE	22	4.199.440	3.657.287	4.944.140	4.280.228
J) ODGOĐENO PLAĆANJE TROŠ. I PRIH. BUDUĆEG PERIODA		938.270	1.574.606	473.402	502.760
K) UKUPNO PASIVA		126.338.638	131.687.988	125.905.154	131.222.153
L) VANBILANSNA EVIDENCIJA	23	13.779.334	13.780.291	13.891.834	13.892.792

Bilješke na stranicama 12-63 čine sastavni dio finansijskih izvještaja

Arif Kulić
Direktor

Edin Muhović
Izvršni direktor

Sarajevo-osiguranje d.d. Sarajevo

Izveštaj o promjenama u kapitalu za godinu koja završava 31.12.2022. godine – za Društvo
(Svi iznosi su izraženi u KM, osim ukoliko je drugačije navedeno)

OPIS	Dionički kapital i udjeli u d.o.o.	Revalorizacije rezerve	Ostale rezerve	Akumulirana neraspoređena dobit / nepokriveni gubitak	UKUPNO
Stanje na dan 31.12.2020.	46.346.330	6.908.691	4.617.960	-25.185.065	32.687.916
Efekti promjena u računovodstvenim politikama					
Efekti ispravka grešaka					
Ponovno iskazano stanje na dan 31.12.2020. odnosno 01.01.2021.	46.346.330	6.908.691	4.617.960	-25.185.065	32.687.916
Efekti revalorizacije materijalnih i nematerijalnih sredstava		-77.195			-77.195
Neto dobit (gubitak) perioda iskazan u bilansu uspjeha				1.047.623	1.047.623
Neto dobiti / gubici perioda priznati direktno u kapitalu			558.990	558.990	
Objavljene dividende i drugi oblici raspodjele dobiti i pokrića gubitka					
Stanje na dan 31.12.2020 odnosno 01.01.2021.	46.346.330	6.831.496	5.176.950	-24.619.237	33.735.539
Efekti promjena u računovodstvenim politikama					
Efekti ispravka grešaka					
Ponovno iskazano stanje na dan na dan 31.12.2021. odnosno 01.01.2022.	46.346.330	6.831.496	5.176.950	-24.619.237	33.735.539
Efekti revalorizacije materijalnih i nematerijalnih sredstava		-121.021		121.021	0
Neto dobit / gubitak perioda iskazana u bilansu stanja				540.673	540.673
Neto dobiti / gubici perioda priznati direktno u kapitalu			1.047.623	-1.047.623	0
Emisija dioničkog kapitala i drugi oblici povećanja ili smanjenja osnovnog kapitala					
Stanje na dan 31.12.2022.	46.346.330	6.710.475	6.224.573	-25.005.165	34.276.213

Sarajevo-osiguranje d.d. Sarajevo

Izveštaj o promjenama u kapitalu za godinu koja završava 31.12.2022. godine – za Grupnu
(Svi iznosi su izraženi u KM, osim ukoliko je drugačije navedeno)

OPIS	Dionički kapital i udjeli u d.o.o.	Revalorizacije rezerve	Ostale rezerve	Akumulirana neraspoređena dobit / nepokriveni gubitak	UKUPNO
Stanje na dan 31.12.2020.	48.147.716	7.339.303	4.618.122	-23.977.848	36.127.293
Efekti promjena u računovodstvenim politikama					0
Efekti ispravka grešaka	0			-88.050	-88.050
Ponovno iskazano stanje na dan 31.12.2020. odnosno 01.01.2021.	48.147.716	7.339.303	4.618.122	-24.065.898	36.039.243
Efekti revalorizacije materijalnih i nematerijalnih sredstava		-77.195		77.195	0
Neto dobit (gubitak) perioda iskazan u bilansu uspjeha				1.262.174	1.262.174
Neto dobiti / gubici perioda priznati direktno u kapitalu			558.990	542.748	16.242
Emisija dioničkog kapitala i drugi oblici povećanja ili smanjenja osnovnog kapitala	-8.000		0	0	-8.000
Stanje na dan 31.12.2020 odnosno 01.01.2021.	48.139.716	7.262.108	5.177.112	-23.269.277	37.309.659
Efekti promjena u računovodstvenim politikama					
Efekti ispravka grešaka					
Ponovno iskazano stanje na dan na dan 31.12.2021. odnosno 01.01.2022.	48.139.716	7.262.108	5.177.112	-23.269.277	37.309.659
Efekti revalorizacije materijalnih i nematerijalnih sredstava		-121.021		121.021	0
Neto dobit / gubitak perioda iskazana u bilansu stanja				651.865	651.865
Neto dobiti / gubici perioda priznati direktno u kapitalu			1.047.623	-1.047.623	0
Emisija dioničkog kapitala i drugi oblici povećanja ili smanjenja osnovnog kapitala					
Stanje na dan 31.12.2022.	48.139.716	7.141.087	6.224.735	-23.544.014	37.961.524

Bilješke na stranicama 12-63 čine sastavni dio finansijskih izvještaja

Arif Kulić
Direktor

Edin Muhović
Izvršni direktor

Sarajevo-osiguranje d.d. Sarajevo

Izveštaj o novčanim tokovima za godinu koja završava 31.12.2022. godine
(Svi iznosi su izraženi u KM, osim ukoliko je drugačije navedeno)

Pozicija	Društvo 2022	Grupa 2022	Društvo 2021	Grupa 2021
A. TOKOVI GOTOVINE IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI				
I. Priljevi gotovine iz poslovnih aktivnosti	83.006.612	83.006.612	76.635.442	77.712.374
1. Priljevi od premije osiguranja, saosiguranja i primljeni avansi	70.848.901	70.848.901	66.547.693	66.547.693
2. Priljevi od premije reosiguranja i retrocesija	771.009	771.009	1.127.610	1.127.610
3. Priljevi od učešća u naknadi štete	4.174.790	4.174.790	3.201.823	3.201.823
4. Ostali Priljevi iz poslovnih aktivnosti	7.211.912	7.211.912	5.758.316	6.835.248
II. Odljevi gotovine iz poslovnih aktivnosti	82.091.468	82.015.951	77.559.519	77.563.471
1. Odljevi po osnovu naknade šteta iz osiguranja i udjela u štetama	37.252.228	37.252.228	35.229.071	35.229.071
Odljevi po osnovu naknade šteta i udjela iz reosiguranja i retroces.	288.860	288.860	306.535	306.535
3. Odljevi po osnovu premija saosiguranja, reosiguranja i retrocesija	4.751.344	4.751.344	4.318.160	4.318.160
4. Odljevi po osnovu isplata bruto plaća i naknada	12.942.017	12.942.017	12.524.076	12.524.076
5. Odljevi po osnovu troškova za provođenje djelat. Osiguranja	7.459.389	7.459.389	5.317.534	5.317.534
6. Odljevi po osnovu plaćenih kamata	3.703	3.703	2.424	2.424
7. Odljevi po osnovu poreza na dobit	305.280	305.280	5.338	5.338
8. Ostali Odljevi iz poslovnih aktivnosti	19.088.647	19.013.130	19.856.381	19.860.333
III. Neto priljev gotovine iz poslovnih aktivnosti	915.144	990.661	0	148.903
IV. Neto Odljev gotovine iz poslovnih aktivnosti	0	0	924.077	0
B. TOKOVI GOTOVINE IZ ULAGAČKIH AKTIVNOSTI				
I. Priljevi gotovine iz ulagačkih aktivnosti	4.233.509	4.233.509	6.286.527	6.320.141
1. Priljevi po osnovu kratkoročnih finansijskih ulaganja	647.218	647.218	34.425	58.832
2. Priljevi po osnovu prodaje dionica i udjela				
3. Priljevi po osnovu prodaje nematerijalne i materijalne imovine	140.570	140.570	1.009.980	1.009.980
4. Priljevi po osnovu kamata	316.694	316.694	381.213	381.213
5. Priljevi od dividendi i udjela	158.531	158.531	143.856	143.856
6. Priljevi po osnovu ostalih dugoročnih finansijskih ulaganja	2.970.496	2.970.496	4.717.053	4.726.260
II. Odljevi gotovine iz ulagačkih aktivnosti	5.054.040	5.054.040	6.480.000	6.510.966
1. Odljevi po osnovu kratkoročnih finansijskih ulaganja	2.320.000	2.320.000		30.966
2. Odljevi po osnovu kupovine nematerijalne imovine	496.400,00	496.400,00		
3. Odljevi po osnovu dugoročnih finansijskih ulaganja	2.237.640,00	2.237.640,00	6.480.000	6.480.000
III. Neto PRILJEV gotovine iz ulagačkih aktivnosti	820.531	820.531	193.473	190.825
IV. Neto Odljev gotovine iz ulagačkih aktivnosti				
C. TOKOVI GOTOVINE IZ FINANSIJSKIH AKTIVNOSTI				
I. Priljev gotovine iz finansijskih aktivnosti	1.754.148	1.754.148	2.711.955	4.286.853
2. Priljevi po osnovu dugoročnih kredita	0	0	0	213.421
3. Priljevi po osnovu kratkoročnih kredita	351.961	351.961	237.021	1.582.256
4. Priljevi po osnovu ostalih dugoročnih i kratkoročnih obveza	1.402.187	1.402.187	2.474.934	2.491.176
II. Odljevi gotovine iz finansijskih aktivnosti	2.007.127	2.007.127	1.779.893	4.427.500
1. Odljevi po osnovu dugoročnih kredita			0	670.455
2. Odljevi po osnovu kratkoročnih kredita	347.718	347.718	334.820	1.386.328
3. Odljevi po osnovu ostalih dugoročnih i kratkoročnih obveza	1.659.409	1.659.409	1.445.073	2.370.717
III. Neto priljev gotovine iz finansijskih aktivnosti			932.062	0
IV. Neto odljev gotovine iz finansijskih aktivnosti	252.979	252.979	0	140.647
D. UKUPNI PRILJEVI GOTOVINE	88.994.269	88.994.269	85.633.924	88.319.368
E. UKUPNI ODLJEVI GOTOVINE	89.152.635	89.077.118	85.819.412	88.501.937
F. NETO PRILJEV GOTOVINE	0	0	0	0
G. NETO ODLJEV GOTOVINE	158.366	82.849	185.488	182.569
H. GOTOVINA NA POČETKU IZVJEŠTAJNOG PERIODA	2.526.198	2.589.314	2.711.686	2.771.883
I. POZITIVNE KURSNE RAZLIKE	0	0	0	0
J. NEGATIVNE KURSNE RAZLIKE I	0	0	0	0
K. GOTOVINA NA KRAJU IZVJEŠTAJNOG PERIODA	2.367.832	2.506.465	2.526.198	2.589.314

Bilješke na stranicama 12-63 čine sastavni dio finansijskih izvještaja

Arif Kulić
Direktor

Edin Muhović
Izvršni direktor

RAČUNOVODSTVENE POLITIKE I
BILJEŠKE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA 2022. GODINU

I. OPĆI PODACI O DRUŠTVU

Društvo je osnovano 1946. godine. Ured za nadzor društava za osiguranje u FBiH je 24.07.1998. godine izdao Rješenje pod brojem: 10-021-19/98/R FBiH kojim se odobrava rad Društva za osiguranje Sarajevo - osiguranje d.d. Sarajevo. Kantonalni sud Sarajevo je dana 06.08.1998. godine donio Rješenje kojim se vrši usklađivanje sa Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o osiguranju imovine i osoba, promjena naziva, sjedišta, pristupanje i istupanje osnivača društva za osiguranje Sarajevo-osiguranje d.d. Sarajevo pod brojem: UF/I-1276/98 i broj registarskog uložka registarskog suda 1-2964. Sarajevo osiguranje d.d. Sarajevo je pravni slijednik ranijeg ZOIL Sarajevo.

Djelatnost Društva je u unutrašnjem prometu: 65.11 - životno osiguranje, 65.12 - ostala osiguranja, 66.21 - procjene rizika i štete, kao i 66.29 - ostale pomoćne djelatnosti u osiguranju i penzijskim fondovima.

Društvo obavlja djelatnost putem Direkcije i osam podružnica:

- Bihać, ulica Kralja Tvrtka broj 3
- Brčko, ulica Kantardžića broj 2
- Tuzla, ulica Slatina broj 4
- Zenica, ulica Trg Republike BiH broj 5
- Sarajevo, ulica Maršala Tita broj 29
- Banja Luka-Istočno Sarajevo, ulica Hilandarska 23, Istočno Novo Sarajevo
- Travnik, ulica Mostarska bb
- Mostar, ulica Lacina 2

Prema obavještenju Federalnog zavoda za statistiku Sarajevo, Društvo je razvrstano po principu pretežnosti u podgrupu 66.030 - Ostalo osiguranje.

Na osnovu Zahtjeva o dobrovoljnoj registraciji u Jedinostvenom registru obveznika indirektnih poreza Društvo se vodi pod identifikacijskim brojem: 200326930001 i obveznik je plaćanja PDV-a od 01.01.2006. godine za djelatnost koja je oporeziva (izdavanje nepokretne imovine pod zakup, prodaja rashodovanih sredstava).

Knjigovodstvene poslove Sarajevo osiguranje d.d. obavlja vlastita služba za ekonomsko-fnansijske poslove.

Rješenjem Općinskog suda u Sarajevu broj: UF/I-2469/05 od 26.10.2006. godine u sudski registar je upisana ispravka greške Kantonalnog suda u Sarajevu broj: UF/I-742/03 od 19.03.2004. godine i to registarskog broja rješenja i registarskog lista 10/15 kolona 7. Broj dionica je 3.674.633 po nominalnoj vrijednosti jedne dionice 12,50 KM, što ukupno iznosi 45.932.919 KM.

Rješenjem Općinskog suda u Sarajevu broj: 065-0-Reg-08-001087 od 17.11.2008. godine u sudski registar je upisana ispravka Rješenja broj: 065-0-Reg-08-001087 u pogledu ukupnog broja dionica. Broj dionica je 4.634.633 KM nominalne vrijednosti 12,50 KM, što ukupno iznosi 57.932.912,50 KM.

Rješenjem Općinskog suda u Sarajevu broj: 065-0-Reg-10-000399 od 09.04.2010. godine u sudski registar je upisano smanjenje kapitala, a po Rješenju Komisije za vrijednosne papire i Rješenju Agencije za nadzor osiguranja u FBiH. Broj dionica iznosi 4.634.633 nominalne vrijednosti 10,00 KM, što ukupno iznosi 46.346.330 KM.

Prema izvodu iz sudskog registra broj: 65-0-RegZ-17-010341 od 26.12.2017. godine, upisana je promjena sjedišta direkcije Društva na osnovu Odluke broj: 01-289/17 od 13.02.2017. godine. Sjedište direkcije Društva je u ulici Maršala Tita broj 29.

Prema Rješenju Komisije za vrijednosne papire broj: 03-19-489/02 od 17.02.2002. godine i Rješenju Komisije za vrijednosne papire FBiH broj: 03/1-19-111-1/0 od 20.03.2008. godine, dionički kapital Sarajevo osiguranja d.d. Sarajevo se sastoji iz 4.634.633 redovnih dionica nominalne vrijednosti 10 KM, od čega je 45,49 % u vlasništvu Federacije BiH, dok 54,51 % predstavlja privatni kapital 1.159 dioničara (44,41575 % privatnog kapitala je privatizirano putem javne ponude dionica).

Lista od 10 najvećih dioničara na dan 31.12.2022.:

RB	Ime (naziv)	%
1.	FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE	45,4938%
2.	BH Master Capital d.o.o.	14,9093%
3.	ZIF „PROF-PLUS“ d.d. Sarajevo	5,0000%
4.	Raiffeisen BANK d.d. Bosna i Hercegovina	4,7152%
5.	ZIF CROBIH FOND d.d. Mostar	4,6876%
6.	MIF d.o.o. Sarajevo	4,2819%
7.	PBS d.d. Sarajevo	3,2097%
8.	ZIF "BONUS" d.d. Sarajevo	2,4475%
9.	ZIF „BIG-Investiciona grupa“ d.d. Sarajevo	2,3279%
10.	ASA OSIGURANJE d.d. Sarajevo	1,6183%

Finansijsko poslovanje Društvo obavlja putem 41 transakcijskog računa otvorenog u poslovnim bankama.

U toku 2022. godine nije bilo izmjena u sudskom registru:

Organi Društva:

Uprava

Lica ovlaštena za zastupanje Društva su:

- Arif Kulić, Direktor društva i Predsjednik Uprave društva,
- Senad Arslanagić, Izvršni direktor za funkciju osiguranja - član Uprave,
- Edin Muhović, Izvršni direktor za finansije i podršku - član Uprave.

Članovi uprave su imenovani Odlukom o imenovanju: 01-1723 od 01.08.2016. godine, a odlukom Nadzornog odbora broj 01-4591/20 od 14.08.2020. mandat im je produžen do 17.08.2024. godine

Na dan 31.12.2022. godine u Sarajevo osiguranju d.d. Sarajevo bilo je zaposleno 413 zaposlenika (455 na dan 31.12.2021. godine)

Nadzorni odbor od 31.10.2018. do 31.10.2022.

- Ifeta Fazlić (predsjednik)
- Rusmir Hrvic
- Mario Glibić
- Bakir Smailagić
- Mirza Kasum

Odbor za reviziju od 31.10.2018. do 31.10.2022.

- Amir Dedić (predsjednik)
- Vahidin Omanović
- Vesna Soldo

Ovlašteni aktuar

Od 01.09.2016. godine do danas poslove aktuara za Društvo obavlja dr. sc. Safet Kozarević, po osnovu Ugovora o djelu.

USVOJENI AKTI DRUŠTVA:

- Statut broj: 01-2163/18 od 26.06.2018. godine
- Odluka o osnovama organizacije SARAJEVO-OSIGURANJA d.d. Sarajevo broj: 01-2257-1/12 od 18.12.2012. godine
- Odluka o izmjeni i dopuni Odluke o osnovama organizacije SARAJEVO-OSIGURANJE d.d. Sarajevo broj: 01-1218/16 od 20.06.2016. godine
- Odluka o izmjeni i dopuni Odluke o osnovama organizacije SARAJEVO-OSIGURANJE d.d. Sarajevo broj:

- 01-1798/18 od 28.05.2018. godine
- Odluka o izmjeni i dopuni Odluke o osnovama organizacije SARAJEVO-OSIGURANJE d.d. Sarajevo broj: 01-2886/19 od 27.05.2019. godine
 - Odluka o izmjeni i dopuni Odluke o osnovama organizacije SARAJEVO-OSIGURANJE d.d. Sarajevo broj: 01-6405/19 od 23.12.2019. godine
 - Pravilnik o radu broj: 01-1255/19 od 21.03.2019. godine
 - Odluka o izmjenama i dopunama Pravilnika o radu broj: 01-2340/20 od 28.04.2020. godine
 - Odluka o izmjenama i dopunama Pravilnika o radu broj: 01-3178/20 od 10.06.2020. godine
 - Odluka o izmjenama i dopunama Pravilnika o radu broj: 01-3179/20 od 10.06.2020. godine
 - Odluka o izmjenama i dopunama Pravilnika o radu broj: 01-3770/20 od 10.07.2020. godine
 - Pravilnik o organizaciji i sistematizaciju poslova i radnih zadataka Direkcije Društva broj: 01-4803-1/21 od 21.10.2021. godine
 - Odluka o izmjeni i dopuni Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji poslova i radnih zadataka Direkcije Društva broj: 01-6046/21 od 21.12.2021. godine
 - Odluka o izmjeni i dopuni Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji poslova i radnih zadataka Direkcije Društva broj: 01-6297/21 od 31.12.2021. godine
 - Odluka o izmjeni i dopuni Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji poslova i radnih zadataka Direkcije Društva broj: 01-252/22 od 11.01.2022. godine
 - Pravilnik o organizaciji i sistematizaciju poslova i radnih zadataka Direkcije Društva broj: 01-631-1/22 od 21.01.2022. godine
 - Odluka o izmjeni i dopuni Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji poslova i radnih zadataka Direkcije Društva broj: 01-252/22 od 11.01.2022. godine
 - Odluka o izmjeni i dopuni Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji poslova i radnih zadataka Direkcije Društva broj: 01-1220/22 od 21.02.2022. godine
 - Odluka o izmjeni i dopuni Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji poslova i radnih zadataka Direkcije Društva broj: 01-4202/22 od 25.08.2022. godine
 - Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji poslova i radnih zadataka u Direkciji Društva (PREČIŠĆENI TEKST) broj 01-4678/22 od 28.09.2022. godine
 - Odluka o izmjeni i dopuni Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji poslova i radnih zadataka Direkcije Društva broj: 01-5057-1/22 od 21.10.2022. godine
 - Odluka o izmjeni i dopuni Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji poslova i radnih zadataka Direkcije Društva broj: 01-5776/22 od 07.12.2022. godine
 - Odluka o izmjeni i dopuni Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji poslova i radnih zadataka Direkcije Društva broj: 01-4202/22 od 25.08.2022. godine
 - Odluka o izmjeni i dopuni Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji poslova i radnih zadataka Direkcije Društva broj: 01-6035/22 od 22.12.2022. godine
 - Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji poslova i radnih zadataka u Podružnici Sarajevo broj: 01-2811/21 od 09.06.2021. godine
 - Odluka o izmjeni Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji poslova i radnih zadataka u Podružnici Sarajevo broj: 01-3009-1/21 od 21.06.2021. godine
 - Odluka o izmjeni Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji poslova i radnih zadataka u Podružnici Sarajevo broj: 01-3293-1/21 od 05.07.2021. godine
 - Odluka o izmjeni Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji poslova i radnih zadataka u Podružnici Sarajevo broj: 01-3523-1/21 od 23.07.2021. godine
 - Odluka o izmjeni Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji poslova i radnih zadataka u Podružnici Sarajevo broj: 01-4164-1/21 od 13.09.2021. godine
 - Odluka o izmjeni Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji poslova i radnih zadataka u Podružnici Sarajevo broj: 01-4627-1/21 od 11.10.2021. godine
 - Odluka o izmjeni Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji poslova i radnih zadataka u Podružnici Sarajevo broj: 01-5351-1/21 od 22.11.2021. godine
 - Odluka o izmjeni Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji poslova i radnih zadataka u Podružnici Sarajevo broj: 01-228-1/22 od 10.01.2022. godine
 - Odluka o izmjeni Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji poslova i radnih zadataka u Podružnici Sarajevo broj: 01-557-1/22 od 17.01.2022. godine
 - Odluka o izmjeni Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji poslova i radnih zadataka u Podružnici Sarajevo broj: 01-1656-1/22 od 18.03.2022. godine
 - Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji poslova i radnih zadataka u Podružnici Sarajevo broj: 01-2732/22 od 18.05.2022. godine

- Odluka o izmjeni Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji poslova i radnih zadataka u Podružnici Sarajevo broj: 01-3165-1/22 od 13.06.2022.godine
- Odluka o izmjeni Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji poslova i radnih zadataka u Podružnici Sarajevo broj: 01-5647-2/22 od 30.11.2022.godine
- Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji poslova i radnih zadataka u Podružnici Zenica broj:01-3041-1/21 od 21.06.2021. godine;
- Odluka o izmjeni Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji poslova i radnih zadataka u Podružnici Zenica broj: 01-2994-1/22 od 31.05.2022.godine
- Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji poslova i radnih zadataka u Podružnici Zenica (PREČIŠĆENI TEKST) broj 01-4679/22 od 28.09.2022. godine
- Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji poslova i radnih zadataka u Podružnici Travnik broj 01-2023/21 od 20.04.2021.godine
- Odluka o izmjeni Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji poslova i radnih zadataka u Podružnici Travnik broj: 01-5677-1/21 od 29.11.2021.godine
- Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji poslova i radnih zadataka u Podružnici Travnik (PREČIŠĆENI TEKST) broj 01-4682/22 od 28.09.2022. godine
- Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji poslova i radnih zadataka u Podružnici Tuzla broj: 01-1637-1/20 od 18.03.2020. godine
- Odluka o izmjeni Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji poslova i radnih zadataka u Podružnici Tuzla broj: 01-6312-1/21 od 13.12.2021. godine
- Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji poslova i radnih zadataka u Podružnici Tuzla broj: 01-4683/22 od 28.09.2022. godine
- Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji poslova i radnih zadataka u Podružnici BRČKO, broj: 01-2445-1/16 od 28.10.2016. godine
- Odluka o izmjeni i dopuni Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji poslova i radnih zadataka Podružnice Brčko broj: 01-3395-4/20 od 24.06.2020. godine
- Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji poslova i radnih zadataka u Podružnici BRČKO, broj: 01-4691/22 od 28.09.2022. godine
- Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji poslova i radnih zadataka u Podružnici BIHAĆ, broj: 01-6524/20 od 09.12.2020. godine
- Odluka o izmjeni i dopuni Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji poslova i radnih zadataka Podružnice Bihać broj: 01-1565/21 od 19.03.2021. godine
- Odluka o izmjeni i dopuni Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji poslova i radnih zadataka Podružnice Bihać broj: 01-1635-1/21 od 24.03.2021. godine
- Odluka o izmjeni i dopuni Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji poslova i radnih zadataka Podružnice Bihać broj: 01-1724-1/21 od 30.03.2021. godine
- Odluka o izmjeni i dopuni Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji poslova i radnih zadataka Podružnice Bihać broj: 01-1916/21 od 12.04.2021. godine
- Odluka o izmjeni i dopuni Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji poslova i radnih zadataka Podružnice Bihać broj: 01-2189-2/21 od 30.04.2021. godine
- Odluka o izmjeni i dopuni Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji poslova i radnih zadataka Podružnice Bihać broj: 01-3431/21 od 14.07.2021. godine
- Odluka o izmjeni i dopuni Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji poslova i radnih zadataka Podružnice Bihać broj: 01-3833/21 od 17.08.2021. godine
- Odluka o izmjeni i dopuni Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji poslova i radnih zadataka Podružnice Bihać broj: 01-4567/21 od 05.10.2021. godine
- Odluka o izmjeni i dopuni Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji poslova i radnih zadataka Podružnice Bihać broj: 01-5296/21 od 17.11.2021. godine
- Odluka o izmjeni i dopuni Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji poslova i radnih zadataka Podružnice Bihać broj: 01-6320/21 od 31.12.2021. godine
- Odluka o izmjeni i dopuni Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji poslova i radnih zadataka Podružnice Bihać broj: 01-1099-1/22 od 14.02.2022. godine
- Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji poslova i radnih zadataka u Podružnici Bihać, broj: 01-4680/22 od 28.09.2022. godine
- Odluka o izmjeni i dopuni Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji poslova i radnih zadataka Podružnice Bihać broj: 01-5681/22 od 02.12.2022. godine
- Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji poslova i radnih zadataka u Podružnici MOSTAR, broj: 01-6006/19 od 02.12.2019. godine

- Odluka o izmjeni i dopuni Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji poslova i radnih zadataka Podružnice Mostar broj: 01-942/20 od 12.02.2020. godine
- Odluka o izmjeni i dopuni Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji poslova i radnih zadataka Podružnice Mostar broj: 01-3395-2/20 od 24.06.2020. godine
- Odluka o izmjeni i dopuni Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji poslova i radnih zadataka Podružnice Mostar broj: 01-1567/21 od 19.03.2021. godine
- Odluka o izmjeni i dopuni Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji poslova i radnih zadataka Podružnice Mostar broj: 01-2001/21 od dana 16.04.2021. godine
- Odluka o izmjeni i dopuni Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji poslova i radnih zadataka Podružnice Mostar broj: 01-2151/21 od 27.04.2021. godine
- Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji poslova i radnih zadataka u Podružnici Mostar (PREČIŠĆENI TEKST) broj 01-2816/21 od dana 09.06.2021. godine
- Odluka o izmjeni i dopuni Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji poslova i radnih zadataka Podružnice Mostar broj: 01-940-1/22 od 03.02.2022. godine
- Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji poslova i radnih zadataka u Podružnici MOSTAR, broj: 01-1910/22 od 31.03.2022. godine
- Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji poslova i radnih zadataka u Podružnici MOSTAR, broj: 01-5174/22 od 31.10.2022. godine
- Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji poslova i radnih zadataka u Podružnici BANJA LUKA – ISTOČNO SARAJEVO broj: 01-3105-1/21 od 25.06.2021. godine
- Odluka o izmjeni i dopuni Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji poslova i radnih zadataka u Podružnici Banja Luka-Istočno Sarajevo broj: 01-4586/21 od 07.10.2021. godine
- Odluka o izmjeni i dopuni Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji poslova i radnih zadataka u Podružnici Banja Luka-Istočno Sarajevo broj: 01-5214-1/21 od 11.11.2021. godine
- Odluka o izmjeni i dopuni Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji poslova i radnih zadataka u Podružnici Banja Luka-Istočno Sarajevo broj: 01-5695-1/21 od 29.11.2021. godine
- Odluka o izmjeni i dopuni Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji poslova i radnih zadataka u Podružnici Banja Luka-Istočno Sarajevo broj: 01-5892/21 od 10.12.2021. godine
- Odluka o izmjeni i dopuni Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji poslova i radnih zadataka u Podružnici Banja Luka-Istočno Sarajevo broj: 01-6334/21 od 31.12.2021. godine
- Odluka o izmjeni i dopuni Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji poslova i radnih zadataka u Podružnici Banja Luka-Istočno Sarajevo broj: 01-849/22 od 31.01.2022. godine
- Odluka o izmjeni i dopuni Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji poslova i radnih zadataka u Podružnici Banja Luka-Istočno Sarajevo broj: 01-1302-1/22 od 24.02.2022. godine
- Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji poslova i radnih zadataka u Podružnici Banja Luka-Istočno Sarajevo, broj: 01-1886/22 od 30.03.2022. godine
- Odluka o izmjeni i dopuni Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji poslova i radnih zadataka u Podružnici Banja Luka-Istočno Sarajevo broj: 01-2325-1/22 od 25.04.2022. godine
- Odluka o izmjeni i dopuni Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji poslova i radnih zadataka u Podružnici Banja Luka-Istočno Sarajevo broj: 01-3130/22 od 10.06.2022. godine
- Odluka o izmjeni i dopuni Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji poslova i radnih zadataka u Podružnici Banja Luka-Istočno Sarajevo broj: 01-3622-1/22 od 07.07.2022. godine
- Odluka o izmjeni i dopuni Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji poslova i radnih zadataka u Podružnici Banja Luka-Istočno Sarajevo broj: 01-3920-1/22 od 01.08.2022. godine
- Odluka o izmjeni i dopuni Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji poslova i radnih zadataka u Podružnici Banja Luka-Istočno Sarajevo broj: 01-4634-1/22 od 26.09.2022. godine
- Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji poslova i radnih zadataka u Podružnici Banja Luka-Istočno Sarajevo (PREČIŠĆENI TEKST) broj 01-4681/22 od dana 28.09.2022. godine
- Odluka o izmjeni i dopuni Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji poslova i radnih zadataka u Podružnici Banja Luka-Istočno Sarajevo broj: 01-5470/22 od 18.11.2022. godine
- Odluka o izmjeni i dopuni Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji poslova i radnih zadataka u Podružnici Banja Luka-Istočno Sarajevo broj: 01-5472-1/22 od 20.11.2022. godine
- Pravilnik o stručnom usavršavanju i obrazovanju radnika broj: 01-358/18 od 31.01.2018. godine
- Pravilnik o uvjetima i načinu deponovanja i ulaganja sredstava garantnog fonda životnih i neživotnih osiguranja broj: 01-5138-1/20 od 21.09.2020. godine
- Odluka o izmjenama i dopunama Pravilnika o uvjetima i načinu deponovanja i ulaganja sredstava garantnog fonda životnih i neživotnih osiguranja broj: 01-1521-2/22 od 04.05.2022. godine
- Pravilnik o načinu korištenja sredstava preventive, broj: 01-3881/21 od 23.08.2021. godine

- Pravilnik o postupku rješavanja odštetnih zahtjeva, broj: 01-348/21 od 20.01.2021.godine
- Pravilnik o maksimalnim stopama režijskog dodatka broj: 01-1068/11 od 23.05.2011.godine
- Odluka o usvajanju izmjena i dopuna Pravilnika o maksimalnim stopama režijskog dodatka, broj: 01-1982/13 od 13.11.2013. godine
- Odluka o izmjenama i dopunama Pravilnika o maksimalnim stopama režijskog dodatka broj: 01-5817/20 od 30.10.2020. godine
- Pravilnik o blagajničkom poslovanju, broj: 01-1819/18 od 28.05.2018. godine
- Pravilnik o računovodstvu broj: 01-2452/1 od 17.05.2021. godine
- Osnovne računovodstvene politike u skladu sa MRS/MSFI broj: 01-6121/1, decembar 2021.godine
- Pravilnik o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti, unutrašnjoj kontroli, ovlaštenoj osobi, čuvanju i zaštiti podataka te upravljanju evidencijama, broj: 01-471/18 od 09.02.2018. godine
- Pravilnik, o izmjenama i dopunama Pravilnika o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti, unutrašnjoj kontroli, ovlaštenoj osobi, čuvanju i zaštiti podataka te upravljanju evidencijama broj: 01-4601/18 od 05.12.2018. godine
- Godišnji program stručnog obrazovanja zaposlenika i ovlaštenih lica kao i uposlenika koji rade na pribavi životnih osiguranja sa ciljem sprečavanja pranja novca i finansiranja terorizma društva SARAJEVO-OSIGURANJE d.d. Sarajevo za 2022 godinu, broj: 01-1751/22 od 23.03.2022.godine i Plan i program edukacije zaposlenika i ovlaštenih lica kao i uposlenika koji rade na pribavi životnih osiguranja sa ciljem sprečavanja pranja novca i finansiranja terorizma društva SARAJEVO-OSIGURANJE d.d. Sarajevo za 2022. godinu kao sastavni prilog prednje navedenog Godišnjeg programa;
- Pravilnik o formiranju i načinu obračunavanja matematičke rezerve, broj: 01-4964/19 od 16.10.2019. godine
- Pravilnik o formiranju i načinu obračunavanja prijenosnih premija, broj: 01-4965/19 od 16.10.2019. godine
- Pravilnik o formiranju i načinu obračunavanja rezerve šteta, broj: 01-4154/19 od 15.11.2019. godine
- Pravilnik o načinu ostvarivanja regresa, broj: 01-5843-2/21 od 14.06.2021. godine
- Pravilnik o arhivskom poslovanju, broj: 01-6101/20 od 16.11.2020. godine
- Program mjera zaštite na radu za 2022.godinu broj: 01-6122-1/21 od 23.12.2021. godine
- Pravilnik o planiranju, razvoju, implementaciji i izmjena softverskih rješenja Sarajevo –osiguranje d.d. Sarajevo, broj: 01-2351/21 od 07.05.2021. godine
- Pravilnik o načinu rada na poslovima stroge evidencije, broj: 01-5335/21 od 19.11.2021. godine
- Pravilnik o zaštiti od uznemiravanja na radu u Podružnici Banja Luka-Istočno Sarajevo broj: 01-2061/22 od 08.04.2022. godine
- Pravilnik o zaštiti i zdravlju na radu za Podružnicu Banja Luka-Istočno Sarajevo broj: 01-2501-1/22 od 04.05.2022. godine
- Pravilnik o zaštiti od požara za Podružnicu Banja Luka-Istočno Sarajevo broj: 01-1246/11-3 od 20.06.2011. godine
- Pravilnik o zaštiti od požara za Podružnicu Banja Luka-Istočno Sarajevo broj: 01-2501-2/22 od 04.05.2022. godine
- Procedura upravljanja korporativnim klijentima i ispostavljanje polica osiguranja na osnovu ugovora dobijenih korporativnim posredovanjem i putem javnih nabavki – tendera, broj 01-1334/21 od 05.03.2021. godine
- Procedura upravljanja korporativnim klijentima i ispostavljanje polica osiguranja na osnovu ugovora dobijenih korporativnim posredovanjem putem javnih nabavki – tendera i banko kanala prodaje, broj 01-2059-1/22 od 08.04.2022. godine
- Procedura za provjeru premijskog stepena prilikom izdavanja polica osiguranja vlasnika vozila od odgovornosti za štetu prouzrokovanu trećim osobama, broj: 01-1755-1/21 od 31.03.2021. godine
- Procedure za učešće u postupcima javnih nabavki, broj: 01-4006-1/21 od 31.08.2021. godine
- Procedura prijave, obrade i isplate štete po polisi bonus extra, broj: 01-2960/21 od 17.06.2021. godine
- Procedure obrade i likvidacije šteta, broj: 01-1520/21 od 16.03.2021.godine
- Procedura o usvajanju uslova i cjenovnika premije osiguranja /tarife, broj 01-3771/21 od 11.08.2021. godine
- Procedura za saosiguranje broj: 01-2364/21 od 10.05.2021.godine
- Procedura dostavljanja šteta /sa naznačenim osnovom za regresno potraživanje/ iz Službe šteta u Službu za naplatu potraživanja i regrese, broj: 01-2734/21 od 03.06.2021.godine
- Procedure za otpis predmeta dužne premije broj: 01-4742/21 od 19.10.2021. godine

2. TEMELJ ZA SASTAVLJANJE FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA

2.1. Izjava o usklađenosti

Finansijski izvještaji sastoje se od konsolidiranih i nekonsolidiranih finansijskih izvještaja društva te su sastavljeni sukladno Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja („MSFI“), koji su usvojeni u Bosni i Hercegovini

Osnovne računovodstvene politike korištene za pripremu ovih finansijskih izvještaja su navedene u nastavku. Ove politike su se primjenjivale na sva prikazana razdoblja, osim ukoliko nije drugačije navedeno.

2.2. Osnova za pripremu izvještaja

Ovi finansijski izvještaji su pripremljeni u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja („MSFI“) koji su doneseni od strane Odbora za međunarodne računovodstvene standarde („IASB“).

Finansijski izvještaji su sastavljeni po načelu povijesnog troška, izuzev određenih finansijskih instrumenata koji su klasificirani u finansijsku imovinu raspoloživu za prodaju te ulaganja u nekretnine i nekretnina klasificiranih kao materijalna imovina koji su iskazani po fer vrijednosti. Finansijski izvještaji su pripremljeni pod pretpostavkom vremenske neograničenosti poslovanja.

Društvo je dužno primjenjivati Uputstvo o vrednovanju bilansnih pozicija (Služb. novine FBiH 2/18) koje je donijela Agencija za nadzor osiguranja (u daljem tekstu; „Agencija“)

Ovo Uputstvo nalaže slijedeće:

- Procjenu i vrednovanje bilansnih i vanbilansnih pozicija društvo je dužno vršiti u skladu sa zakonom i podzakonskim propisima kojima je uređena oblast računovodstva u Federaciji Bosne i Hercegovine, primjenom Međunarodnih računovodstvenih standarda (MRS) i Međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja (MSFI) i ovog Pravilnika.
- Bilansne i vanbilansne pozicije društva procjenjivat će se i vrednovati u skladu sa MSFI/MRS i podzakonskim aktima Agencije za nadzor osiguranja Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Agencija za nadzor).

Priloženi finansijski izvještaji sastavljeni su na temelju računovodstvenih evidencija Grupe i uključuju usklađenja i reklasifikacije koje su potrebne u svrhu istinitog i objektivnog prikaza u skladu s Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja kako su usvojeni u BiH.

Sastavljanje finansijskih izvještaja sukladno MSFI-ju zahtijeva korištenje određenih računovodstvenih pretpostavki. Također zahtijeva od Uprave da koriste svoje pretpostavke i procjene prilikom primjene računovodstvenih politika Grupe. Područja koja zahtijevaju veću razinu procjenjivanja, kompleksnija su te područja u kojima su korištene procjene i pretpostavke važne za finansijske izvještaje su izražene u bilješkama uz finansijske izvještaje.

Računovodstvene politike su dosljedno primjenjivane ako nije drukčije navedeno.

Računovodstvene politike za Grupu se dosljedno primjenjuju i za Društvo osim ako nije drugačije navedeno.

2.3. Osnova za konsolidaciju

Konsolidirani finansijski izvještaji obuhvaćaju Društvo i njegova ovisna društva (zajedno „Grupa“)

Poslovna spajanja

Grupa priznaje poslovna spajanja koristeći metodu stjecanja kada je kontrola stvarno prenesena na Grupu. Naknada za stjecanje u pravilu se mjeri po fer vrijednosti, kao i stečena neto imovina koju je moguće posebno prepoznati. Goodwill koji nastaje kod stjecanja se jednom godišnje provjerava radi umanjenja vrijednosti. Negativni goodwill koji nastaje u slučaju povoljne kupnje se priznaje odmah u računu dobiti i gubitka.

Transakcijski se troškovi priznaju u trenutku nastanka u računu dobiti i gubitka, osim kada se odnose na izdavanje dužničkih ili vlasničkih vrijednosnih papira. Prenesena naknada ne uključuje iznose vezane za podmirenje odnosa koji su postojali prije datuma stjecanja. Takvi iznosi u pravilu se priznaju u računu dobiti i gubitka. Svaka potencijalna naknada mjeri se po fer vrijednosti na datum stjecanja. Ako je obveza plaćanja potencijalne naknade, koja zadovoljava definiciju finansijskog instrumenta, klasificirana kao vlasnički instrument, onda se ne mjeri ponovo i namira se priznaje u kapitalu. U protivnom, naknadne promjene fer vrijednosti potencijalne naknade priznaju se kroz dobit ili gubitak.

Ovisna društva

Ovisna društva su sva društva pod kontrolom Grupe. Grupa kontrolira drugo društvo, kada je izložena, ili ima prava na, promjenjive povrate svojeg ulaganja i ima mogućnost utjecati na povrate kroz svoju kontrolu drugog društva. Finansijski izvještaji ovisnih se uključuju u konsolidirane finansijske izvještaje metodom pune konsolidacije od datuma kada je kontrola

prenesena na Grupu i isključuju od datuma prestanka kontrole.

U odvojenim finansijskim izvještajima Društva, ulaganje u ovisna društva je iskazano po trošku umanjenom za odgovarajuće umanjenje vrijednosti, ukoliko je to potrebno.

Gubitak kontrole

Kada Grupa izgubi kontrolu, Grupa prestaje priznavati imovinu i obveze ovisnog društva, udjele manjinskih dioničara i ostale elemente kapitala i rezervi koji se odnose na ovisno društvo. Eventualni višak ili manjak koji proizlazi iz prestanka kontrole priznaje se kroz dobit ili gubitak. Ako Grupa zadržava udio u bivšem ovisnom društvu, taj se udio iskazuje po fer vrijednosti na dan prestanka kontrole. Nakon toga, isti se iskazuje kao ulaganje koje se vrednuje po metodi udjela ili u skladu s Grupnom računovodstvenom politikom za finansijske instrumente, ovisno o razini zadržanog utjecaja.

Ulaganja subjekte koji se iskazuju metodom udjela

Udjeli grupe u subjektima koji se iskazuju metodom udjela odnose se na udjele u ovisnom društvu. Ovisna društva su subjekti u kojima Grupa ima značajan utjecaj, ali ne i kontrolu niti zajedničku kontrolu nad finansijskim i poslovnim politikama toga subjekta. Udjeli u ovisnim društvima obračunavaju se metodom udjela. Prvi puta knjiže se metodom troška, u koji su

uračunani troškovi transakcije. Nakon prvog knjiženja se udjeli Grupe u dobicima i gubicima te ostaloj sveobuhvatnoj dobiti subjekata obračunanih metodom udjela iskazuju u konsolidiranim finansijskim izvještajima sve do datuma prestanka značajnog utjecaja odnosno zajedničke kontrole.

U odvojenim finansijskim izvještajima Društva, ulaganje u ovisno društvo je iskazano po trošku umanjenom za odgovarajuće umanjenje vrijednosti, ukoliko je to potrebno.

Transakcije eliminirane prilikom konsolidacije

Stanja i transakcije među članicama Grupe te svi nerealizirani prihodi i rashodi iz transakcija među članicama Grupe, eliminiraju se pri izradi konsolidiranih finansijskih izvještaja. Nerealizirani dobiti iz transakcija između Grupe i njezinih ovisnih društava eliminiraju se do visine udjela Grupe u ovisnom društvu. Nerealizirani gubici također se eliminiraju, jednako kao i nerealizirani dobiti, ali samo ukoliko ne postoje indikatori umanjenja vrijednosti.

2.4. Koncept nastavka poslovanja

Konsolidirani finansijski izvještaji su pripremljeni sukladno konceptu nastavka poslovanja, koji podrazumijeva da će Društvo i Grupa nastaviti sa svojim aktivnostima u predvidivoj budućnosti.

2.5. Funkcionalna i izvještajna valuta

Konsolidirani finansijski izvještaji iskazani su u valuti primarnog ekonomskog okruženja u kojem Društvo i Grupa posluju („funkcionalna valuta”), konvertibilnim markama („KM”).

2.6. Korištenje prosudbi i procjena

Priprema konsolidiranih finansijskih izvještaja sukladno MSFI zahtijeva od Uprave donošenje prosudbi, procjena i pretpostavki koje utječu na primjenu politika i iskazane iznose imovine, obveza, prihoda i rashoda. Procjene i uz njih vezane pretpostavke zasnivaju se na povijesnom iskustvu i raznim drugim čimbenicima za koje se smatra da su razumni u danim uslovima i uz raspoložive informacije na datum izrade konsolidiranih finansijskih izvještaja, a rezultat kojih čini osnovu za prosuđivanje knjigovodstvene vrijednosti imovine i obveza koja nije lako utvrditi iz drugih izvora. Stvarni rezultati mogu se razlikovati od ovih procjena.

Procjene i uz njih vezane pretpostavke kontinuirano se pregledavaju. Izmjene računovodstvenih procjena priznaju se u razdoblju u kojem je procjena izmijenjena i budućim razdobljima, ako izmjena utječe na njih.

2.7. Preračunavanje stranih valuta

Transakcije u stranim valutama preračunavaju se u funkcionalnu valutu po tečaju važećem na dan transakcije. Monetarna imovina i obveze denominirane u stranoj valuti preračunavaju se u funkcionalnu valutu prema tečaju važećem na datum izvještavanja. Dobici i gubici nastali po osnovi tečajnih razlika monetarnih stavaka predstavljaju razliku amortiziranog troška u funkcionalnoj valuti na početku razdoblja, usklađenog za efektivnu kamatu i plaćanja tijekom razdoblja, i amortiziranog troška u stranoj valuti, koji se mjere po fer vrijednosti, preračunavaju se u funkcionalnu valutu prema važećem tečaju na datum kada je njihova fer vrijednost utvrđena. Tečajne razlike proizašle iz preračunavanja priznaju se kroz dobit ili gubitak. Na datum izvještavanja Grupa nije imala nemonetarnih vrijednosnica denominiranih u ili vezanih uz strane valute klasificiranih kao raspoložive za prodaju.

Najznačajnija strana valuta u kojoj Grupa drži imovinu i obveze je EUR. Tečaj EUR-a koji se koristio za preračunavanje na datum 31. 12. 2021. godine bio je 1 EUR= 1,95583 KM.

2.8. Usvajanje novih i izmijenjenih standarda

Menadžment Društva usvojio je sljedeće izmijenjene standarde koji su stupili na snagu od 1.1. 2020. godine, ali nisu imali značajnog utjecaja na finansijske izvještaje Društva i Grupe:

Izmjene i dopune MRS 1 Presentacija finansijskih izvještaja i MRS 8 Računovodstvene politike, promjene računovodstvenih procjena i pogreške, definicija materijalnosti (objavljeno 31. 10. 2018. i na snazi za godišnja razdoblja koja počinju na dan ili nakon 1. 1. 2020. godine)

Izmjene i dopune MSFI 3 Poslovna spajanja, definicija poslovanja (objavljeno 22.10. 2018. i na snazi za akvizicije u izvještajnom razdoblju koje započinje 1.1. 2020. ili kasnije)

Izmjene i dopune Konceptualnog okvira za finansijsko izvještavanje (objavljeni 29.3. 2018. i na snazi za godišnja razdoblja koja počinju na dan ili nakon 1.1. 2020. godine)

Izmjene i dopune MSFI 9 Finansijski instrumenti, MRS 39 Finansijski instrumenti: priznavanje i mjerenje, MSFI 7 Finansijski instrumenti: objavljivanje, reforma referentne kamatne stope (IBOR) (objavljeno 26.9. 2019. i na snazi za godišnja razdoblja koja počinju na dan ili nakon 1.1. 2020. godine)

Izmjene MSFI 16 Najmovi (obvezno na snazi za godišnja razdoblja koja počinju na dan ili nakon 1.6.2020. godine, međutim mogu se usvojiti odmah od datuma izdavanja 28.5. 2020. godine)

Standardi i tumačenja koji još nisu stupili na snagu

Objavljeno je nekoliko novih standarda i smjernica koji su obvezni za izvještajna razdoblja koja počinju na dan ili nakon 1.1.2021. godine:

Prodaja ili doprinos imovine između investitora i njegovog pridruženog subjekta ili zajedničkog pothvata –Izmjene i dopune MSFI 10 Konsolidirani finansijski izvještaji i MRS 28 Ulaganja u pridružene subjekte i zajedničke pothvate (objavljeno 11.9.2014. i na snazi za godišnja razdoblja koja počinju na ili nakon datuma koji odredi IASB)

MSFI 17 Ugovori o osiguranju (objavljeno 18.5.2017. i na snazi za godišnja razdoblja koja počinju na dan ili nakon 1.1.2023. godine)

Klasifikacija obveza kao tekućih ili dugoročnih – Izmjene MRS 1 Presentacija finansijskih izvještaja (objavljeno 23.1.2020. i na snazi za godišnja razdoblja koja počinju na dan ili nakon 1.1.2023. godine)

Prihodi prije namjeravane upotrebe, štetni ugovori – troškovi ispunjenja ugovora. Referenca na konceptualni okvir – izmjene uskog opsega MRS 16 Nekretnine, postrojenja i oprema, MRS 37 Rezerviranja, nepredviđene obveze i nepredviđena imovina, MSFI 3 Poslovna spajanja, te godišnja poboljšanja MSFI 2018. 2020. – izmjene MSFI 1 Prva primjena Međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja, MSFI 9 Finansijski instrumenti, MSFI 16 Najmovi i MRS 41 Poljoprivreda (objavljeni 14.5. 2020. i na snazi za godišnja razdoblja koja počinju na dan ili nakon 1.1. 2022. godine)

Reforma referentne kamatne stope (IBOR) – druga faza dopune MSFI 9 Finansijski instrumenti, MRS 39 Finansijski instrumenti: priznavanju i mjerenje, MSFI 7 Finansijski instrumenti: objavljivanje, MSFI 4 Ugovori o osiguranju, MSFI 16 Najmovi (objavljeno 27.8. 2020. i na snazi za godišnja razdoblja koja počinju na dan ili nakon 1.1. 2021. godine)

Grupa i Društvo trenutno procjenjuje utjecaj novih standarda i smjernica na svoje finansijske izvještaje. Ne očekuje se da će novi standardi i tumačenja utjecati na finansijske izvještaje Društva.

U trenutku stupanja na snagu MSFI 17: Ugovori o osiguranje, te MSFI 9: Finansijski instrumenti (primjena MSFI-a 9 za osiguravajuća društva je odgođena do primjene MSFI-a 17), dogodit će se određene promjene u finansijskim izvještajima Društva i Grupe. Uprava Društva je u procesu procjene utjecaja MSFI 17 te smatra da će implementacija MSFI 9 imati značajan utjecaj na finansijske izvještaje Društva i Grupe.

Osim prethodno navedenog standarda MSFI 17 i MSFI 9 prema procjenama primjena navedenih novih standarda i izmjena postojećih standarda ne bi imala značajan materijalni utjecaj na finansijske izvještaje Društva.

Društvo i Grupa je odabralo ne primjenjivati nove standarde, izmjene postojećih standarda i interpretacije prije datuma njihova stupanja na snagu.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

3.1. Operativni segmenti

U konsolidiranim finansijskim izvještajima osiguravajućih društava posebno se iskazuju konsolidirani finansijski izvještaji za životno osiguranje, ili poseban poslovni segment, te isto tako posebno za neživotno osiguranje, ili poseban poslovni segment, a stoje sukladno MSFI8: „Poslovni segmenti“.

Prihodi od ulaganja, realizirani i nerealizirani dobiti i gubici, troškovi i naknade koji potječu od kapitala i rezerva iz sredstava neživotnog osiguranja raspoređuju se na segment neživotnog osiguranja.

Prihodi od ulaganja, realizirani i nerealizirani dobiti i gubici, troškovi i naknade od imovine životnog osiguranja uključeni su izravno u segment životnih osiguranja.

Zajednički administrativni troškovi i troškovi oglasa raspoređuju se na segmente životnog i neživotnog osiguranja prema raznim kriterijima, kao što su: postoci sudjelovanja u pojedinim segmentima po broju sati, ili po količini polica, te razni drugi primjereni kriteriji koje Grupa utvrđuje u svojim normativnim aktima sukladno odluci Agencije. Troškovi pribave raspoređuju se izravno po segmentima, ili se raspoređuju po postotku po kojem su policirane premije.

Financijska ulaganja se raspoređuju po osnovu izvora sredstava. Kapital i rezerve se raspoređuju na temelju minimalnih zakonskih zahtjeva za kapitalom. Rezerve fer vrijednosti, ostale rezerve i zadržana dobit raspoređuju se temeljem stvarnog rezultata povezanog segmenta.

3.2. Priznavanje prihoda- premije

Zaračunate premije čine osnovne poslovne prihode, a sadrže zaračunate premije neživotnog i životnog osiguranja.

Zaračunate bruto premije neživotnih osiguranja uključuju iznose premija koje su ugovorene (policirane) u tekućem obračunskom razdoblju za razdoblje najduže do godinu dana, bez obzira odnose li se ti iznosi na kasnije obračunsko razdoblje.

Zaračunate bruto premije životnih osiguranja uključuju sve iznose premija koji su naplaćeni do kraja obračunskog razdoblja. Zarađene premije su udio zaračunatih premija koje predstavljaju pokriće osiguranja dano u izvještajnom razdoblju. Zarađene premije odgovaraju ukupno zaračunatim premijama tijekom razdoblja uvećano za prijenosnu premiju na početku razdoblja, umanjeno za prijenosnu premiju na kraju razdoblja.

Shodno članu 25 Uputstva o vrednovanju bilansnih pozicija premija osiguranja se priznaje na slijedeći način:

- Obračunata bruto premija neživotnih osiguranja uključuje sve iznose premija koje su ugovorene (policirane) u tekućem obračunskom periodu na period najduže do godinu dana, bez obzira da li se ti iznosi u cijelosti ili djelimično odnose na kasniji obračunski period.
- Obračunata bruto premija životnih osiguranja uključuje sve iznose premija koji su naplaćeni do kraja obračunskog perioda (stvarno naplaćena premija uključujući naplaćeni dio djelimično naplaćenih rata), bez obzira da li se ti iznosi u cijelosti ili djelimično odnose na kasniji obračunski period ili periode. Dospjele djelimično naplaćene rate mogu se smatrati naplaćenim ukoliko je naplaćeno najmanje 50% rate.

3.3. Prihodi i troškovi od ulaganja

Prihodi od ulaganja obuhvaćaju prihode koji se ostvaruju od sudjelujućih interesa (dividende, udjeli u dobiti, pripisi povećanja vrijednosti), prihode od ulaganja u zemljište i građevinske objekte, prihode od kamata, dobitke od prodaje (realizacije) ulaganja, neto pozitivne tečajne razlike, i ostale prihode od ulaganja.

Prihodi od ulaganja u zemljište i građevinske objekte sastoje se od prihoda od povećanja vrijednosti zemljišta i građevinskih objekata, prihoda od prodaje zemljišta i građevinskih objekata, prihoda od najma i ostalih prihoda povezanih s ulaganjima u zemljište i građevinske objekte. Prihod od najma zemljišta i građevinskih objekata i ostalih operativnih najмова priznaju se u računu dobiti i gubitka linearnom metodom tijekom cijelog trajanja najma.

Prihodi od kamata priznaju se u računu dobiti i gubitka kako nastaje, uzimajući u obzir efektivni prinos na odgovarajuću imovinu. Kamata na monetarnu imovinu po fer vrijednosti kroz račun dobiti ili gubitka se obračunava po kuponskoj kamatnoj stopi i prikazuje unutar prihoda od kamata. Prihod od dividende priznaje se u računu dobiti i gubitka na dan kada su dividende izglasane.

Troškovi od ulaganja uključuju troškove kamata, troškove usklađivanja vrijednosti (smanjenja) ulaganja, gubitke ostvarene pri prodaji (realizaciji) ulaganja, neto negativne tečajne razlike i ostale troškove ulaganja.

3.4. Izdaci za osigurane slučajeve (štete)

Izdaci za osigurane slučajeve obuhvaćaju sve likvidirane iznose šteta u obračunskom razdoblju, bez obzira u kojem su obračunskom razdoblju štete nastale, umanjeni za udio reosiguranja u štetama, naplaćena regresna potraživanja, prodane i spašene dijelove, te uvećani za rezerve šteta na kraju obračunskog razdoblja, a umanjeni za rezerve šteta na početku obračunskog razdoblja.

Bruto iznosi likvidiranih šteta, osim čistih likvidiranih šteta, uključuju troškove vezane za likvidaciju šteta (procjene, odvjetničke usluge i slično), otkupe i troškove po regresnim zahtjevima, a umanjene za naplaćena regresna potraživanja, te prodane i spašene dijelove.

Štete po osnovi neživotnog osiguranja uvećavaju se za troškove obrade šteta. Rezerve za otvorene (nelikvidirane) štete, koje se temelje na procjeni štetnog slučaja i primjenom statističkih metoda se utvrđuju za procijenjene troškove likvidacije svih nastalih i do datuma izvještaja neisplaćenih šteta, bez obzira da li su prijavljene ili ne, zajedno s pripadajućim internim i eksternim troškovima likvidacije šteta. Rezerva se, ako je to primjenjivo, iskazuju umanjene za realno procijenjene iznose povrata temeljem spašavanja i subrogacije.

Uprava smatra da su rezerve šteta realno i objektivno iskazane imajući u vidu trenutačno dostupne informacije, a konačni iznos obveze ovisi o budućim informacijama i događajima, koji mogu dovesti do usklađenja iznosa rezerve a koja će biti iskazana u finansijskim izvještajima razdoblja u kojima su provedena. Korištene metode i procjene se redovito preispituju. Rezerve šteta neto od reosiguranja su bruto rezerve šteta umanjene za reosigurateljni dio u skladu s odredbama ugovora o reosiguranju i ovisno o primijenjenoj metodi obračuna rezerve šteta.

3.5. Troškovi pribave i odgođeni troškovi pribave

Troškovi pribave uključuju troškove nastale zaključivanjem ugovora o osiguranju. Uključuju sve direktne troškove pribave (provizije i plate zaposlenih isključivo u pribavi), te indirektne troškove pribave (troškove reklame, obrade ponuda i izdavanja polica).

Dio direktnih troškova pribave neživotnih osiguranja u vezi s plaćama prodajnog osoblja se odgađa do slijedećeg obračunskog razdoblja po udjelu prijenosne premije u zaračunatoj premiji, odnosno omjeru u kojem se odnose na zarađenu premiju slijedećeg razdoblja. Direktni troškovi pribave koji se odnose na provizije odgađaju se do slijedećeg obračunskog razdoblja na osnovu plaćene provizije (koja se temelji na plaćenju premiji). Odgođeni troškovi pribave uključuju troškove pribave vezane za stjecanje i obnavljanje ugovora, a koji se mogu razgraničiti tijekom trajanja ugovora.

Test umanjenja vrijednosti provodi se na datum izvještavanja ili u trenutku kad promijenjene okolnosti ukazuju na to da postoje indikatori umanjenja. Gubitak od umanjenja vrijednosti priznaje se u konsolidiranom izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti kao razlika između knjigovodstvene vrijednosti i nadoknadivog iznosa.

Odgođeni troškovi pribave prestaju se priznavati u trenutku kada relevantni ugovori, na koje se odnose, prestaju važiti.

Shodno članu 25 Uputstva o vrednovanju bilansnih pozicija, neposredni troškovi pribave se priznaju na slijedeći način:

- Neposredne troškove pribave neživotnih osiguranja koji nastaju zaključivanjem ugovora o osiguranju tokom godine, a odnose se na narednu godinu i životnih osiguranja za koja se ne izračunava matematička rezerva, te životnih osiguranja kada ugovaratelj snosi rizik ulaganja dozvoljeno je razgraničavati.
- Pod neposrednim troškovima pribave smatraju se troškovi provizije posrednicima za zaključena osiguranja i troškovi plata zaposlenika direktno i isključivo zaposlenih na pribavi osiguranja, odnosno u slučaju zaposlenika koji obavljaju više poslova, srazmjerni dio troškova plata, toplog obroka i regresa zaposlenika za dio radnog vremena koji prosječno godišnje provodi na direktnim i isključivim poslovima pribave osiguranja.
- Troškovi ispostavljanja dokumenata o osiguranju ili uključivanja ugovora o osiguranju u portfelj, kao i posredni troškovi kao što su troškovi reklame ili administrativni troškovi vezani s obradom ponude i izdavanjem police ne smatraju se neposrednim troškovima pribave i nije ih dozvoljeno razgraničavati.
- Kod životnih osiguranja za koja se izračunava matematička rezerva, neposredni troškovi pribave ne mogu se razgraničavati u visini koja prelazi iznos od 3,5 razgraničenih troškova pribave)

Prema članu 24. Uputstva obračun razgraničenih troškova pribave po vrstama neživotnih osiguranja vrši se na osnovu:

- učešća neposrednih troškova pribave u ukupnim režijskim troškovima koji uključuju administrativne troškove, finansijske i ostale rashode i troškove pribave osiguranja,
- obračunatog dozvoljenog režijskog dodatka (maksimalna stopa režijskog dodatka po vrstama osiguranja propisana pravilnikom o maksimalnim stopama režijskog dodatka društva primijenjena na bruto prenosnu premiju).

3.6. Administrativni troškovi

Administrativni troškovi sadrže troškove osoblja, najma, usluga savjetovanja, putne troškove, troškove vezane za naplatu premije, troškove upravljanja portfeljem, amortizaciju materijalne i nematerijalne imovine i druge troškove.

3.7. Reosiguranje

Grupa je cedirala premije reosiguranju u sklopu redovnog poslovanja sa svrhom ograničavanja svog neto potencijalnog gubitka kroz diverzifikaciju rizika. Ugovori o reosiguranju ne lišavaju Grupu izravne obveze prema imateljima polica.

Cedirane premije i nadoknadivi iznosi prezentirani su kroz dobit ili gubitak na bruto principu. Samo ugovori iz kojih proizlazi značajan prijenos rizika osiguranja računovodstveno se evidentiraju kao osiguranje. Iznosi naplativi po takvim ugovorima priznaju se u istoj godini kao i povezana šteta. Ugovori koji ne prenose značajan rizik osiguranja (tj. Finansijsko reosiguranje), računovodstveno se evidentiraju kao depoziti. Grupa nema takvih ugovora.

Imovina s osnove reosiguranja uključuje iznose potraživane od društva za reosiguranje za cedirane obveze iz osiguranja. Iznosi naplativi od reosiguravatelja su procijenjeni na način konzistentan s rezervama za neisplaćene štete ili štete plaćene po osnovi reosiguranih polica. Imovina s osnove reosiguranja sadrži stvarne ili procijenjene iznose koji su, na osnovi ugovora o reosiguranju, naplativi od reosiguravatelja u vezi s tehničkim rezervama. Iznosi naplativi po osnovi ugovora o reosiguranju procjenjuju se za umanjenje vrijednosti na svaki datum izvještavanja primjenjujući istu metodologiju koja se koristi za zajmove i potraživanja. Smatra se da je vrijednost predmetne imovine umanjena ako postoje objektivni dokazi, kao rezultat događaja nastalih nakon početnog priznavanja, da Grupa neće nadoknaditi sve iznose po dospeljeću te da predmetni događaj ima mjerljiv utjecaj na iznose koje će Grupa naplatiti od reosiguravatelja.

Provizije za poslove reosiguranja u neživotnom osiguranju se priznaju u računu dobiti i gubitka po načelu nastanka.

3.8. Oporezivanje

Rashod temeljem poreza na dobit je zbroj tekuće porezne obveze i odgođenih poreza.

Tekuća porezna obveza

Tekuća porezna obveza temelji se na oporezivoj dobiti za godinu. Oporeziva dobit razlikuje se od neto dobiti razdoblja iskazanoj u računu dobiti i gubitka jer ne uključuje stavke prihoda i rashoda koje su oporezive ili neoporezive u drugim godinama, kao ni stavke koje nikada nisu oporezive ni odbitne. Tekuća porezna obveza Grupe izračunava se primjenom poreznih stopa koje su na snazi, odnosno u postupku donošenja na datum izvještaja.

Odgođeni porez

Odgođeni porezi se priznaju temeljem razlike između knjigovodstvenih iznosa imovine i obveza iskazanih u finansijskim izvještajima i pripadajućih poreznih osnovica korištenih za izračunavanje oporezive dobiti i obračunavaju se metodom bilančne obveze. Odgođena porezna imovina se općenito priznaje po svim oporezivim privremenim razlikama, a odgođene porezne obveze općenito se priznaju za sve oporezive privremene razlike do iznosa oporezive dobiti za koji je vjerojatno da će biti na raspolaganju i omogućiti korištenje odbitnih privremenih razlika. Odgođene porezne obveze i odgođena porezna imovina se ne priznaju ako privremena razlika proizlazi iz goodwilla ili početnim priznavanjem (osim u slučaju poslovnog spajanja) ostale imovine i ostalih obveza u transakciji koja ne utječe ni na oporezivu niti na računovodstvenu dobit.

Odgođene porezne obveze se priznaju i temeljem oporezivih privremenih razlika povezanih s ulaganjima u ovisna i pridružena društva te udjelima u zajedničkim pothvatima, izuzev u slučaju kad je Grupa u mogućnosti utjecati na poništenje privremene razlike i kad je vjerojatno da se privremena razlika neće poništiti u doglednoj budućnosti. Odgođena porezna imovina koja proizlazi iz odbitnih privremenih razlika povezanih s takvim ulaganjima i udjelima, se priznaje samo do iznosa oporezive dobiti za koji je vjerojatno da će biti na raspolaganju i omogućiti korištenje olakšice temeljem privremenih razlika i ako se njihovo poništenje očekuje u doglednoj budućnosti.

Knjigovodstveni iznos odgođene porezne imovine provjerava se na svaki datum izvještaja i umanjuje u onoj mjeri u kojoj više nije vjerojatno da će biti raspoloživ dostatan iznos oporezive dobiti za povrat cijelog ili dijela porezne imovine.

Odgođena porezna imovina i odgođene porezne obveze se obračunavaju po poreznim stopama za koje se očekuje da će biti u primjeni u razdoblju u kojem će doći do podmirenja obveze ili realizacije sredstva a na temelju poreznih stopa i poreznih zakona koji su na datum izvještavanja na snazi ili u postupku donošenja. Mjerenje odgođenih poreznih obveza i odgođene porezne imovine odražava porezne posljedice koje bi proizašle iz načina na koji Grupa na izvještajni datum očekuje ostvariti povrat knjigovodstvenog iznosa svoje imovine, odnosno podmiriti knjigovodstveni iznos svojih obveza.

Odgođena porezna imovina i odgođene porezne obveze se prebijaju ako postoji zakonsko pravo na prijeboj tekuće porezne imovine i tekućih poreznih obveza i ako se oni odnose na poreze koje je nametnula ista porezna vlast i ako Grupa namjerava podmiriti svoju tekuću poreznu imovinu i tekuće porezne obveze u neto iznosu.

Tekući i odgođeni porezi razdoblja

Tekući i odgođeni porezi priznaju se kao prihod ili rashod u računu dobiti i gubitka, osim poreza koji se odnose na stavke koje se iskazuju izravno u glavnici ili u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti, u kom slučaju se i porez također iskazuje u glavnici ili ostaloj sveobuhvatnoj dobiti, ili ako porezi proizlaze iz prvog iskazivanja poslovnog spajanja, u kom slučaju se porezni učinak uzima u obzir prilikom izračunavanja goodwilla ili utvrđivanja viška udjela stjecatelja u neto fer vrijednosti odredive imovine, obveza i potencijalnih obveza stečenika iznad troška poslovnog spajanja.

3.9. NEKRETNINE I OPREMA

Zemljišta i zgrade koji se koriste u proizvodnji ili isporuci robe ili usluga, ili u administrativne svrhe su u izvještaju o finansijskom položaju iskazani u revaloriziranim iznosima, koji predstavljaju njihovu fer vrijednost na datum revalorizacije umanjenu za ispravak vrijednosti i kumulirane gubitke od umanjenja vrijednosti. Revalorizacija se provodi redovito tako da se knjigovodstveni iznosi ne razlikuju značajno od iznosa koji bi bili utvrđeni korištenjem fer vrijednosti na datum izvještaja. Svako povećanje proizašlo iz revalorizacije zemljišta i zgrada knjiži se u korist rezerve iz revalorizacije nekretnina, izuzev u mjeri u kojoj poništava smanjenje proizašlo revalorizacijom istog sredstva koje je prethodno priznato u računu dobiti i gubitka, u kom slučaju se povećanje evidentira u računu dobiti i gubitka do iznosa prethodno iskazanog smanjenja. Smanjenje knjigovodstvenog iznosa proizašlo iz revalorizacije zemljišta i zgrada tereti račun dobiti i gubitka u iznosu razlike iznad stanja u revalorizacijskoj rezervi koje se odnosi na prethodnu revalorizaciju istog sredstva.

Amortizacija revaloriziranih zgrada tereti račun dobiti i gubitka. Prilikom kasnije prodaje ili rashodovanja revalorizirane nekretnine, višak proiziđao iz revalorizacije i iskazan u revalorizacijskoj rezervi se prenosi izravno na zadržanu dobit. Prijenos iz revalorizacijske rezerve na zadržanu dobit se provodi samo ako se neko sredstvo prestaje priznavati. Zgrade se amortiziraju u periodu od 20 godina.

Nekretnine u izgradnji namijenjene proizvodnji, zakupu ili za administrativne ili još neutvrđene svrhe se iskazuju po trošku nabave umanjenom za priznate gubitke od umanjenja. Trošak nabave obuhvaća trošak honorara za profesionalne usluge te kod kvalificirane imovine troškove posudbe kapitalizirane u skladu s računovodstvenom politikom Grupe. Amortizacija ove imovine, koja se obračunava na istoj osnovi kao i za ostale nekretnine, započinje kad je sredstvo spremno za namjeravanu uporabu.

Namještaj i oprema su iskazani po trošku umanjenom za amortizaciju i akumulirane gubitke. Amortizacija se obračunava

na način da se nabavna ili procijenjena vrijednost imovine, osim zemljišta u vlasništvu i nekretnina u izgradnji, otpisuje tijekom procijenjenog vijeka uporabe primjenom pravocrtnne metode amortizacije. Procijenjeni vijek uporabe, ostatak vrijednosti i metoda amortizacije se preispituju na kraju svake godine pri čemu se učinci eventualnih promjena procjena obračunavaju prospektivno.

1	Nematerijalna imovina	30 godina
2	Zgrade	do 133 godine
3	Motorna vozila	13 godina
4	Računari	10 godina
5	Oprema i namještaj	16 godina

Zemljište se ne amortizira. Imovina u posjedu temeljem finansijskog najma se amortizira tijekom očekivanog vijeka uporabe na istoj osnovi kao i imovina u vlasništvu ili tijekom razdoblja predmetnog najma ako je kraće.

Dobit i gubitak od prodaje ili rashodovanja stavke nekretnina, postrojenja i opreme se utvrđuje kao razlika između priljeva ostvarenih prodajom i knjigovodstvenog iznosa predmetnog sredstva koja se priznaje u računu dobiti i gubitka.

3.10 Nematerijalna imovina

Zasebno stečena nematerijalna imovina se iskazuje po trošku nabave umanjenom za ispravak vrijednosti i akumulirane gubitke od umanjenja vrijednosti. Amortizacija se obračunava pravocrtnom metodom tijekom procijenjenog vijeka uporabe. Procijenjeni vijek uporabe, ostatak vrijednosti i metoda amortizacije se preispituju na kraju svake godine, pri čemu se učinci eventualnih promjena procjena obračunavaju prospektivno.

3.10. Ulaganja u nekretnine

Investicijske nekretnine, a to su nekretnine u posjedu radi ostvarivanja zarade od zakupnina i/ili porasta vrijednosti kapitala (uključujući imovinu u pripremi za te namjene), se početno vrednuju po nabavnoj vrijednosti, koja obuhvaća transakcijske troškove, a nakon toga po fer vrijednosti. Dobici i gubici proizašli iz promjena fer vrijednosti investicijskih nekretnina se uključuju u dobit i gubitak razdoblja u kojem su nastali.

3.11. Goodwill

Goodwill predstavlja višak troška stjecanja iznad udjela Grupe u neto fer vrijednosti odredive imovine, odredivih nastalih i nepredvidivih obveza ovisnog društva. Goodwill se početno priznaje kao sredstvo po trošku i kasnije mjeri po trošku ispravljenom za kumulirane gubitke od umanjenja njegove vrijednosti. U trenutku pripajanja ovisnog društva društvu stjecatelja vrijednost goodwilla utvrđena u trenutku stjecanja se evidentira u finansijskom izvještaju društva stjecatelja. Radi testiranja na umanjenje goodwill se raspoređuje na svaku jedinicu Grupe koja stvara novac od koje se očekuju koristi od sinergija koje proizlaze iz spajanja. Jedinice koje stvaraju novac na koje je goodwill raspoređen testiraju se na umanjenje jednom godišnje ili češće ako postoje naznake o mogućem umanjenju jedinice koja stvara novac. Ako je nadoknadiivi iznos jedinice koja stvara novac niži od njezinog knjigovodstvenog iznosa, gubitak nastao umanjenjem prvo se raspoređuje tako da se umanji knjigovodstveni iznos goodwilla raspoređenog na jedinicu i zatim razmjerno na ostalu imovinu jedinice koja stvara novac na temelju knjigovodstvenog iznosa svakog sredstva u jedinici koja stvara novac. Jednom priznati gubitak od umanjenja goodwilla više se ne poništava u idućim razdobljima

3.12. Umanjenje materijalne i nematerijalne imovine isključujući goodwill

Na svaki dan izvještavanja, Grupa provjerava knjigovodstvene iznose svoje dugotrajne materijalne i nematerijalne imovine kako bi utvrdila da li postoje naznake da je došlo do gubitaka zbog umanjenja vrijednosti.

Ako takve naznake postoje, procjenjuje se nadoknadiivi iznos sredstva da bi se mogli odrediti eventualni gubici nastali zbog umanjenja. Ako nadoknadiivi iznos nekog sredstva nije moguće procijeniti. Grupa procjenjuje nadoknadiivi iznos jedinice koja stvara novac kojoj to sredstvo pripada.

Ako je moguće odrediti realnu i dosljednu osnovu za raspoređivanje, imovina društava se također raspoređuje na pojedine jedinice koje stvaraju novac ili, ako to nije moguće, na najmanju skupinu jedinicu koje stvaraju novac za koju je moguće odrediti realnu i konzistentnu osnovu raspoređivanja.

Nematerijalna imovina neodređenog vijeka uporabe i nematerijalna imovina koja još nije raspoloživa za uporabu se testira na umanjenje jednom godišnje te svaki puta kad postoji naznaka o mogućem umanjenju imovine.

Nadoknadiivi iznos je veći iznos uspoređujući fer vrijednost umanjenju za troškove prodaje i vrijednost imovine u uporabi. Za potrebe procjene vrijednosti u uporabi procijenjeni budući novčani tokovi diskontiraju se do sadašnje vrijednosti primjenom diskontne stope prije oporezivanja koja odražava sadašnju tržišnu procjenu vremenske vrijednosti novca i rizike specifične za to sredstvo za koje procjene budućih novčanih tokova nisu bile usklađene.

Ako je nadoknadiivi iznos nekog sredstva (ili jedinice koja stvara novac) procijenjen na iznos niži od knjigovodstvenog,

knjigovodstveni iznos toga sredstva (jedinice koja stvara novac) umanjuje se do nadoknadivog iznosa. Gubici od umanjenja vrijednosti priznaju se odmah kao rashod, osim kod sredstva iskazanog u revaloriziranom iznosu, u kojem slučaju se gubitak od umanjenja iskazuje kao smanjenje vrijednosti proizašlo iz revalorizacije sredstva.

Kod naknadnog poništenja gubitka od umanjenja vrijednosti knjigovodstveni iznos sredstva (jedinice koja generira novac) povećava se do revidiranog procijenjenog nadoknadivog iznosa toga sredstva na način da uvećana knjigovodstvena vrijednost ne premašuje knjigovodstvenu vrijednost koja bi bila utvrđena da u prethodnim godinama nije bilo priznatih gubitaka od umanjenja na tom sredstvu (jedinici koja generira novac).

Poništenje gubitka od umanjenja vrijednosti odmah se priznaje kao prihod, osim ako se predmetno sredstvo ne iskazuje u revaloriziranom iznosu, u kom slučaju se poništenje gubitka od umanjenja vrijednosti iskazuje kao uvećanje uslijed revalorizacije.

3.13. Najmovi

Društvo primjenjuje MSFI 16 Najmovi od 1.1.2019. Osnovne računovodstvene politike u vezi MSFI 16 date su u nastavku:

a) Određivanje najma

U smislu tačke 9. na početku sporazuma, Društvo procjenjuje da li ugovor predstavlja sporazum o najmu, odnosno da li sadrži elemente najma. Sporazum je sporazum o najmu, odnosno sadrži elemente najma ukoliko se njime ustupa pravo kontrole nad korištenjem određene imovine tokom datog perioda u zamjenu za naknadu.

Procjenjivanje da li neki sporazum predstavlja sporazum o najmu, odnosno da li sadrži elemente najma vrši se prema tačkama B9-B31 koje daju uputstvo o provođenju procjene

b) Društvo kao Najmodavac

b1) Klasifikacija najмова

Shodno tačkama 61 i 62 Društvo kao najmodavac svaki svoj najam klasifikuje kao poslovni ili kao finansijski najam.

Najam se klasifikuje kao finansijski najam ako se njim prenose suštinski svi rizici i koristi povezani sa vlasništvom nad predmetnom imovinom. Najam se klasifikuje kao poslovni najam ako se njim ne prenose suštinski svi rizici i koristi povezani s vlasništvom nad datom imovinom. Trenutno je društvo najmodavac samo u varijanti poslovnog najma.

b2) Prikazivanje

U skladu s tačkom 88 Društvo imovinu koja je predmet poslovnih najмова u svojim izvještajima o finansijskom položaju prikazuje prema vrsti imovine.

b3) Priznavanje i mjerenje poslovnog najma

U skladu sa tačkom 81 Društvo kao najmodavac plaćanja po osnovu poslovnih najмова priznaje kao prihod bilo na pravolinijskoj ili nekoj drugoj sistematskoj osnovi. .

c) Društvo kao Najmoprimac po sporazumima koji sadrže elemente najma, odnosno ukoliko se njima ustupa pravo kontrole nad korištenjem određene imovine

c1) Priznavanje

U skladu s tačkom 22. od prvog dana trajanja najma, društvo priznaje imovinu s pravom korištenja i obavezu po osnovu najma.

c2) Mjerenje

U skladu s tačkom 23. od prvog dana trajanja najma, društvo kao najmoprimac imovinu s pravom korištenja mjeri po trošku. U skladu s tačkom 26. na prvi dan trajanja najma, Društvo kao najmoprimac obavezu po osnovu tog najma mjeri po sadašnjoj vrijednosti svih plaćanja u vezi s najmom koja nisu izvršena na taj dan. Ta plaćanja se diskontuju po kamatnoj stopi sadržanoj u najmu ako je stopu lako utvrditi. U slučajevima kad tu kamatnu stopu nije moguće lako utvrditi, primjenjuje inkrementalnu kamatnu stopu zaduženja. U skladu s tačkom 29 nakon prvog dana trajanja najma, Društvo kao najmoprimac imovinu s pravom korištenja mjeri po modelu troška.

d) Društvo kao Najmoprimac po sporazumima koji ne sadrže elemente najma, odnosno ukoliko se njima ne ustupa pravo kontrole nad korištenjem određene imovine

Po sporazumima koji ne sadrže elemente najma, odnosno ukoliko se njima ne ustupa pravo kontrole nad korištenjem određene imovine Društvo kao najmoprimac **ne priznaje** imovinu s pravom korištenja, niti priznaje obavezu po osnovu najma. U momentu primanja fakture dobavljača Društvo priznaje mjesečni trošak najma i obavezu prema dobavljaču u istom iznosu. U ovom slučaju Društvo kao najmoprimac, u skladu s tačkom 5 neće primjenjivati zahtjeve iz tačaka 22. do 49 MSFI 16 jer se radi o kratkoročnim sporazumima koji ne sadrže elemente najma .

Procjenjivanje da li neki sporazum predstavlja sporazum o najmu, odnosno da li sadrži elemente najma vrši se prema tačkama B9-B31 koje daju uputstvo o provođenju procjene. Indikatori da u sporazumima o najmu dobavljači nisu ustupili pravo kontrole nad korištenjem imovine koja je predmet zakupa su slijedeći:

- Društvo, kao kupac, nema li pravo određivanja načina i svrhe korištenja imovine tokom cijelog perioda korištenja nego to pravo ima dobavljač ili nijedna od strana (MSFI 16 tačke B25.-B30.)
- Društvo kao kupac ima pravo upravljati sredstvom tokom cijelog perioda korištenja, ali dobavljač ima pravo mijenjati ta uputstva o upravljanju (MSFI 16 tačka B24)
- Društvo kao kupac nije imovinu dizajnirao tako da su način i svrha njenog korištenja tokom cijelog perioda korištenja unaprijed određeni (MSFI 16 tačka B24).

Zbog neispunjavanja uslova iz tački B24 do B30 predmetni ugovori ne sadrže elemente najma u smislu MSFI 16.

U konkretnim slučajevima, predmetni ugovori ne ispunjavaju uslove iz tački B24 do B30, odnosno ne ustupaju pravo kontrole u smislu MSFI 16 iz slijedećih razloga:

- Društvo iznajmljuje dio prostora koji koristi zajedno s drugim zakupcem (šalteri, hodnici, čajne kuhinje, sanitarni čvorovi)
- Opstanak ugovora o zakupu djela prostora prestaje ako drugi zakupac prekine ugovor o zakupu
- Zakupodavac ne dopušta nikakve prepravke pa čak ni redovno održavanje bez njegove posebne saglasnosti
- Djelatnost zakupaca koja se može obavljati u zakupljenom prostoru je definirana ugovorom i ne može se mijenjati

3.14. Finansijski instrumenti

Principi mjerenja fer vrijednosti

Fer vrijednost finansijske imovine raspoložive za prodaju je njihova kotirana prodajna tržišna cijena na datum izvještavanja, bez umanjjenja za troškove prodaje. Ukoliko tržište za finansijsku imovinu nije aktivno (i za vrijednosnice koje ne kotiraju) ili ako se, zbog drugih razloga, fer vrijednost ne može pouzdano utvrditi temeljem tržišne cijene, Grupa utvrđuje fer vrijednost na temelju opažajuće cijene (cijene sličnih ili istih pozicija), a kada niti ovo nije dostupno primjenjuje različite tehnike procjene koje koriste sve relevantne informacije i inpute koji mogu pomoći u procjeni fer vrijednosti. Ovo uključuju korištenje cijena ostvarenih u nedavnim transakcijama između informiranih i spremnih strana, pozivanje na druge u suštini slične instrumente, analizu diskontiranih novčanih tokova i cjenovne opcijske modele, pri tome maksimalno koristeći podatke s tržišta i što je manje moguće oslanjajući se na specifičnosti subjekta.

Kod primjene metode diskontiranog novčanog toka, procijenjeni budući gotovinski tokovi se temelje na najboljoj procjeni posloводства, a diskontna stopa je tržišna stopa važeća na datum izvještavanja za finansijske instrumente sa sličnim uvjetima. Kod upotrebe cjenovnog modela, koriste se tržišno povezane veličine važeće na datum izvještavanja.

Finansijska imovina

Ulaganja se priznaju i prestaju priznavati na datum trgovanja, a to je datum na koji se ulaganje kupuje ili prodaje temeljem ugovora čiji uvjeti nalažu isporuku ulaganja u roku utvrđenom na predmetnom tržištu i početno se mjere po fer vrijednosti uvećanoj za troškove transakcije, osim one finansijske imovine koja je svrstana u kategoriju kod koje se promjene fer vrijednosti iskazuju u računu dobiti i gubitka, koja se početno mjeri po fer vrijednosti. Finansijska imovina je razvrstana u sljedeće kategorije: finansijska imovina „po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka”, „finansijska imovina raspoloživa za prodaju” te „dani zajmovi i potraživanja”. Klasifikacija ovisi o vrsti i namjeni finansijskog sredstva i određuje se kod prvog priznavanja.

Metoda efektivne kamate

Metoda efektivne kamate je metoda kojom se izračunava amortizirani trošak finansijskog sredstva i prihod od kamata raspoređuje tijekom relevantnog razdoblja. Efektivna kamatna stopa jest stopa kojom se procijenjeni budući novčani priljevi, uključujući sve naknade po plaćenim ili primljenim bodovima koje su sastavni dio efektivne kamatne stope, zatim troškove transakcije i druge premije i diskonte, diskontiraju tijekom očekivanog vijeka finansijskog sredstva ili kraćeg razdoblja ako je primjenjivo.

Prihodi od dužničkih instrumenata osim finansijske imovine određene za iskazivanje po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka, priznaju se po osnovi efektivne kamate.

Finansijska imovina raspoloživa za prodaju

Vrijednosnice raspoložive za prodaju se evidentiraju po fer vrijednosti. Dobici i gubici koji proizlaze iz promjena fer vrijednosti se priznaju izravno u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti u sklopu revalorizacijske rezerve za ulaganja.

Izuzev gubitaka zbog umanjjenja vrijednosti, kamata koje se izračunavaju metodom efektivne kamate i tečajnih razlika po monetarnoj imovini koji se svi priznaju izravno u računu dobiti i gubitka. Kod prodaje ili utvrđenog umanjjenja vrijednosti ulaganja, kumulativna dobit ili kumulativni gubitak prethodno priznat u sklopu revalorizacijske rezerve za ulaganja se uključuje u račun dobiti i gubitka razdoblja.

Dividende na glavnичke instrumente svrstane u portfelj imovine raspoložive za prodaju se priznaju u računu dobiti i gubitka kad je utvrđeno pravo Grupe na primitak dividende.

Fer vrijednost monetarne imovine raspoložive za prodaju koja je denominirana u stranoj valuti se određuje u valuti u kojoj

je imovina denominirana i zatim preračunava po spot tečaju na datum izvještavanja. Promjena fer vrijednosti koja je povezana s tečajnim razlikama koje su posljedica promjene amortiziranog troška sredstva se priznaje u računu dobiti i gubitka, a druge promjene se priznaju u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti.

Dati zajmovi i potraživanja

Potraživanja od kupaca, potraživanja po danim zajmovima i druga potraživanja s fiksnim ili odredivim plaćanjima koja ne kotiraju na aktivnom tržištu su svrstana u dane zajmove i potraživanja. Zajmovi i potraživanja se mjere po amortiziranom trošku koristeći metodu efektivne kamate, umanjenoj za eventualne gubitke zbog umanjenja.

Prihodi od kamata se priznaju primjenom efektivne kamatne stope.

Umanjenje finansijske imovine

Finansijska imovina, osim imovine po fer vrijednosti s iskazivanjem promjena fer vrijednosti u računu dobiti i gubitka se na svaki dan izvještavanja podvrgava procjeni postojanja pokazatelja o eventualnom umanjenju.

Finansijska imovina je umanjena ako postoji objektivan dokaz, kao posljedica jednog ili više događaja nakon početnog priznavanja finansijskog sredstva, da je bilo utjecaja na buduće procijenjene novčane tokove od ulaganja.

Kod dionica koje su svrstane u kategoriju imovine raspoložive za prodaju, značajan ili dugotrajniji pad fer vrijednosti vrijednosnog papira ispod nabavne vrijednosti se smatra objektivnim dokazom umanjenja.

Kod sve ostale finansijske imovine, uključujući otkupive zapise svrstane u kategoriju imovine raspoložive za prodaju i potraživanja temeljem finansijskog najma, objektivan dokaz umanjenja može uključiti:

- značajne finansijske poteškoće kod izdavatelja ili druge ugovorne strane ili
- kašnjenje u plaćanju ili neplaćanje kamata ili glavnice ili
- izgleda da će stečajni postupak biti pokrenut protiv dužnika ili da će ga sam pokrenuti ili da će kod dužnika doći do finansijskog restrukturiranja.

Kod određenih kategorija finansijske imovine, kao što su potraživanja od kupaca, imovina kod koje je procijenjeno da nije pojedinačno umanjena se kasnije podvrgava procjeni umanjenja na kolektivnoj osnovi.

Kod finansijske imovine iskazane po amortiziranom trošku, iznos umanjenja je razlika između knjigovodstvenog iznosa sredstva i sadašnje vrijednosti procijenjenih budućih novčanih tokova diskontiranih primjenom izvorne efektivne kamatne stope na finansijskog sredstvo.

Knjigovodstveni iznos finansijskog sredstva se izravno umanjuje za gubitke zbog umanjenja kod sve finansijske imovine, izuzev potraživanja od kupaca, kod kojih se knjigovodstveni iznos umanjuje kroz konto ispravka vrijednosti. Potraživanje od kupca koje se smatra nenaplativim se otpisuje s konta ispravka vrijednosti, a kasnija naplata prethodno otpisanih iznosa se knjiži na konto ispravka vrijednosti. Promjene knjigovodstvenog iznosa na kontu ispravka vrijednosti se priznaju u računu dobiti i gubitka.

Izuzev glavnčkih instrumenata koji se vode po fer vrijednosti uz iskazivanje promjena fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka, ako se u idućim razdobljima iznos gubitka zbog umanjenja smanji i smanjenje se objektivno može povezati s događajem nakon priznavanja umanjenja, prethodno priznati gubici zbog umanjenja se poništavaju kroz račun dobiti ili gubitka do knjigovodstvenog iznosa ulaganja na datum poništenja umanjenja koji nije veći od amortiziranog troška koji bi bio da umanjenje nije bilo priznato.

U pogledu vlasničkih udjela (dionica) koji se vode po fer vrijednosti uz iskazivanje promjena fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka, gubici zbog umanjenja prethodno priznati u računu dobiti i gubitka se ne poništavaju kroz račun dobiti i gubitka. Svako povećanje fer vrijednosti nakon gubitka zbog umanjenja se priznaje izravno u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti.

Prestanak priznavanja finansijske imovine

Grupa prestaje priznavati finansijsko sredstvo samo ako je isteklo ugovorno pravo na novčane tokove po osnovi sredstva, ako finansijsko sredstvo prenese i ako svi rizici i sve nagrade povezane s vlasništvom nad tim sredstvom većim dijelom prelaze na drugi subjekt. Ako Grupa ne prenosi niti zadržava gotovo sve rizike i nagrade povezane s vlasništvom i ako i dalje ima kontrolu nad prenesenim sredstvom, priznaje svoj zadržani udjel u sredstvu te povezanu obvezu u iznosima koje eventualno mora platiti. Ako Grupa zadrži većim dijelom sve rizike i nagrade povezane s vlasništvom nad prenesenim finansijskim sredstvom to sredstvo nastavlja se priznavati zajedno s priznavanjem posudbe za koju je dan kolateral, a koja je dobivena za prihode koje je primila.

Netiranje finansijskih instrumenata

Finansijska imovina i obveze se netiraju te se u izvještaju o finansijskom položaju iskazuju u neto iznosu, u slučaju kada postoji zakonsko pravo na prijeboj priznatih iznosa i postoji namjera namire na neto principu ili se stjecanje imovine i podmirenje obveza odvija istovremeno.

Finansijske garancije

Ugovori o finansijskim garancijama jesu ugovori koji od izdavatelja zahtijevaju izvršenje specifičnih plaćanja kako bi se imatelju nadoknadio gubitak koji nastaje kada dužnik ne podmiri dospjela plaćanja u skladu s uvjetima dužničkog

instrumenta.

Finansijske garancije prvobitno se priznaju u finansijskim izvještajima prema fer vrijednosti na datum kad je data garancija. Nakon prvotnog priznavanja, obveze Grupe po takvim garancijama mjere se po prvobitnom vrednovanju, umanjenoj za amortizaciju koja se obračunava kako bi se u računu dobiti i gubitka priznali prihodi od naknada ostvareni primjenom pravocrtne metode tijekom vijeka trajanja garancije i najbolje procjene troška koji je potreban za podmirenje bilo koje finansijske obveze na dan bilance, ovisno o tome što je više. Te se procjene utvrđuju na temelju iskustva sa sličnim transakcijama i povijesnim gubicima, uzimajući u obzir i prosudbe Uprave.

Finansijske obveze i glavnički instrumenti koje je Grupa izdala

Dužnički i glavnički instrumenti se razvrstavaju ili kao finansijske obveze ili u glavnice u skladu sa suštinom ugovornog sporazuma.

Glavnički instrumenti

Glavnički instrument je ugovor koji pruža dokaz o ostatku udjela u imovini subjekta nakon oduzimanja svih njegovih obveza. Glavnički instrumenti koje je izdala Grupa se evidentiraju u iznosu ostvarenih prihoda, umanjene za direktne troškove izdavanja.

Finansijske obveze

Finansijske obveze se klasificiraju ili kao finansijske obveze po fer vrijednosti kroz iskazivanje promjena fer vrijednosti u računu dobiti i gubitka ili kao ostale finansijske obveze.

Ostale finansijske obveze

Ostale finansijske obveze, uključujući obveze po zajmovima i kreditima, se početno mjere po fer vrijednosti umanjenoj za troškove transakcije. Ostale finansijske obveze se kasnije mjere po amortiziranom trošku primjenom metode efektivne kamate pri čemu se rashodi od kamata priznaju po osnovi efektivnog prinosa.

Metoda efektivne kamate je metoda kojom se izračunava amortizirani trošak finansijske obveze i rashodi od kamata raspoređuju tijekom relevantnog razdoblja. Efektivna kamatna stopa jest stopa kojom se procijenjeni budući novčani odjevi diskontiraju tijekom očekivanog vijeka finansijske obveze ili kraćeg razdoblja ako je primjenjivo.

Prestanak priznavanja finansijskih obveza

Grupa prestaje priznavati finansijske obveze onda, i samo onda kad su obveze Grupe podmirene, poništene ili su istekle ili su značajno izmijenjene.

Obveze i povezana imovina s osnove testa adekvatnosti obveza

Ugovori o osiguranju se testiraju radi utvrđivanja adekvatnosti vrednovanja obveza diskontiranjem tekućih procjena svih budućih ugovorenih novčanih tokova i uspoređujući taj iznos s neto knjigovodstvenom vrijednošću obveza i ostale povezane imovine i obveza. Gdje se utvrdi manjak, formira se dodatna rezerva i Grupa priznaje deficit kroz dobit ili gubitak za godinu.

MSFI 4 zahtijeva test adekvatnosti obveza nastalih iz ugovora o osiguranju. Grupa jednom godišnje procjenjuje jesu li iskazane obveze za osiguranje adekvatne, koristeći sadašnje procjene budućih novčanih tokova po svim svojim ugovorima o osiguranju. Ako navedena procjena pokaže da je knjigovodstvena vrijednost obveza iz osiguranja nedovoljna u odnosu na procijenjene buduće novčane tokove, cjelokupni manjak se priznaje na teret dobiti ili gubitka. Procjene budućih novčanih tokova temelje se na realnim aktuarskim pretpostavkama uzimajući u obzir iskustvo o nastanku šteta, povratu na ulaganja, troškova i inflacije.

3.16. Potraživanja iz poslova osiguranja

Potraživanja iz poslova osiguranja obuhvaćaju potraživanja od osiguranika po osnovi premije neživotnih i životnih osiguranja.

Potraživanja po osnovi premije neživotnih osiguranja sastoje se od potraživanja za policiranu i fakturiranu, a nenaplaćenu premiju.

Potraživanja po osnovi premije životnih osiguranja i dopunskog osiguranja od posljedica nesretnog slučaja (nezgode) sastoje se od potraživanja za fakturiranu, a nenaplaćenu premiju.

Potraživanja za fakturiranu, a nenaplaćenu premiju iskazuju se po nominalnoj vrijednosti, a za sumnjiva i nenaplativa potraživanja utvrđuje se ispravak vrijednosti.

Ispravak vrijednosti može se umanjiti za ona potraživanja po osnovi kojih je utvrđena obveza isplate štete dužniku (rezerva štete).

Potraživanja po osnovu regresa od pravnih i fizičkih lica društvo vodi vanbilansno do momenta njihove naplate.

Ostala potraživanja odnose se na potraživanja za kamate na kredite i depozite, potraživanja za predujmove,

potraživanja za primljene instrumente plaćanja i slično.

Procjena potraživanja, imajući u vidu dospijeće potraživanja, se vrši u skladu sa odredbama MRS 39, na osnovu pojedinačne procjene finansijske sposobnosti dužnika i dana kašnjenja u izmirivanju dospjelih obaveza prema društvu. Društvo primjenjuje odredbe Uputstva o vrednovanju bilansnih pozicija koje se odnose na potraživanja (Članovi od 13. do 21. Uputstva.). Međutim, u slučajevima kada procjena izvršena u skladu sa MRS 39 (vrednovanje na osnovu pojedinačne procjene finansijske sposobnosti dužnika i dana kašnjenja u izmirivanju dospjelih obaveza prema društvu) odstupa od zahtjeva navedenog Uputstva, Društvo daje prednost odredbama MRS 39, jer Zakon o računovodstvu i reviziji zahtjeva primjenu MRS.

3.17. Novac i novčani ekvivalenti i kratkoročni depoziti

Za svrhe konsolidiranog izvještaja o novčanim tijekovima, novcem i novčanim ekvivalentima podrazumijeva se novac u banci i blagajni, te primljeni čekovi i mjenice. Depoziti sa dospijećem manjim od godine dana podrazumijevaju se kratkoročnim depozitima.

Novčani ekvivalenti i depoziti su prikazani po cijeni troška, a oni koji su izraženi u stranim valutama preračunati su po srednjem tečaju Centralne banke Bosne i Hercegovine na kraju godine.

3.18. Kapital i rezerve

Grupa u poslovnim knjigama iskazuje kapital raščlanjen na: upisani kapital, revalorizacijske rezerve, zakonske rezerve, zadržanu dobit i dobit tekuće godine.

Upisani kapital predstavlja nedjeljivi dionički kapital, uplaćen u cijelosti. Efekt povećanja / smanjenja vrijednosti ulaganja, klasificiranih kao ulaganja raspoloživa za prodaju i nekretnina koje služe za obavljanje djelatnosti, uslijed svođenja na procijenjenu tržišnu vrijednost, Grupa iskazuje u bilanci kao revalorizacijsku rezervu. Tijekom razdoblja, revalorizacijske rezerve se povećavaju / smanjuju uslijed vrijednosnog usklađivanja na nadoknadivu tržišnu vrijednost.

Izdavanja u statutarne rezerve, zakonske rezerve, ostale rezerve i zadržanu dobit utvrđena su odlukama Skupštine.

Dobit tekuće finansijske godine iskazuje se sa stanjem na dan 31. decembra i prenosi u sljedeću poslovnu godinu. Odlukom Skupštine utvrđuje se uporaba, odnosno raspored dobiti.

3.19. Tehničke rezerve

Tehničke rezerve iskazane u konsolidiranim finansijskim izvještajima odnose se na prijenosne premije, matematičku rezervu osiguranja života, rezervu za štete, rezerve za povrate premije ovisne i neovisne o rezultatu (bonusi i popusti) i ostale osiguravateljno tehničke rezerve, a formiraju se sukladno zakonskim propisima.

Aktuar Društva provodi testiranje adekvatnosti obveza u životnom osiguranju na svaki datum sačinjavanja finansijskih izvještaja koristeći tekuće procjene budućih novčanih tokova po ugovorima o osiguranju. U slučaju da neto knjigovodstvena vrijednost rezerva nije odgovarajuća u odnosu na procijenjene buduće novčane tokove, razlika se priznaje u računu dobiti i gubitka na način da se korigiraju matematičke rezerve životnog osiguranja.

Iznos bonusa kojeg treba rasporediti na ugovaratelja polica određen je na datum bilance i naveden unutar rezerve za diskrecioni bonus.

a) Prijenosne premije

Društvo obračunava prijenosne premije za one vrste osiguranja kod kojih pokriće osiguranja traje i nakon kraja obračunskog razdoblja budući da se osiguravateljna i obračunska godina ne poklapaju. Osnovica za obračun bruto prijenosne premije neživotnih osiguranja je obračunata (policirana) premija u obračunskom razdoblju, dok je osnovica za obračun bruto prijenosne premije dopunskih osiguranja uz osiguranje života naplaćena premija u obračunskom razdoblju.

Društvo je obračunava prijenosnu premiju na 31.12. godine korištenjem metode pojedinačnog obračuna za svaki ugovor o osiguranju, u skladu sa Pravilnikom o formiranju i načinu obračunavanja prijenosnih premija Društva broj 01-4965/19. Prijenosna premija je obračunata za sve vrste osiguranja i sve police su uključene u obračun kroz Informacioni sistem Društva.

b) Matematička rezerva osiguranja života

Pri izračunavanju matematičke rezerva korištene su odgovarajuće tablice smrtnosti za svaki proizvod. Korištena kamatna stopa za ugovore zaključene do 31.03.2017. godine iznosi 3%, a od tada 2%. U skladu sa kretanjem kamatnih stopa na tržištu, Društvo je izvršilo korekcije tarifa za proizvode osiguranja života smanjenjem kamatne stope ukalkulisane u premiju i matematičku rezervu za sve tarife na 2%. Matematička rezerva izračunata je kao bruto rezerva uz faktor zilmmerzizacije koji nije veći od 3,5%.

Matematička rezerva je obračunata u skladu sa Pravilnikom o formiranju i načinu obračunavanja matematičke rezerve Društva broj 01-4964/19.

c) Rezerve za štete

Rezerve za štete koje su nastale i prijavljene do kraja obračunskog razdoblja, a do tog dana nisu obrađene (NOCR), Društvo utvrđuje prema pojedinačnoj procjeni za svaku štetu u skladu sa Pravilnikom o formiranju i načinu obračunavanja rezerve šteta Društva broj 01-4154/19. Ove rezervacije utvrđuje Služba šteta u Društvu.

Obračun rezervacija za nastale neprijavljene štete na dan 31. decembra urađen na osnovu evidencije šteta iz Informacionog sistema Društva. Ova evidencija sadrži potpune podatke o štetama minimalno za posljednjih dvanaest godina, kao i nepotpune podatke za štete nastale ranije. U skladu sa Pravilnikom o formiranju i načinu obračunavanja rezerve šteta Društva broj 01-4154/19, za obračun je korištena osnovna metoda ulančanih ljestvica i Bornhuetter-Ferguson metoda. Za sve tarife u obračun su uključene godine razvoja od 2011. pri čemu je posmatran odnos između godine nastanka i godine likvidacije šteta.

d) Rezerve za povrate premije ovisne i neovisne o rezultatu (bonusi i popusti)

Rezerva za bonuse i popuste oblikuje se u visini iznosa na čiju isplatu imaju pravo osiguranici s osnova prava na: sudjelovanja u dobiti iz njihovih osiguranja, odnosno drugih prava na temelju ugovora, buduće djelomično sniženje premije, povrat dijela premije za nepotrošeno vrijeme osiguranja zbog prijevremenog prestanka osiguranja.

e) Ostale osiguravateljno tehničke rezerve

Društvo, prema potrebi, oblikuje ostale osiguravateljno tehničke rezerve za predviđene buduće obveze i rizike od velikih šteta koji proizlaze iz rizika potresa. Društvo također, prema potrebi, formira rezerve za neistekle rizike koji proizlaze iz poslova kreditnih osiguranja gdje se očekuje da će štete koje će vjerovatno nastati nakon finansijske godine za Ugovore koji su zaključeni prije toga datuma premašiti prijenosnu premiju.

3.20. Primanja zaposlenika

Plaće, porezi i doprinosi iz plaća i na plaće obračunavaju se kao trošak razdoblja u kojem je zaposlenik radio.

U ime svojih zaposlenika, Grupa plaća penziono i zdravstveno osiguranje na i iz plaće na bruto isplaćenu plaću, kao i poreze koji su obračunati na neto isplaćenu plaću. Grupa gore navedene doprinose plaća u Federalni zavod za mirovinsko i invalidsko osiguranje, po zakonskim stopama tijekom godine na bruto isplaćenu plaću. Nadalje, naknade za topli obrok, prijevoz i regres su plaćeni sukladno domaćim zakonskim propisima.

Sukladno važećem Zakonu i internim pravilnikom o radu, Grupa je obvezna isplaćivati otpremnine prilikom odlaska u mirovinu u visini minimalno 6 prosječnih plaća zaposlenog ili 6 prosječnih plaća u Federaciji Bosne i Hercegovine u razdoblju koji prethodi datumu umirovljenja, prema posljednjim podacima objavljenim iz Federalnog Zavoda za statistiku, zavisno od toga staje povoljnije za zaposlenog Grupa nema drugih planova u vezi isplate svojim zaposlenicima ili Upravi poslije datuma umirovljenja u Bosni i Hercegovini.

Obveza se iskazuje u sadašnjoj vrijednosti budućih novčanih tijekova koristeći diskontnu stopu, koja predstavlja prinos na državne obveznice.

3.21. Rezerviranja i potencijalne obveze

Rezerviranje je obveza koja je neizvjesna u pogledu roka i iznosa, a priznaje se po postojanju sadašnje obveze koja je nastala kao rezultat prošlog događaja, te kada je vjerovatan odliv resursa za podmirenje obveze i kada se iznos obveze može pouzdano procijeniti.

Rezerviranja se preispituju na svaki datum bilance i usklađuju prema najnovijim najboljim procjenama.

Rezerviranja su utvrđena za troškove sudskih sporova.

3.22. Vanbilansna evidencija

Za priznavanje i vrednovanje vanbilansne evidencije Društvo primjenjuje odredbe Uputstva o vrednovanju bilansnih pozicija (čl 26 i 27) koje propisuje:

- Potraživanja po osnovu regresa od pravnih i fizičkih lica društvo vodi vanbilansno do momenta naplate istih.
- Potencijalne obaveze društva kao što su garancije, jemstva za uzete kredite trećih lica i slično, društvo je obavezno voditi u vanbilansnoj evidenciji.
- Metode i način procjene kod vrednovanja bilansnih i vanbilansnih pozicija društvo utvrđuje svojim računovodstvenim politikama.

4. KRITIČNE RAČUNOVODSTVENE PROCJENE I KLJUČNI IZVORI NEIZVJESNOSTI I PROCJENA

Kritične procjene u primjeni računovodstvenih politika

Grupa procjenjuje i radi pretpostavke koje utječu na vrijednosti imovine i obveza za slijedeću finansijsku godinu. Procjene i pretpostavke se kontinuirano ponovo procjenjuju i bazirane su na načelu iskustva i ostalih faktora uključujući realna očekivanja budućih događaja.

Rezerve

Grupa ima razumno oprezan pristup formiranju rezervi u skladu sa regulativom Agencije za nadzor osiguranja FBiH. Grupa angažira ovlaštene aktuare. Politika Grupe je da formira rezervu za rizike koji nisu istekli, a koji se odnose na poslove neživotnih osiguranja kada postoji vjerovatnost da iznos šteta i administrativnih troškova koji nastanu nakon kraja

finansijske godine, a koji se odnose na ugovore zaključene prije kraja godine, bude veći od iznosa nezarađenih premija i premija od tih ugovora. Rezerva za rizike koji nisu istekli računa se provođenjem testa adekvatnosti obveza, zasebno po skupinama osiguranja. Test adekvatnosti obveza pokazao je dostatnost prijenosnih premija na 31. decembra. Stoga priznavanje takvih rezervi nije potrebno na datum izvještavanja.

Izračun prijenosnih premija

Izračun prijenosnih premija i ostalih tehničkih rezervi bazira se na statističkim metodama uzimajući u obzir relevantne pretpostavke. Ulazni parametri koji se koriste pri izračunu prijenosnih premija su egzaktni (početak i istek police, vrsta rizika, iznos zaračunate premije). Grupa nije mijenjala svoje pretpostavke pri računanju prijenosne premije. Smatramo kako u tom dijelu nije potrebno analizirati osjetljivost, obzirom da je izračun automatiziran i egzaktn.

Fer vrijednost finansijskih instrumenata

Grupa koristi primjerenu metodu vrednovanja finansijskih instrumenata koji ne kotiraju na aktivnom tržištu odabiru na temelju vlastite prosudbe, pri čemu se koriste uobičajene metode vrednovanja. Ostali finansijski instrumenti se vrednuju na temelju analize diskontiranih novčanih tokova ili poredbenim pristupom na temelju pretpostavki o tržišnim cijenama ili stopama ako postoje. U procjeni fer vrijednosti dionica koje nisu uvrštene na burzu se koriste određene pretpostavke koje nisu potkrijepljene stvarnim cijenama ili stopama na tržištu. Korištene pretpostavke i rezultati analiza osjetljivosti na pretpostavke su navedeni u bilješkama uz finansijske izvještaje

Fer vrijednost nekretnina

Grupa je revaloriziralo svoje zemljište i građevinske objekte klasificirane kao nekretnine i oprema te kao ulaganja u nekretnine temeljem neovisne procjene. Procjene su izvršene temeljem uvida na licu mjesta u zatečeno stanje nekretnina kao i kontrole i pregleda/izmjere lokacije i gabarita nekretnine, zatim uvida u dostavljenu i dostupnu dokumentaciju.

Procjene vrijednosti nekretnina

Procjena vrijednosti nekretnina su se vršile kroz jednu ili više priznatih metoda, a svaka pojedina nekretnina se zasebno analizira te se prema raspoloživim podacima i realnom stanju odabire metoda ili metode kojima će se vrednovati. Korištene pretpostavke fer vrijednosti procjene su navedene u bilješkama.

Vijek upotrebe nekretnina i opreme

Grupa provjerava procijenjeni vijek upotrebe nekretnina i opreme na kraju svakog godišnjeg izvještajnog razdoblja. Tijekom godine vijek uporabe nekretnina i oprema bio je nepromijenjen.

5. UPRAVLJANJE RIZICIMA

5.1. Upravljanje rizikom osiguranja

Društvo je izloženo aktuarskom riziku i riziku pribave koji proizlaze iz široke ponude proizvoda iz svih vrsta neživotnih osiguranja (motornih vozila, nezgode, osiguranja imovine, odgovornosti, pomorskih, zračnih i transportnih osiguranja).

Rizik osiguranja se odnosi na neizvjesnost poslova osiguranja. Najznačajnije komponente rizika osiguranja su premijski rizik i rizik rezerve. Oni se odnose na adekvatnost premijskih tarifa i adekvatnost rezerve u odnosu ne preuzete obveze iz osiguranja i kapitalnu osnovu.

Premijski rizik je prisutan u trenutku izdavanja police prije nego što se dogodi osigurani slučaj. Postoji rizik da će troškovi i štete koji će nastati biti veći od primljenih premija. Rizik rezerve predstavlja rizik da je apsolutni nivo tehničkih rezervi krivo procijenjen ili da će stvarne štete varirati oko statističke srednje vrijednosti.

Rizik pribave također uključuje rizik katastrofe, koji proizlazi iz izvanrednih događaja koji nisu u dovoljnoj mjeri pokriveni premijskim rizikom ili rizikom rezerve.

Upravljanje rizicima

Društvo upravlja rizikom osiguranja kroz limite pribave, procedure odobravanja transakcija koje uključuju nove proizvode ili koje prelaze zadane limite, tarifiranje, dizajn proizvoda i upravljanje reosiguranjem.

Strategija pribave teži različitosti koja će osigurati uravnotežen portfelj i bazira se na velikom portfelju sličnih rizika tijekom više godina što smanjuje varijabilnost rezultata. Obzirom na prirodu osiguranja neživota, pribavitelji imaju pravo odbiti produljenje ugovora ili promijeniti uvjete ugovora prilikom obnove.

Društvo reosigurava dio rizika koje pribavlja kako bi kontroliralo izloženost gubicima i zaštitilo kapitalnu osnovu. Društvo kupuje proporcionalni ugovor za reosiguranje imovine (property surplus treaty) i neproporcionalne XL ugovore o reosiguranju zelene karte i potresa (zelena karta reosiguranje viška štete i potres CAT XL reosiguranje viška štete).

Cedirano reosiguranje sadrži kreditni rizik i takva potraživanja od osiguranja su prikazana nakon umanjenja za nenaplative iznose. Društvo prati finansijsko stanje reosiguratelja te oprezno ulazi u ugovore o reosiguranju.

Kontrolu i ograničavanje navedenog rizika Društvo provodi odabirom i njegovanjem što boljih poslovnih odnosa s prvenstveno europskim reosigurateljima visokog kreditnog rejtinga.

Koncentracija rizika osiguranja

Ključni aspekt rizika osiguranja kojem je Društvo izloženo je stupanj koncentracije rizika osiguranja koji određuje stupanj do koga određeni događaj ili serija događaja mogu utjecati na obveze Društva. Takva koncentracija može proizaći iz pojedinog ugovora o osiguranju ili iz većeg broja ugovora. Važan aspekt koncentracije rizika osiguranja je da može proizaći iz akumulacije rizika kroz različite vrste osiguranja.

Koncentracija rizika može proizaći iz rijetkih događaja s velikim posljedicama kao što su prirodne katastrofe, u situacijama kada je Društvo izloženo neočekivanim promjenama u trendovima, na primjer, neočekivane promjene u ljudskoj smrtnosti ili u ponašanju osiguranika; ili kada značajni sudski ili regulatorni rizici mogu prouzrokovati velike pojedinačne gubitke, ili imati značajan utjecaj na veliki broj ugovora. Rizici koje pribavlja Društvo su primarno locirani u BiH. U poslovima osiguranja neživota, rukovodstvo vjeruje da Društvo nema značajnih izloženosti prema bilo kojoj skupini osiguranika prema društvenim, profesionalnim, generacijskim ili sličnim kriterijima. Najveća vjerojatnost značajnih gubitaka proizlazi iz katastrofalnih događaja, kao što su poplave, oluje ili oštećenja uslijed potresa. Tehnike i pretpostavke koje Društvo koristi za izračun ovih rizika uključuju: Mjerenje zemljopisnih akumulacija; Procjena najvećeg mogućeg gubitka; Reosiguranje viška štete.

Razvoj šteta

Kod procjena rezerve šteta, u mjeri u kojoj metode za izračun koriste povijesni razvoj šteta, pretpostavlja se da će se povijesni uzorak razvoja šteta ponoviti i u budućnosti. Za štete „dugog repa“, razina rezerve u velikoj mjeri ovisi o procjeni razvoja šteta od posljednje godine razvoja za koju postoje povijesni podaci do konačnog podmirenja.

Preostali faktori razvoja šteta se procjenjuju razborito koristeći matematičke metode koje projiciraju opažene faktore razvoja ili se baziraju na osnovi aktuarskih prosudbi.

Osnovne pretpostavke koje imaju najveći utjecaj na neizvjesnost procjena iz poslova osiguranja

Glavni izvor neizvjesnosti iz poslova osiguranja proizlazi iz neizvjesnosti nastanka štetnih događaja i neizvjesnosti vezanih uz njihove iznose.

Iznos osiguranja

Obzirom da u neživotnim osiguranjima ne postoji proizvod kojim se garantira neograničeno pokriće, maksimalni iznos za koji osiguratelj može biti obvezan po pojedinoj polici uslijed nastanka jednog štetnog događaja uvijek je ograničen ugovorenim iznosom osiguranja. Izuzetak predstavlja osiguranje automobilske odgovornosti za štete u zemljama sustava zelene karte koje imaju nelimitirano pokriće. Ovaj rizik Društvo transferira putem reosiguranja viška štete iznad 200.000 eura.

Rezerva šteta

Na datum izvještavanja formira se rezerva za procijenjeni konačni trošak podmirenja svih nastalih šteta koje proizlaze iz događaja nastalih do toga datuma, bilo da su prijavljene ili ne, zajedno s odgovarajućim troškovima obrade šteta, umanjeno za već isplaćene iznose.

Obveza za prijavljene štete („NOCR“) je procijenjena posebno za svaku pojedinačnu štetu uzevši u obzir okolnosti štete,

dostupne informacije od procjenitelja i povijesne dokaze o iznosima sličnih šteta. Pojedinačne štete se redovno pregledavaju i rezerva se redovno ažurira kada se pojave nove informacije.

Procjena rezerve za nastale, a neprijavljene štete („IBNR“) je općenito podložna većem stupnju neizvjesnosti, nego rezerva za prijavljene štete. IBNR rezervu procjenjuje ovlašteni aktuar koristeći statističke i aktuarske metode kao što je metoda ulančanih ljestvica, gdje se povijesni podaci ekstrapoliraju kako bi se procijenili konačni troškovi šteta.

Ključna metoda je metoda ulančanih ljestvica, koja koristi povijesne podatke kako bi se procijenili dosad nastali i neprijavljeni udjeli šteta u konačnom trošku šteta.

Stvarna paušalna ili aktuarska metoda ili kombinacija metoda koja se koristi ovisi o godini nastanka štete koja se razmatra, vrsti osiguranja i opaženom povijesnom razvoju šteta.

U mjeri u kojoj ove metode koriste povijesni razvoj šteta, pretpostavlja se da će se povijesni uzorak razvoja šteta ponoviti i u budućnosti. Postoje razlozi zašto ovo možda ne bude slučaj, koji su u mjeri u kojoj se mogu utvrditi, uzeti u obzir kroz prilagodbu metoda. Takvi razlozi uključuju:

- ekonomske, pravne, političke i društvene trendove (koji uzrokuju različitu razinu inflacije u odnosu na očekivanu);
- promjene u kombinaciji vrsta ugovora o osiguranju koji se pribavljaju;
- nasumične varijacije, uključujući utjecaj velikih šteta.

Rezerve šteta se inicijalno procjenjuju u bruto iznosu te radi se poseban izračun kako bi se procijenio udio reosiguranja.

Upravljanje finansijskim rizikom

Finansijski rizik se sastoji iz tržišnog rizika (uključujući valutni rizik, rizik od promjene kamatne stope, kao i drugi cjenovni rizik), kreditnog rizika i rizika likvidnosti. Primarni ciljevi funkcije upravljanja finansijskim rizikom su uspostaviti limit rizika, te osigurati da izloženost riziku ostane unutar tog limita. Funkcije upravljanja operativnim i pravnim rizikom imaju za cilj da se osigura ispravno funkcioniranje internih politika i procedura, kako bi se operativni i pravni rizik sveo na minimum. Društvo ne koristi izvedene finansijske instrumente za kao zaštitu od izloženosti riziku.

Društvo prati izloženost od ulaganja kroz redovite preglede pozicija imovine i obveza. Procjene novčanih tokova, kao i utjecaj promjenljivosti kamatnih stopa u vezi portfelja ulaganja i rezervi osiguranja, se redovno modeliraju i pregledaju. Odluke o ulaganju su ograničene zakonskim zahtjevima.

Transakcije finansijskim instrumentima rezultiraju time da Društvo preuzima finansijske rizike. Oni uključuju tržišni rizik, kreditni rizik (uključujući kreditni rizik reosiguranja) i rizik likvidnosti. Svaki od finansijskih rizika je dolje naveden, zajedno sa sažetkom načina kojima Društvo upravlja rizicima.

5.2. Tržišni rizik

Tržišni rizik uključuje tri tipa rizika:

- valutni rizik - rizik da će se vrijednost finansijskih instrumenata mijenjati zbog promjena u tečajevima stranih valuta.
- rizik promjene fer vrijednosti uslijed promjene kamatnih stopa - rizik da će se vrijednost finansijskih instrumenata mijenjati zbog promjena u tržišnim kamatnim stopama.
- cjenovni rizik - rizik da će se vrijednost finansijskih instrumenata mijenjati zbog promjena cijena na tržištu, bez obzira jesu li te promjene prouzrokovane faktorima koji se odnose specifično na taj instrument ili njegova izdavalca ili faktorima koji se odnose na sve instrumente kojima se trguje na tržištu.

Tržišni rizik ne uključuje samo potencijalni gubitak, već i potencijalni dobitak.

Društvo aktivno upravlja imovinom koristeći pristup koji stavlja u ravnotežu kvalitetu, diversifikaciju, usklađivanje imovine i obveza, likvidnost i prinos od ulaganja. Cilj procesa investiranja je optimizacija prinosa od ulaganja poslije poreza, usklađenog za rizik i ukupnog prinosa usklađenog za rizik, uz upravljanje imovinom i obvezama na osnovu novčanih tokova temeljeno na dospijećima. Uprava pregledava i odobrava ciljna portfelja na redovitoj osnovi, utvrđuje smjernice ulaganja i limite, i nadzire proces upravljanja aktivom i pasivom. Dužna pažnja poklanja se i usklađenosti s pravilima koja su postavljena Zakonom.

Društvo utvrđuje ciljna portfelja za svaki značajni osiguravateljni proizvod, što predstavlja strategije ulaganja koje se koriste kako bi se profitabilno finansirale obveze uz prihvatljivi nivo rizika. Ove strategije uključuju ciljeve za efektivno trajanje, krivulju prinosa, osjetljivost, likvidnost, koncentraciju imovine po sektorima i kreditnu kvalitetu. Procjene korištene u utvrđivanju približnih iznosa i vremena plaćanja vlasnicima polisa za obveze iz ugovora o osiguranju se redovno preračunavaju.

5.2.1. Valutni rizik

Društvo je izloženo riziku promjene tečaja kroz transakcije u stranim valutama. To je rizik da će se vrijednost finansijskog instrumenta mijenjati zbog promjena u tečaju strane valute. Izloženost valutnom riziku na datum bilance smatra se niskom utoliko što su imovina i obveze Društva, osim depozita kod banaka i matematičke rezerve koji su vezani za EUR, denominirani u KM. Očekuje se da će KM ostati vezana za EUR i u doglednoj budućnosti. Stoga Uprava niti računa niti objavljuje osjetljivost na promjenu tečaja stranih valuta.

5.2.2. Kamatni rizik

Izloženost Društva tržišnom riziku promjena u kamatnim stopama je koncentrirana u portfelju ulaganja. Poslovanje Društva je podložno riziku promjene kamatnih stopa utoliko što kamatonosna imovina i obveze na koje se plaća kamata dospijevaju ili se kamata mijenja u različitim razdobljima ili u različitim iznosima.

Društvo je također izloženo riziku promjena u budućim gotovinskim tokovima koje proizlaze iz promjena kamatnih stopa na tržištu. Međutim, ovaj rizik je ograničen budući da većina kamatonosnih ulaganja Društva na datum bilance nosi fiksne kamatne stope.

Društvo nema obveza po uzetim zajmovima i promjene kamatnih stopa ne utječu na razinu tehničke rezerve neživota. Matematička rezerva Života diskontira se nižom od tehničke kamatne stope i zakonski propisane stope. Propisana diskontna stopa, donekle, odražava predviđena kretanja u kamatnim prinosima kroz duže vremensko razdoblje.

Iz toga slijedi da promjene u investicijskim vrijednostima koje se mogu povezati s promjenama u kamatnim stopama neće biti ublažene pratećim promjenama u ekonomskim vrijednostima tehničkih rezervi za ugovore o osiguranju.

Društvo prati ovu izloženost redovitim pregledima stanja svoje imovine i obveza.

Društvo je trenutno dužno obračunavati kamatu na plaćene premije iz polisa životnog osiguranja za isplatu iznosa osiguranja ima po isteku takvih polisa osiguranja i trenutno se ne može zaštititi od budućeg kamatnog rizika kojem će biti izložena sredstva uložena za pokriće tih budućih obveza.

5.2.3. Rizik promjene cijene kapitala

Portfelj utrživih vlasničkih vrijednosnih papira i ulaganja u investicione fondove koji se u bilanci stanja vode po fer vrijednosti, podliježu cjenovnom riziku. Uzimajući u obzir vrijednost ovih investicija na datum bilance, Društvo smatra da nema značajnije izloženosti cjenovnom riziku.

5.3. Kreditni rizik

Kreditni rizik se odnosi na rizik da ugovorna strana neće ispuniti obveze iz ugovora što bi dovelo do finansijskog gubitka za Društvo. Tijekom normalnog poslovanja kada se premije prime, ta sredstva se koriste za plaćanje obveza budućeg nosioca polise. Društvo je izloženo kreditnom riziku dužničkih vrijednosnih papira koja se drže do dospijeća, oročenih depozita i ugovornih strana u ugovorima oreosiguranju. Ulagačke aktivnosti Društva su ograničene zakonskim zahtjevima. Portfelj depozita Društva te u manjoj mjeri kratkoročna i ostala ulaganja podložna su kreditnom riziku. Ovaj rizik definira se kao potencijalni pad tržišne vrijednosti kao rezultat nepovoljnih promjena u sposobnosti dužnika da vrati dug. Društvo upravlja ovim rizikom tako što unaprijed provodi strogu analizu odobravanja kreditnih rizika, redovitim pregledima od strane Uprave te redovitim sastancima s ciljem praćenja razvoja kreditnog rizika.

Uprava je donijela kreditnu politiku i izloženost kreditnom riziku se stalno prati. Procjena kreditne sposobnosti vrši se za sve imaoce police osiguranja te se osigurava obezbjeđenje prije odobrenja ili produžetka odobrenog zajma. Obezbuđenje kredita je propisano Zakonom.

Kreditni rizik je rizik da će jedna ugovorna strana finansijskog instrumenta drugoj strani prouzročiti gubitke zbog neispunjavanja obveza. Portfelj Društva koji uključuje vrijednosnice s fiksnim prinosima, hipotekarne kredite, a u manjoj mjeri kratkoročna i druga ulaganja, podložni su kreditnom riziku. Ovaj rizik se definira kao potencijalni pad tržišne vrijednosti kao rezultat nepovoljnih promjena u sposobnosti dužnika da vrati dug.

Rukovodstvo je donijelo kreditnu politiku i kontinuirano prati izloženost kreditnom riziku. Za sve osiguranike rade se ocjene kreditne sposobnosti i prikupljaju instrumenti osiguranja prije plaćanja po odobrenim zajmovima ili njihovoj prolongaciji. Instrumenti osiguranja su sukladni onima koji su propisani Zakonom.

Kreditna kvaliteta finansijske imovine

Kreditna kvaliteta finansijske imovine koja nije dospjela niti joj je umanjena vrijednost se može procijeniti pozivanjem na vanjski kreditni rating (ako je raspoloživ) ili na povijesne informacije o kreditnoj kvaliteti druge ugovorne strane.

Povijesne podatke možemo podijeliti prema grupama kako slijedi:

Grupa 1 – novi partneri / povezana društva (manje od 6 mjeseci)

Grupa 2 – postojeći partneri (više od 6 mjeseci) bez kašnjenja u plaćanju u prošlosti

Grupa 3 – postojeći partneri (više od 6 mjeseci) sa manjim kašnjenjima u plaćanju u prošlosti. Sva kašnjenja su bila u cijelosti naplaćena.

5.4. Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti nastaje kao rezultat finansijskih aktivnosti Društva i upravljanja pozicijama. Ovaj rizik uključuje rizik nesposobnosti finansiranja imovine u prikladnim rokovima i kamatama te rizik nesposobnosti likvidacije imovine po razumnoj cijeni i u odgovarajućem vremenskom razdoblju. Društvo ima portfelj likvidne imovine kao dio strategije upravljanja rizikom likvidnosti, čime osigurava kontinuirano poslovanje i udovoljava zakonskim zahtjevima. Društvo upravlja rizikom likvidnosti konstantnim praćenjem predviđenih i stvarnih novčanih tokova i uklapanjem profila dospijeća finansijske imovine i obveza.

5.5. Fer vrijednosti finansijskih instrumenata

Fer vrijednost predstavlja iznos za koji se neka imovina može zamijeniti ili obveza podmiriti po tržišnim oslovima. Finansijska imovina raspoloživa za prodaju izražena je po fer vrijednosti. Uprava vjeruje da se knjigovodstvena vrijednost ovih instrumenata ne razlikuje značajno od njihove fer vrijednosti, pod pretpostavkom da će sva plaćanja po izloženostima čija vrijednost nije umanjena biti naplaćena kao stoje ugovoreno, i ne uzimajući u obzir nikakve buduće gubitke.

Fer vrijednost finansijskih instrumenata se utvrđuje na temelju cijena koje kotiraju za vrijednosne papire na tržištu ili poredbenim metodama vrednovanja ako relevantne i pouzdane tržišne cijene nisu dostupne. Pretpostavka korištena prilikom utvrđivanja fer vrijednosti obrazložena je u bilješkama uz finansijske izvještaje. Uprava vjeruje da imovina i obveze Društva koji se vode po amortiziranom trošku odražava fer vrijednost tih vrijednosnih papira.

U idućoj tablici su analizirani finansijski instrumenti koji su nakon prvog priznavanja svedeni na fer vrijednost, razvrstani u tri skupine ovisno o dostupnosti pokazatelja fer vrijednosti:

1. razina pokazatelja – pokazatelji fer vrijednosti su izvedeni iz (neusklađenih) cijena koje kotiraju na aktivnim tržištima za istovrsnu imovinu i istovrsne obveze;
2. razina pokazatelja – pokazatelji fer vrijednosti su izvedeni iz drugih podataka o imovini ili obvezama koji nisu kotirane cijene iz 1. razine i dobiveni su izravno (tj. Iz njihovih cijena) ili neizravno (tj. Izvedeni su iz njihovih cijena); i
3. razina pokazatelja – pokazatelji izvedeni primjenom metoda vrednovanja u kojima su kao ulazni podaci korišteni podaci o imovini ili obvezama koji se ne temelje na dostupnim tržišnim podacima (nedostupni ulazni podaci).

Upravljanje kapitalom

Glavni cilj Društva pri upravljanju kapitalom je da ispuni uslove propisane Zakonom o osiguranju (Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine, 23/17) i podzakonskim aktima Agencije za nadzor osiguranja Federacije Bosne i Hercegovine, kao regulatorne agencije za tržište osiguranja Federacije Bosne i Hercegovine. Margina solventnosti se računa odvojeno za životna i neživotna osiguranja u skladu sa Pravilnikom o elementima i kontroli margine solventnosti (Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine 82/17, 95/19).

Garantni fond treba biti veći od minimalnog garantnog fonda zahtijevanog Zakonom o osiguranju (5.000.000 KM za neživotna osiguranja i 3.000.000 KM za životna osiguranja) ili 1/3 margine solventnosti.

Kapital Društva ne može biti manji od margine solventnosti, 1/3 margine solventnosti i minimalno propisanog garantnog fonda.

6. ADEKVATNOST KAPITALA

Solventnost II, zakonodavni i regulatorni okvir ukupnog poslovanja društava za osiguranje i reosiguranje u Europskoj Uniji stupio je na snagu 1. januara 2016. godine. Novi režim Solventnost II temeljito je izmijenio izračun solventnog kapitala, vrednovanje imovine i obveza te uveo niz novih zahtjeva u upravljanju rizicima. U cilju sustavnog upravljanja rizicima Društvo planira da izradi i usvoji politike upravljanja rizicima, procjene vlastitih rizika i solventnosti društva (ORSA) i upravljanja rizicima za svaku kategoriju rizika.

Ciljevi, politike i pristup upravljanju kapitalom

Temeljni ciljevi Solventnost II su zaštita osiguranika, postavljanje granice solventnosti koja će predstavljati ukupnu izloženost svim rizicima, anticipiranje tržišnih promjena, utemeljenost na principima, a ne na strogim pravilima te održavanje finansijske stabilnosti. Ostvarenje ciljeva Solventnost II prvenstveno je provedivo kroz proces upravljanja rizicima. Proces upravljanja rizicima podrazumijeva preciznu identifikaciju, procjenu, mjerenje i kontrolu rizika kojima je Grupa izložena ili bi mogla biti izložena u budućnosti radi efikasnog upravljanja istima, a sve u cilju zaštite osiguranika, ostvarenja planiranih finansijskih rezultata i povećanja ekonomske i tržišne vrijednosti imovine i kapitala Grupe.

Osnovne karakteristike upravljanja sustavom rizika u organizaciji predstavljaju ujedno i njegove prednosti:

- bolje razumijevanje ključnih rizika i implikacija,
- kvalitetnije upravljanje resursima,
- veća vjerojatnost postizanja ciljeva,
- brža reakcija na vanjske i unutarnje promjene,
- podizanje profitabilnosti Društva,
- sveobuhvatnije i konciznije izvještavanje o upravljanju rizicima.

Poslovanje Društva podliježe regulatornim zahtjevima koje propisuje i čiju provedbu nadzire Agencija za nadzor osiguranja u FBiH. Takvi propisi ne samo da propisuju odobravanje i praćenje aktivnosti, nego i nameću restriktivne odredbe u cilju minimiziranja rizika insolventnosti društava za osiguranje u ispunjenju nepredviđenih obveza kada nastanu. Društvo planira da u budućem periodu solventnost izračunava sukladno pravilima propisanim od Evropskog nadzornog tijela za osiguranje i strukovno mirovinsko osiguranje (EIOPA). Solventnost II uvodi ekonomsko/tržišno vrednovanje imovine i obveza temeljeno na ukupnom pristupu cjelokupnim bilančnim pozicijama, što znači da se tržišno vrednuju svi rizici kojima

su izložene bilančne pozicije.

ORSA je jedan od zahtjeva Solventnosti II zakonodavstva. ORSA je definirana kao niz procesa koji tvore alat za donošenje odluka i strateških analiza. Namjera i zadatak joj je identifikacija, procjena, praćenje, upravljanje i izvještavanje o kratkoročnim i dugoročnim rizicima kojima je osiguravajuće društvo izloženo ili bi moglo biti izloženo u budućnosti, kao i određivanje vlastitog kapitala (engl. „OwnFunds“) potrebnog da bi društvo u svakom trenutku bilo solventno tj. osiguralo pokriće svih potreba i obveza.

U skladu sa zakonskim propisima, ORSA uključuje sljedeća tri ključna elementa:

- vlastitu procjenu ukupne potrebe za solventnošću;
- kontinuiranu procjenu usklađenosti s kapitalnim zahtjevima i zahtjevima tehničkih rezervi;
- procjenu značajnosti odstupanja rizičnog profila osiguravajućeg društva od pretpostavki za izračun potrebnog solventnog kapitala u skladu sa standardnom formulom.

III. ZABILJEŠKE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

1. Izvještaji po segmentu

Mjerenje imovine i obveza te prihoda i rezultata po poslovnim segmentima temelji se na računovodstvenim politikama koje su navedene u bilješkama o računovodstvenim politikama.

Osnovni poslovni segmenti Društva su neživotno osiguranje i životno osiguranje.

Rezultati segmenata, imovine i obveze uključuju stavke koje se mogu direktno pripisati segmentu kao i one koje su raspoređene na razumnoj osnovi.

Obvezni kapital se sukladno zakonskim propisima priznaje posebno za segment neživotnog i Životnog osiguranja.

Sve značajne stavke imovine se također direktno pripisuju segmentima neživotnog i životnog osiguranja.

Geografski segment

Društvo posluje samo u Bosni i Hercegovini. Cjelokupni prihodi od ugovora o osiguranju dolazi od klijenata u Bosni i Hercegovini, prema tome su podijeljeni na:

Federacija Bosne i Hercegovine (FBiH) Republika Srpska (RS) Brčko Distrikt (DB)

Društvo ne objavljuje informacije po geografskim segmentima.

Informacije po poslovnim segmentima životnog i neživotnog osiguranja date su uz pojedine bilješke za grupe imovine, obaveza, prihoda i rashoda.

U nastavku su prezentirani bilansi uspjeha i bilansi stanja posebno za neživotno, a posebno za životno osiguranje:

1.1. Bilans uspjeha – neživotna osiguranja

O P I S	2022	2021
I. Zarađene premije (prihodovne)	52.151.438	52.595.033
1. Zaračunate bruto premije	64.396.234	62.244.151
2. Premije suosiguranja	0	0
3. Ispravak vrijednosti i naplaćeni ispravak vrij. Premije/suosiguranja	-300.246	-334.946
4. Premija predata u reosiguranje (-)	-8.730.608	-9.283.018
5. Premija predata u saosiguranje (-)	-1.684.998	-1.223.302
6. Promjena bruto rezervi prenosnih premija (+/-)	-781.013	580.189
7. Promjena rezervi prenosnih premija udio reosiguranja (+/-)	-572.376	166.877
8. Promjena rezervi prenosnih premija udio suosiguranja (+/-)	-175.555	445.082
II. Prihodi od ulaganja	1.141.288	1.369.775
1. Prihodi od podružnica, pridruženih društava i sudjelovanja u zajed.pothvatima	105.265	124.318
2. Prihodi od ulaganja u zemljišta i građevinske objekte	714.199	728.277
3. Prihod od kamata	76.519	121.066
4. Nerealizirani dobici od ulaganja po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	243.688	67.440
5. Dobici od prodaje (realizacije) finansijskih ulaganja	0	0
6. Neto pozitivne kursne razlike	1.168	0
7. Ostali prihodi od ulaganja	450	328.674
III. Prihodi od provizija i naknada	1.435.622	1.342.827
IV. Ostali osigurateljno-tehnički prihodi, neto od reosiguranja	607.943	885.851
V. Ostali prihodi	425.649	839.779
VI. Izdaci za osigurane slučajeve, neto	27.631.157	28.759.715
1. Izdatci za štete	28.193.744	28.285.957
2. Promjena rezervacija za štete(+/-)	-562.587	473.758
VII. Promjene ostalih tehničkih rezervacija, neto od reosig.(+/-)	0	0
VIII. Promjena tehničkih rezervi životnih osiguranja kada ugovaratelj snosi rizik ...	0	0
IX. Izdaci za povrat premije (bonusi, popusti), neto od reosi.	0	0
X. Poslovni rashodi (za obavljanje djelatnosti) neto	26.092.264	25.198.621
1. Troškovi pribave	14.707.137	14.079.470
2. Troškovi uprave (administrativni troškovi)	11.385.127	11.119.151
XI. Troškovi ulaganja	581.271	92.507
XII. Ostali tehnički troškovi, neto od reosiguranja	805.914	1.765.284
1. Troškovi za preventivnu djelatnost	458.894	340.224
2. Ostali tehnički troškovi osiguranja	347.020	1.425.060
XIII. Ostali troškovi uključujući vrijednost usklađenja	0	0
XIV. Dobit ili gubitak redovnog poslovanja prije poreza(+/-)	651.334	1.217.138
XV. Porez na dobit ili gubitak	119.137	261.286
1. Tekući porezni trošak	119.137	261.286
XVI. Dobit ili gubitak obračunskog razdoblja poslije poreza (+/-)	532.197	955.852
XVIII. Neto dobit tekuće godine	532.197	955.852
XIX. Ostala sveobuhvatna dobit prije poreza	121.022	77.195
1. Promjena revalorizacijskih rezervi (MRS 16 i MRS 38)	121.022	77.195
XX. Odgođeni porez na dobit (10%)	-12.102	-7.720
XXI. Ostala sveobuhvatna dobit poslije poreza	108.919	69.475
XXII. Ukupna sveobuhvatna dobit tekuće godine	641.117	1.025.327

1.2. Bilans uspjeha – životna osiguranja

O P I S	2022	2021
I. Zarađene premije (prihodovne)	3.767.556	3.224.664
Zaračunate bruto premije	3.833.072	3.211.526
Promjena bruto rezervi prenosnih premija (+/-)	-65.516	13.138
II. Prihodi od ulaganja	273.589	286.480
Prihodi od podružnica, pridruženih društava i sudjelovanja u zajed.pothvatima	53.267	19.538
Prihod od kamata	200.411	243.823
Nerealizirani dobici	19.911	23.119
III. Prihodi od provizija i naknada	0	0
IV. Ostali osigurateljno-tehnički prihodi, neto od reosiguranja	0	0
V. Ostali prihodi	115.940	27.491
VI. Izdaci za osigurane slučajeve, neto	3.500.170	2.761.695
1. Izdatci za štete	3.429.328	2.754.621
2. Promjena rezervacija za štete(+/-)	70.842	7.074
VII. Promjene ostalih tehničkih rezervacija, neto od reosig.(+/-)	-162.547	209.350
1. Promjena matematičke rezerve osiguranja(+/-)	-162.547	209.350
VIII. Promjena tehničkih rezervi životnih osiguranja kada ugovaratelj snosi rizik ulaganja, neto od reosiguranja (+/-)	0	0
IX. Izdaci za povrat premije (bonusi, popusti), neto od reosig.	0	0
X. Poslovni rashodi (za obavljanje djelatnosti) neto(052+056)	559.770	459.393
1. Troškovi pribave	445.189	358.215
2. Troškovi uprave (administrativni troškovi)	259.928	76.560
XI. Troškovi ulaganja	249.039	90
XII. Ostali tehnički troškovi, netood reosiguranja (068+069)	1.234	6.140
1. Troškovi za preventivnu djelatnost		
2. Ostali tehnički troškovi osiguranja	1.234	6.140
XIII. Ostali troškovi uključujući vrijednost usklađenja		
XIV. Dobit ili gubitak redovnog poslovanja prije poreza(+/-) (9.419	101.967
XV. Porez na dobit ili gubitak	942	10.197
1. Tekući porezni trošak		
2. Odgođeni porezni trošak (prihod)		
XVI. Dobit ili gubitak obračunskog razdoblja poslije poreza (+/-)	8.477	91.770
XVII. Dobit ili gubitak od prekinutog poslovanja		
XVIII. Neto dobit tekuće godine	8.477	91.770
XIX. Ostala sveobuhvatna dobit prije poreza		
XX. Odgođeni porez na dobit (10%)		
XXI. Ostala sveobuhvatna dobit poslije poreza		
XXII. Ukupna sveobuhvatna dobit tekuće godine	8.477	91.770

1.3. Bilans stanja – neživotna osiguranja

O P I S	2022	2021
AKTIVA		
A) NEMATERIJALNA IMOVINA	1.724.576	1.771.155
1. Goodwill		
2. Ostala nematerijalna imovina	1.724.576	1.771.155
B) MATERIJALNA IMOVINA	39.174.897	41.966.552
1. Zemljišta i građ.objekti koji služe društvu za provod.djelatnosti	36.749.270	39.311.658
2. Oprema	2.404.144	2.632.892
3. Ostala materijalna imovina	21.483	22.002
C) ULAGANJA	32.385.328	32.487.316
I. Zemljišta i građevinski objekti koji ne služe društvu za provođenje djelatnosti	7.996.324	7.364.433
1. Ostala materijalna imovina koja ne služi društvu za prov. djelatnosti	7.903.475	7.903.475
II. Ulaganja u podružnice, pridružena društva i sudjelovanje u zajedn.m poduhvatima	1.158.333	1.158.333
1. Dionice i udjeli u podružnice	1.158.333	1.158.333
2. Dionice i udjeli u pridruženim društvima		0
III. Ostala finasijska ulaganja	15.327.196	16.061.075
1. Finasijska ulaganja koja se drže do dospijeca		0
1.1. Dužnički vrijednosni papiri i drugi vrijednosni papiri s fiksnim prihod.		
1.2.. Ostala ulaganja koja se drže do dospijeca		
2. Ulaganja raspoloživa za prodaju	3.868.424	3.868.424
2.1. Dionice, udjeli i drugi vrije. papiri koji nose promjenljiv prihod	3.868.424	3.868.424
2.2. Dužnički vrijednosni papiri i drugi vrijed. papiri s fiksnim prihod.		
2.3. Udjeli u investicionim fondovima		
2.4. Ostala ulaganja raspoloživa za prodaju		
3. Ulag. po fer vrijed. kroz račun dobiti i gubitka	3.563.232	5.250.202
3.1. Dionice, udjeli i drugi vrije. papiri koji nose promjenljiv prihod	3.563.232	5.250.202
3.2. Dužnički vrijednosni papiri i drugi vrijed. papiri s fiksnim prihod.		
3.3. Udjeli u investicijskim fondovima		
3.4. Ostala ulaganja		
4. Depoziti, zajmovi i potraživanja	7.895.540	6.942.449
4.1. Depoziti kod kreditnih institucija	6.337.996	5.316.225
4.2. Zajmovi	567.128	663.287
4.3. Ostali zajmovi i potraživanja	990.416	962.937
IV. Depoziti kod preuz.poslov. osig. u reosiguranje (dep.kod cedenta)	0	0
D) ULAGANJA ZA RAČUN I RIZIK VLASNIKA POLICA ŽIVOTNOG OSIGURANJA	0	0
E) UDIO REOSIGURANJA U TEHNIČKIM REZERVAMA	11.153.025	11.059.274
1. Prenosne premije, udio reosiguranja, udio saosiguranja	3.860,102	4.432.478
2. Matematička rezerva osiguranja, udio reosiguranja		
3. Rezervacija za štete, udio reosiguranja	7.292.923	6.626.796
F) ODGOĐENA POREZNA IMOVINA	0	0
G) POTRAŽIVANJA	9.591.519	11.076.863
1. Potraživanja iz neposrednih poslova osig.	7.507.767	8.629.634
2. Potraživanja iz poslova suosiguranja, reosiguranja	54.997	21.469
3. Ostala potraživanja	2.028.755	2.425.760
H) OSTALA IMOVINA	1.128.346	976.088
1. Novac u banci i blagajni	1.111.194	967.959
2. Dugotrajna imovina namj. za prodaju i prestanak posl.		
3. Ostala imovina i zalihe	17.152	8.129
I) PLAĆENI TROŠKOVI BUDUĆEG RAZDOBLJA I NEDOSPJELA NAPLATA PRIHODA	6.473.592	4.852.378
1. Razgraničene kamate i najamnine	445.155	426.385
2. Razgraničeni troškovi pribave	4.322.611	3.282.912
3. Ost. unaprijed plaćeni troškovi bud.perioda i nedosp. naplata perioda	1.705.826	1.143.081
J) UKUPNA AKTIVA	101.631.283	104.189.626
K) VANBILANSNA EVIDENCIJA	13.531.902	13.644.402

OPIS	2022	2021
PASIVA		
A) KAPITAL I REZERVE	23.765.342	26.233.144
1. Upisani kapital	40.346.330	43.346.330
2. Premije na emitirane dionice (rezerve kapitala)		
3. Revalorizacije rezerve	6.710.475	6.831.496
1. Zemljišta i građevinskih objekata	5.065.450	5.186.471
2. Finansijska ulaganja	1.645.025	1.645.025
3. Ostale revalorizacijske rezerve		
4. Rezerve	2.565.928	1.610.075
4.1. Zakonske rezerve	2.565.928	1.610.075
5. Prenesena (zadržana) dobit ili gubitak	-26.389.588	-26.510.610
6. Dobit ili gubitak tekućeg obračunskog perioda	532.197	955.853
B) OBAVEZE DRUGOG REDA (PODREĐENE OBAVEZE)	0	0
C) TEHNIČKE REZERVE	70.906.593	69.846.398
1. Prijenosne premije, bruto iznos	29.263.494	28.306.839
2. Matematička rez. život.osiguranja, bruto iznos		
3. Rezerve za nastale prijavljene i nastale neprijavljene štete, bruto iznos	41.618.099	41.514.559
4. Rezerve za povrate premije ovisne i neovisne o rezultatu (bonusi i popusti) bruto iznos	25.000	25.000
D) TEHNIČKE REZERVE ŽIVOTNIH OSIGURANJA KADA UGOVARAČ SNOSI RIZIK	0	0
E) OSTALE REZERVE	1.120.133	1.463.494
F) ODGOĐENA POREZNA OBAVEZA	516.585	528.687
1. Odgođena porezna obaveza	516.585	528.687
G) DEPOZITI ZADRŽANI IZ POSLA PREDANOG U REOSIGURANJE	0	0
H) FINANSIJSKE OBAVEZE	362.409	868.309
1. Obaveze po zajmovima	362.409	868.309
I) OSTALE OBAVEZE	4.190.957	4.929.234
1. Obaveze proizašle iz neposrednih poslova osiguranja	63.811	0
2. Obaveze proizašle iz poslova suosiguranja i reosiguranja	1.246.547	1.451.953
3. Ostale obaveze iz poslova osiguranja	750.202	766.797
4. Ostale obaveze	2.130.397	2.710.484
J) ODGOĐENO PLAĆANJE TROŠKOVA I PRIHODA BUDUĆEG PERIODA	769.264	320.360
K) UKUPNO PASIVA	101.631.283	104.189.626
L) VANBILANSNA EVIDENCIJA	13.531.902	13.644.402

1.4. Bilans stanja – životna osiguranja

O P I S	2022	2021
AKTIVA		
A) NEMATERIJALNA IMOVINA	327.422	342.372
1. Goodwill		
2. Ostala nematerijalna imovina	327.422	342.372
B) MATERIJALNA IMOVINA	3.751.324	1.590.046
1. Zemljišta i građ. objekti koji služe društvu za provod. djelatnosti	3.721.654	1.556.176
2. Oprema	29.670	33.870
3. Ostala materijalna imovina		
C) ULAGANJA	19.348.418	18.163.929
I. Zemljišta i građevinski objekti koji ne služe društvu za provođenje djelatnosti	3.199.165	3.454.957
II. Ulaganja u podružnice, pridružena društva i sudjelovanje u zajedničkim poduhvatima	0	0
III. Ostala finansijska ulaganja	16.149.253	14.708.972
1. Finansijska ulaganja koja se drže do dospeljeća	496.400	0
2. Ulaganja raspoloživa za prodaju	0	0
3. Ulag. po fer vrijed. kroz račun dobiti i gubitka	1.778.774	830.619
4. Depoziti, zajmovi i potraživanja	13.874.079	13.878.353
D) ULAGANJA ZA RAČUN I RIZIK VLASNIKA POLICA ŽIVOTNOG OSIGURANJA	0	0
E) UDIO REOSIGURANJA U TEHNIČKIM REZERVAMA	0	0
F) ODGOĐENA POREZNA IMOVINA	0	0
G) POTRAŽIVANJA	23.554	60.942
Ostala potraživanja	23.554	60.942
H) OSTALA IMOVINA	1.256.638	1.558.239
1. Novac u banci i blagajni	1.256.638	1.558.239
I) PLAĆENI TROŠKOVI BUDUĆEG RAZDOBLJA I NEDOSPJELA NAPLATA PRIHODA	0	0
J) UKUPNA AKTIVA	24.707.356	21.715.528
K) VANBILANSNA EVIDENCIJA	247.432	247.432
PASIVA		
A) KAPITAL I REZERVE	10.510.872	7.502.395
1. Upisani kapital	6.000.000	3.000.000
2. Rezerve	3.658.645	3.566.875
Zakonske rezerve	3.658.645	3.566.875
3. Prenesena (zadržana) dobit ili gubitak	843.750	843.750
4. Dobit ili gubitak tekućeg obračunskog perioda	8.477	91.770
B) OBAVEZE DRUGOG REDA (PODREĐENE OBAVEZE)	0	0
C) TEHNIČKE REZERVE	14.018.995	14.045.185
1. Prijenosne premije, bruto iznos	511.185	445.669
2. Matematička rez. život. osiguranja, bruto iznos	13.411.106	13.573.654
3. Rezerve za nastale prijavljene i nastale neprijavljene štete, bruto iznos	96.704	25.862
D) TEHNIČKE REZERVE ŽIVOTNIH OSIGURANJA KADA UGOVARAČ SNOSI RIZIK	0	0
E) OSTALE REZERVE	0	0
F) ODGOĐENA POREZNA OBAVEZA	0	0
G) DEPOZITI ZADRŽANI IZ POSLA PREDANOG U REOSIGURANJE	0	0
H) FINANSIJSKE OBAVEZE	0	0
I) OSTALE OBAVEZE	8.483	14.906
J) ODGOĐENO PLAĆANJE TROŠKOVA I PRIHODA BUDUĆEG PERIODA	169.006	153.042
K) UKUPNO PASIVA	24.707.356	21.715.528
L) VANBILANSNA EVIDENCIJA	247.432	247.432

2. Zarađene premije

Zarađene premije – Društvo i Grupa

Konto	OPIS	1.1.-31.12.2022.			1.1.-31.12.2021.		
		Ukupno	Životno	Neživotno	Ukupno	Životno	Neživotno
700, 710	Zaračunata bruto premija	68.229.306	3.833.072	64.396.234	65.455.677	3.211.526	62.244.151
701	Premija saosiguranja						
705, 714	Ispravak vrijednosti i naplaćeni ispravak vrijednosti premije u osiguranju/ saosiguranju	-300.246		-300.246	-334.946		-334.946
702, 712	Premija predata u reosiguranje (-)	-8.730.608		-8.730.608	-9.283.018		-9.283.018
dio 702	Premija predata u saosiguranje (-)	-1.684.998		-1.684.998	-1.223.302		-1.223.302
703, 711	Promjena bruto rezervi prijenosnih premija (+/-)	-846.529	-65.616	-781.013	593.327	13.138	580.189
7040, 713	Promjena rezervi prijenosnih premija, udio reosiguranja (+/-)	-572.376		-572.376	166.877		166.877
7041	Promjena rezervi prijenosnih premija, udio saosiguranja (+/-)	-175.555		-175.555	445.082		445.082
	Ukupno zarađene premije (prihodovane)	55.918.994	3.767.556	52.151.438	55.819.697	3.224.664	52.595.033

U 2022. godini Društvo je ostvarilo 93,26 % ili 52.151.438 KM zarađene premije iz poslova neživotnog osiguranja, a 6,74% ili 3.767.556 KM iz poslova životnog osiguranja.

U 2022. godini Društvo je, po osnovu potpisanih ugovora o reosiguranju i saosiguranju, predalo u reosiguranje i saosiguranje premija u iznosu od 10.415.606 KM (2021. godina: 10.506.320 KM).

3. Prihodi od ulaganja

Prihodi od ulaganja - Grupa

Opis	2022	2021
Prihod od podružnica, pridruženih društava i sudjelovanja u zajedničkim ulaganjima	158.531	143.856
Prihodi od ulaganja u zemljišta i građevinskih objekata	714.199	728.277
Prihod od kamata	276.930	364.889
Nerealizovani dobici od ulaganja po fer vrijednosti	263.599	90.559
Neto pozitivne kursne razlike	1.168	
Ostali prihod od ulaganja	450	328.674
Ukupno prihodi od ulaganja	1.414.877	1.656.255

Prihodi od ulaganja - Društvo

Konto	Opis	1.1.-31.12.2022.			1.1.-31.12.2021		
		UKUPNO	ŽIVOTNO	NEŽIVOTNO	UKUPNO	ŽIVOTNO	NEŽIVOTNO
743	Prihodi od podružnica, pridruženih društava i sudjelovanja u zajedničkim ulaganjima	158.531	53.267	105.265	143.856	19.538	124.318
744	Prihodi od najma	714.199		714.199	728.277	0	728.277
780	Prihodi od povećane vrijednosti zemljišta						
748	Prihodi od prodaje zemljišta i građevinskih objekata					0	0
740	Prihodi od kamata	276.830	200.411	76.519	364.889	243.823	121.066
746	Nerealizovani dobiti od ulaganja po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	263.599	19.911	243.688	90.559	23.119	67.440
742	Pozitivne kursne razlike						
749,745, 741,746	Ostali prihodi od ulaganja	450	0	450	328.674	0	328.674
	Ukupno prihodi od ulaganja	1.414.876	273.589	1.141.288	1.656.255	286.480	1.369.775

4. Prihodi od provizija i naknada

Prihodi od provizija i naknada za Društvo i Grupu

Konto	Opis	1.1.-31.12.2021.			1.1.-31.12.2021.		
		UKUPNO	ŽIVOTNO	NEŽIVOTNO	UKUPNO	ŽIVOTNO	NEŽIVOTNO
7200	Provizije po ugovorima o reosiguranju	1.516.210	0	1.516.210	1.491.942	0	1.491.942
7201	Brokerske provizije	-5.647	0	-5.647			
7202	Provizije reosiguranja po saosiguranju	-74.941	0	-74.941	-171.923	0	-171.923
720	Ukupno prihodi od provizija i naknada	1.435.622	0	1.435.622	1.342.827	0	1.342.827

5. Ostali osiguravateljno- tehnički prihodi

Ostali osiguravateljno- tehnički prihodi za Društvo i Grupu:

Konto	Opis	1.1.-31.12.2022.			1.1.-31.12.2021.		
		UKUPNO	ŽIVOTNO	NEŽIVOTNO	UKUPNO	ŽIVOTNO	NEŽIVOTNO
706	Naplaćena ispravka premije osiguranja	384.051	0	384.051	624.101	0	624.101
707	Naplaćena otpisana premija osiguranja		0				
7210	Naplaćena potraživanja za koja je izvršena ispravka	2.907	0	2.907	1.168		1.168
7220	Prihodi iz ranijih godina						
7290	Prihodi od uslužnih procjena	35.413	0	35.413	25.706		25.706
7293	Prihodi od zelenih kartona	185.572	0	185.572	234.876		234.876
7294	Ostali tehnički prihodi						
	Ukupno ostali osiguravateljno - tehnički prihodi, neto od reosigur.	607.943	0	607.943	885.851	0	885.851

6. Ostali prihodi

Ostali prihodi – Društvo

Konto	Opis	1.1.-31.12.2022.			1.1.-31.12.2021.		
		UKUPNO	ŽIVOTNO	NEŽIVOTNO	UKUPNO	ŽIVOTNO	NEŽIVOTNO
7300	Prihod od otpisa obaveza	10.131		10.131			
7310	Prihod od prodaje rashodovanih sredstava	21.180		21.180	11.364		11.364
7320	Prihodi od refundacija, dotacija, subvencija	25.594		25.594	236		236
7330	Prihodi iz proteklih godina	14.580		14.580	55.549	23.931	31.618
7340	Naplata ispravke ostalih potraž.	265		265	17.259		17.259
7350	Naplata otpisanih potraživanja				97		97
7390	Ostali poslovni prihodi	469.838	115.941	353.897	782.764	3.560	779.204
	Ukupno ostali prihodi	541.588	115.941	425.647	867.269	27.491	839.778

7. Nastale štete

Nastale štete – Društvo i Grupa

Konto	Opis	1.1.-31.12.2022.			1.1.-31.12.2021.		
		UKUPNO	ŽIVOTNO	NEŽIVOTNO	UKUPNO	ŽIVOTNO	NEŽIVOTNO
	1.Izdaci za štete	31.623.073	3.429.328	28.193.744	31.040.578	2.754.621	28.285.957
400,401,410	1.1. Bruto iznos	38.308.139	3.429.328	34.878.811	37.015.761	2.754.621	34.261.140
402	1.2. Udio suosiguranja (-)	-1.114.427		-1.114.427	-195.246		-195.246
403,411	1.3. Udio reosiguranja (-)	-5.570.640		-5.570.640	-5.779.937		-5.779.937
	2. Promjena rezervacija za štete(+/-)	-491.746	70.842	-562.587	480.832	7.074	473.758
4210,422	2.1. Bruto iznos	99.511	70.842	28.669	1.170.871	7.074	1.163.797
4212	2.2. Udio suosiguranja(-)	74.871		74.871			
4211	2.3. Udio reosiguranja(-)	-666.127		-666.127	-690.039		-690.039
	Ukupno izdaci za osigur. slučajeve, neto	31.131.327	3.500.170	27.631.157	31.521.410	2.761.695	28.759.715

8. Promjena ostalih tehničkih rezervi (5)

Promjena ostalih tehničkih rezervi – Društvo i grupa

Konto	Opis	1.1.-31.12.2022.			1.1.-31.12.20201		
		UKUPNO	ŽIVOTNO	NEŽIVOTNO	UKUPNO	ŽIVOTNO	NEŽIVOTNO
	1. Promjena matematičke rezerve osiguranja(+/-)	-162.547	-162.547	0	209.350	209.350	0
4200	1.1. Bruto iznos (+/-)	-162.547	-162.547	0	209.350	209.350	
4201	1.2. Udio reosiguranja (+/-)						
	2. Promjena ostalih tehničkih rezervacija, neto od reosig.(+/-)						
4230,4240,426	2.1. Bruto iznos						
4232,4242	2.2. Udio suosiguranja (-)						
4231,4241	2.3. Udio reosiguranja (-)						
	Ukupno promjene ostalih tehničkih rezervacija, neto od reosig.(+/-)	-162.547	-162.547	0	209.350	209.350	0

9. Troškovi pribave i administrativni troškovi (10 i 11)

Troškovi pribave i administrativni troškovi Grupa:

	OPIS	2022	2021
1.	Troškovi pribave	15.152.325	14.437.685
2.	Troškovi uprave (administrativni troškovi)	11.499.709	11.220.328
	UKUPNO	26.652.034	25.658.013

Troškovi pribave i administrativni troškovi Društva:

Konto	Opis	1.1.-31.12.2022.			1.1.-31.12.2021.		
		UKUPNO	ŽIVOTNO	NEŽIVOTNO	UKUPNO	ŽIVOTNO	NEŽIVOTNO
	1. Troškovi pribave	15.152.327	445.189	14.707.137	14.437.685	358.215	14.079.470
4300,4301	1.1. Provizija	7.435.301	259.928	7.175.373	4.697.659	76.560	4.621.099
431,432,430	1.2. Ostali troškovi pribave	8.756.723	185.621	8.571.463	10.334.824	281.655	10.053.169
433	1.3. Promjena razgranič. troškova pribave (+/-)	-1.039.699		-1.039.699	-594.798		-594.798
	2. Troškovi uprave (administrat. troškovi)	11.499.708	114.584	11.385.127	11.220.328	101.178	11.119.151
4441	2.1. Amortizacija	663.147	41.591	621.556	687.669	31.382	656.288
grupa 47	2.2. Plaće, porezi i doprinosi	3.442.717		3.442.717	2.988.185		2.988.185
440,441,442, grupa 45	2.3. Ostali troškovi uprave	7.393.845	72.990	7.320.854	7.544.474	69.796	7.474.678
	Ukupno poslovni rashodi	26.652.034	559.770	26.092.264	25.658.013	459.393	25.198.621

Troškovi pribave neživotnog osiguranja se odnose na sljedeće:

OPIS	2022	2021
Provizija - fizičke osobe	6.003.908,04	3.578.038,14
Provizija - pravne osobe	1.171.464,74	1.043.060,61
Ostali neposredni troškovi pribave		36,00
Troškovi reklame i propagande	2.325.859,55	2.916.190,24
Troškovi reklame i propagande-ostalo	537.898,33	26.500,00
Neto plate - pribava	2.569.846,98	2.515.956,49
Doprinosi iz plate - pribava	1.177.707,31	1.166.281,00
Doprinosi na plate - pribava	360.736,32	349.979,30
Prevoz - pribava	60.975,83	62.090,01
Ishrana - pribava	426.259,81	411.164,58
Regres - pribava	101.133,73	68.685,59
Pribava-troškovi telefona	28.291,18	47.606,97
Pribava-troškovi održavanja	89.791,15	110.196,53
Pribava-zakupnine	103.025,39	1.384.677,97
Pribava-el. energija	56.426,43	93.110,11
Pribava-komunalne usluge	35.909,66	43.011,01
Pribava-PTT usluga	34.813,60	64.043,70
Pribava-gorivo i mazivo	131.686,03	205.733,33
Pribava-kancelarijski materijal	52.869,80	12.223,36
Pribava-najam printera	64.401,14	78.982,13
Troškovi reklame-oglasi	147.413,72	7.816,49
Sponzorstvo (2%)	4.222,50	41.375,00
Posredni troškovi pribave TP		718,10
Posredni troškovi pribave P		122.102,68
Ostalo - pribava	215.041,09	262.082,72
Obrasci	47.153,31	62.601,57
Troškovi PTT Usluga		4,00
Promjena razgran. troškova pribave	- 1.039.699,00	-594.798,00

UKUPNO	14.707.137,64	14.079.469,63
--------	---------------	---------------

10. Troškovi ulaganja

Troškovi ulaganja za Grupu:

OPIS	2022	2021
Ukupno troškovi ulaganja	830.952	92.597

Troškovi ulaganja za Društvo:

KONTO	OPIS	1.1.-31.12.2022.			1.1.-31.12.2021.		
		UKUPNO	ŽIVOTNO	NEŽIVOTNO	UKUPNO	ŽIVOTNO	NEŽIVOTNO
4440	Amortizacija građevinskih objekata koji ne služe društvu za obavljanje djelatnosti	77.077	797	76.280	77.195	90	77.105
460	Kamate	14.389		14.389	15.388		15.388
465,466	Gubici ostvareni pri prodaji (realizaciji) ulaganja						
461	Neto negativne kursne razlike	29		29	14		14
462	Usklađivanje vrijednosti ulaganja	738.815	248.242	490.573			
463,464,469	Ostali troškovi ulaganja			14.389			
	Ukupno troškovi ulaganja	830.310	249.039	581.271	92.597	90	92.507

11. Ostali tehnički troškovi (12)

Ostali tehnički troškovi za Društvo i Grupu

KONTO	OPIS	1.1.-31.12.2022.			1.1.-31.12.2021.		
		UKUPNO	ŽIVOTNO	NEŽIVOTNO	UKUPNO	ŽIVOTNO	NEŽIVOTNO
484,485	Troškovi za preventivnu djelatnost	458.894		458.894	340.224		340.224
480,481,482, 486,489	Ostali tehnički troškovi osiguranja	348.255	1.234	347.020	1.431.200	6.140	1.425.060
	Ukupno ostali tehnički troškovi, neto od reosiguranja	807.149	1.234	805.914	1.771.424	6.140	1.765.284

12. Finansijski rezultat i porez na dobit (13)

Finansijski rezultat za Grupu

OPIS	2022	2021
Dobit ili gubitak iz redovn. poslovanja prije poreza (+/-)	808.507	1.480.491
Porez na dobit ili gubitak	140.318	306.266
Tekući porezni trošak	140.318	306.366
Odgođeni porezni trošak (prihod)		
Dobit ili gubitak obrač. razdoblja poslije poreza (+/-)	668.189	1.174.125
Dobit ili gubitak od prekinutog poslovanja		
Neto dobit tekuće godine	668.189	1.174.125
Ostala sveobuhvatna dobit prije poreza	121.022	77.195
Promjena revalorizacijskih rezervi (MRS 16 i MRS 38)	121.022	77.195
Odgođeni porez na dobit (10 %)	-12.102	-7.720
Ostala sveobuhvatna dobit poslije poreza	108.920	69.475
Ukupna sveobuhvatna dobit tekuće godine	777.109	1.243.600

Finansijski rezultat za Društvo

Br.	OPIS	1.1.-31.12.2022.	1.1.-31.12.2021.
XIV.	Dobit ili gubitak iz redovnog poslovanja prije poreza (+/-)	660.752	1.319.106
XV.	Porez na dobit ili gubitak	120.079	271.483
1.	Tekući porezni trošak	120.079	271.483
2.	Odgodeni porezni trošak (prihod)		
XVI.	Dobit ili gubitak obračunskog razdoblja poslije poreza (+/-)	540.673	1.047.623
XVII.	Dobit ili gubitak od prekinutog poslovanja		
XVIII.	Neto dobit tekuće godine	540.673	1.047.623
XIX.	Ostala sveobuhvatna dobit prije poreza	121.022	77.195
1.	Promjena revalorizacijskih rezervi (MRS 16 i MRS 38)	121.022	77.195
2.	Aktuarski dobici/gubici		
3.	Dobici ili gubici iz preračunavanja inozemnog poslovanja (MRS 21)		
4.	Ponovno mjerenje finansijske imovine raspoložive za prodaju (MRS 39)		
5.	Dobici ili gubici od zaštite novčanog toka (MRS 39, t.100)		
6.	Udjeli u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti pridruženih društava (MRS 1, t.82h)		
XX.	Odgodeni porez na dobit (10 %)	-12.102	-7.720
XXI.	Ostala sveobuhvatna dobit poslije poreza	108.920	69.475
XXII.	Ukupna sveobuhvatna dobit tekuće godine	649.593	1.117.098

Obračun poreza na dobit koji je prikazan u gornjoj tabeli je konačan jer je urađen porezni bilans za 2022.

Poreski propisi Bosne i Hercegovine obuhvaćaju i propise vezano za cijene između povezanih pravnih lica. Važeći propisi definiraju princip jednakih oslova odnosno da se transakcije sa povezanim pravnim licima obavljaju po istim oslovima kao i sa trećim licima, kao i metode utvrđivanja transfernih cijena. Za godinu koja završava 31.12. 2022. Društvo je u obvezi da izradi Studiju o transfernim cijenama do 31. 3. 2022. godine. Za izradu studije Društvo je angažiralo nezavisno revizorsko društvo.

13. Nematerijalna i materijalna imovina (15)

Nematerijalna i materijalna imovina Grupa:

	31.12.2022.	31.12.2021.
A) Nematerijalna imovina	2.059.362	2.123.126
B) Materijalna imovina- nekretnine i oprema	46.131.859	48.074.510

Nematerijalna i materijalna imovina Društvo:

KONTO	OPIS	1.1.-31.12.2021.			1.1.-31.12.2021.		
		UKUPNO	ŽIVOTNO	NEŽIVOTNO	UKUPNO	ŽIVOTNO	NEŽIVOTNO
003	Goodwill						
000,001,2,4, 005,007,8,9	Ostala nematerijalna imovina	2.051.997	327.422	1.724.576	2.113.527	342.372	1.771.155
	UKUPNO NEMATER. IMOVINA	2.051.997	327.422	1.724.576	2.113.527	342.372	1.771.155
010,011	Zemljišta i građ.objekti koji služe društvu za provod.djelatnosti	40.470.923	3.721.654	36.749.270	40.867.834	1.556.176	39.311.658
012	Oprema	2.433.814	29.670	2.404.144	2.666.762	33.870	2.632.892
013 do 019	Ostala materijalna imovina	21.483		21.483	22.002		22.002
	UKUPNO MATERIJALNA IMOVINA	42.926.220	3.751.324	39.174.897	43.556.598	1.590.046	41.966.552

13.1. Nematerijalna imovina (15)

Pregled prometa i stanja nematerijalnih sredstava Društva u 2022. godini:

OPIS	NEMATERIJALNA ULAGANJA	UKUPNO
NABAVNA VRIJEDNOST		
Stanje 1.1.2022	2.823.585,23	2.823.585,23
Povećanje - nabavka	33.014,27	33.014,27
Usklađenje vrijednosti		
Smanjenje (prodaja, otpis)		
Stanje 31.12.2022	2.856.599,50	2.856.599,50
ISPRAVKA VRIJEDNOSTI		
Stanje 1.1.2022	710.058,13	710.058,13
Povećanje - amortizacija	94.543,91	94.543,91
Usklađenje vrijednosti		
Smanjenje (prodaja, otpis)		
Stanje 31.12.2022	804.602,04	804.602,04
SADAŠNJA VRIJEDNOST		
Stanje 1.1.2022	1.960.572,87	1.960.572,87
Stanje 31.12.2022	2.051.997,46	2.051.997,46

Povećanje vrijednosti nematerijalnih sredstava odnosi se na ulaganja u softver i licence.

13.2. Materijalna imovina- Društvo (16)

Pregled prometa i stanja materijalnih sredstava Društva u 2022. godini:

OPIS	ZEMLJIŠTE	GRAĐEVINSKI OBJEKTI	OPREMA	Ostala materijalna imovina	UKUPNO
NABAVNA VRIJEDNOST					
Stanje 1.1.2022	375.323,35	42.689.881,49	6.283.758,39	22.002,00	49.370.965,23
Povećanje - nabavka		3.592.899,03	286.701,03	21.482,96	3.901.083,02
Usklađenje vrijednosti		-3.677.512,53			-3.677.512,53
Smanjenje (prodaja, otpis)			-432.853,82	-22.002,00	-454.855,82
Stanje 31.12.2022	375.323,35	42.605.267,99	6.137.605,60	21.482,96	49.139.679,90
ISPRAVKA VRIJEDNOSTI					
Stanje 1.1.2022	0	2.197.369,83	3.616.996,46	0	5.814.366,29
Povećanje - amortizacija		782.188,55	326.760,38		1.108.948,93
Usklađenje vrijednosti		-469.890,26	-239.934,99		-709.825,25
Smanjenje (prodaja, otpis)					
Stanje 31.12.2022	0	2.509.668,12	3.703.791,85	0	6.213.459,97
SADAŠNJA VRIJEDNOST					
Stanje 1.1.2022	375.323,35	40.492.511,66	2.666.761,93	22.002,00	43.556.598,94
Stanje 31.12.2022	375.323,35	40.095.599,87	2.433.813,75	21.482,96	42.926.219,93

Najveće pozicije povećanja vrijednosti građevinskih objekata u 2022. godini odnose se na slijedeće:

1	Prenos vrijednosti građevinskih objekata sa neživotnog osiguranja na životno osiguranje po Rješenje Agencije za nadzor br 01.05.3-059-1882-1/22	2.473.489,80 KM
2	Uvećanje vrijednosti poslovne zgrade u Mostaru –plaćen porez na promet kod	20.086,50 KM

uknjižbe		
3	Prenos sa Direkcije na Podružnicu Bihać Tehničkog pregleda Velika Kladuša	315.000,00 KM

Najveće pozicije smanjenja vrijednosti građevinskih objekata u 2022. godini odnose se na slijedeće:

1	Prenos vrijednosti građevinskog objekta sa neživotnog osiguranja na životno osiguranje po Rješenje Agencije za nadzor br 01.05.3-059-1882-1/22	2.473.489,80 KM
2	Prodaja poslovnog prostora u Ilijašu 59,04 m ²	104.700,00 KM
3	Prenos sa Direkcije na Podružnicu Bihać Tehničkog pregleda Velika Kladuša	315.000,00 KM

Najveće pozicije povećanja vrijednosti opreme u 2022. godini odnose se na slijedeće:

1	Nabavka vozila	196.276,50 KM
2	Ostala oprema	90.424,48 KM

Najveće pozicije smanjenja vrijednosti opreme u 2022. godini odnose se na slijedeće:

1	Prodaja vozila	428.662,06 KM
2	Otpis po popisu sa 31.12.2022.	3.823,21 KM

Pregled otpisa po podružnicama je dat u sljedećoj tabeli na dan 31.12.2022.

Podružnica	Nabavna vrijednost (KM)	Ispravka vrijednosti (KM)	Sadašnja vrijednost -31.12.2022 (KM)
Direkcija	0,00	0,00	0,00
Sarajevo	0,00	0,00	0,00
Zenica	2.293,00	1.696,50	596,50
Banja Luka	1.530,21	795,76	734,45
Brčko	0,00	0,00	0,00
Bihać	0,00	0,00	0,00
Tuzla	0,00	0,00	0,00
Mostar	0,00	0,00	0,00
Travnik	0,00	0,00	0,00
DRUŠTVO	3.823,21	2.492,26	1.330,95

13. b Ulaganja u nekretnine – Društvo (17)

Ulaganja u nekretnine Društva:

KONTO	OPIS	31.12.2022.			31.12.2021.		
		UKUPNO	ŽIVOTNO	NEŽIVOTNO	UKUPNO	ŽIVOTNO	NEŽIVOTNO
020,021	Zemljišta i građevinski objekti koji ne služe društvu za provođenje djelatnosti	11.195.489	3.199.165	7.996.324	10.819.390	3.454.957	7.364.433
022-029	Ostala materijalna imovina koja ne služi društvu za prov. djelatnosti	7.903.475		7.903.475	7.903.475		7.903.475

Ulaganja u nekretnine Društva na dan 31.12.2022. odnose se na slijedeće:

Konto	OPIS	2022	2021
0210	Vlasništvo stana	219.240,00	198.883,36
0211	Poslovni prostori	10.976.248,86	10.620.506,88
0240	Mat. Imovina koja ne služi za osigur. djel. u pripremi	7.903.474,74	7.903.474,74

Na poziciji građevinskih objekata koji ne služe društvu za obavljanje djelatnosti nalazi se apartman u vlasništvu Društva i poslovni prostori.

Društvo je angažiranjem ovlaštenih procjenitelja vršilo procjenu vrijednosti svih poslovnih prostora koji se vode kao ulagačke nekretnine-

Poslovni prostori su u 2022 godini obuhvaćali građevinske objekte u Sarajevu (ulica Čobanija, 1669 m²), Bjelašnici, Bihaću, Kladnju, Visokom, Istočnom Sarajevu i Neumu. Pregled vrijednosti građevinskih objekata nakon procjene na dan 31.12.2022. je data u sljedećoj tabeli:

Naziv poslovnog prostora	Stara vrijednost	Nova vrijednost	Povećanje/ Smanjenje
POSLOVNI PROSTOR GRUDE ZK BR. 2816	112.500,00	113.937,50	1.437,50
POSLOVNI PROSTOR, HILANDARSKA BB, 155,47 M ²	326.487,00	367.324,17	40.837,17
POSLOVNI PROSTOR, ZAGREBAČKA BB, 88390 NEUM, K 2600, K.Č. 1129/2	328.000,00	324.784,71	-3.215,29
POSL. PROST. DIREKCIJE	9.052.024,59	9.372.605,14	320.580,55
POSL.PROST.9/II, 77.	194.924,48	159.770,00	-35.154,48
POSL.PROST. 80/I 75,0	189.861,49	155.620,13	-34.241,36
POSL.PROST. 10/II 24.	67.136,22	57.210,48	-9.925,74
APARTMAN 8 OKI 21/47	198.883,36	219.240,00	20.356,64
POSL.PROSTOR 66,16	168.178,11	136.945,72	-31.232,39
POLIETILENKA	180.690,67	171.703,27	-8.987,40
POSLOVNI PROSTOR KLADANJ 540 M ²	113.204,32	116.347,74	3.143,42
Ukupno	10.931.890,24	11.195.488,86	263.598,62

Efekti procjene su knjiženi sa 31.12.2022. u sektoru životnih i neživotnih osiguranja ovisno o tome gdje se koja nekretnina u knjigama vodi.

Društvo je u januaru 2019. godine izdalo u zakup poslovnu zgradu u ulici Čobanija u Sarajevu Intesa Sanpaolo banci d.d. Sarajevo. Ugovor je zaključen na 10 godina, a vrijednost ugovora je 3.000.000,00 KM.

Na poziciji materijalne imovine u pripremi je evidentirana vrijednost hotela Borik na Igmanu u iznosu od 7.903.475 KM. Društvo nastavlja sa aktivnostima prodaje hotela Borik na Igmanu.

14. Ulaganja (18)

Ulaganja Grupa:

OPIS	31.12.22.	31.12.21.
I. Zemljišta i građ objekti koji ne služe društvu za provođenje djelatnosti	12.458.402	10.819.390
Ostala materijalna imovina koja ne služi društvu za provođenje djelatnosti	7.903.475	7.903.475
II. Ulaganja u podružnice i pridružena društva		4.000
III. Ostala finansijska ulaganja	27.803.562	27.085.531
1. Finansijska ulaganja koja se drže do dospelja	504.028	
2. Ulaganja raspoloživa za prodaju	187.908	183.908
3. Ulaganja po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	5.342.006	6.080.821
4. Depoziti, zajmovi i potraživanja	21.769.620	20.820.802
UKUPNO ULAGANJA	48.165.439	45.812.396

Ulaganja Društvo:

OPIS	31.12.2022.			31.12.2021.		
	UKUPNO	ŽIVOTNO	NEŽIVOTNO	UKUPNO	ŽIVOTNO	NEŽIVOTNO
I. Zemljišta i građevinski objekti koji ne služe društvu za provođenje djelatnosti	11.195.489	3.199.165	7.996.324	10.819.390	3.454.957	7.364.433
Ostala materijalna imovina koja ne služi društvu za prov. djelatnosti	7.903.475		7.903.475	7.903.475		7.903.475
II. Ulaganja u podružnice, pridružena društva i sudjelovanje u zajedničkim poduhv.	1.158.333		1.158.333	1.158.333		1.158.333
1. Dionice i udjeli u podružnice	1.158.333		1.158.333	1.158.333		1.158.333
2. Dionice i udjeli u pridruženim društvima						
III. Ostala finasijska ulaganja	31.476.450	16.149.253	15.327.196	30.770.047	14.708.972	16.061.075
1. Finansijska ulaganja koja se drže do dospjeća						
1.1. Dužnički vrijednosni papiri i drugi vrijednosni papiri s fiksnim prihod.	496.400	496.400				
1.2.. Ostala ulaganja koja se drže do dospjeća						
2. Ulaganja raspoloživa za prodaju	3.868.424		3.868.424	3.868.424		3.868.424
2.1. Dionice, udjeli i drugi vrij. papiri koji nose promjenljiv prihod	3.868.424		3.868.424	3.868.424		3.868.424
3. Ulag. po fer vrijed. kroz račun dobiti i gubitka	5.342.006	1.778.774	3.563.232	6.080.821	830.619	5.250.202
3.1. Dionice, udjeli i drugi vrij. papiri koji nose promjenljiv prihod	5.342.006	1.778.774	3.563.232	6.080.821	830.619	5.250.202
4. Depoziti, zajmovi i potraživanja	21.769.620	13.874.079	7.895.540	20.820.802	13.878.353	6.942.449
UKUPNO ULAGANJA	51.733.747	19.348.418	32.385.328	50.651.245	18.163.929	32.487.316

14.1. Ulaganja u podružnice i pridružena društva

Na bilansnoj poziciji Ulaganja u podružnice iz zakonskih i statutarnih rezervi iznad 50% na dan 31.12.2022. godine Društvo je iskazalo ulaganje u Auto kuću Travnik d.o.o. Travnik u iznosu od 1.158.333 KM (učešće 85.04%).

14.2. Ulaganja raspoloživa za prodaju

Ulaganja raspoloživa za prodaju su na dan 31.12.2022. iskazana u iznosu od 3.868.424 KM, što je identično kao na isti datum prethodne godine, a odnose se na:

- ulaganje u društvo OSING d.o.o. Sarajevo u iznosu od 3.680.516 KM (učešće 100%),
- ulaganje u društvo AVUS d.o.o. Sarajevo u iznosu od 187.907 KM (učešće 40%).

14.4. Ulaganja po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka

Ulaganja po fer vrijednosti kroz račun dobiti ili gubitka (ulaganja do 20%) su u bilansu stanja na dan 31.12.2022. godine iskazana u iznosu od 5.342.006 KM.

Ulaganja se odnose na vrijednost dionica Bosna RE- 5.293.970,00 KM, Privredne Banke- 41.539,52 i Unicredit bank- 6.496,56 KM koje su u vlasništvu Sarajevo- osiguranja, a iskazane su na analitičkim kontima u okviru sintetičkog konta 063.

Prema MSFI 13 Mjerenje fer vrijednosti paragrafi 37 i 38 fer vrijednost vlasničkog instrumenta se može mjeriti koristeći cijenu koja kotira **na aktivnom tržištu**.

Prema MSFI 13 – Mjerenje fer vrijednosti (Dodatak A Pojmovnik) aktivno tržište ima slijedeću definiciju: **Aktivno tržište** je tržište na kojem se odvijaju transakcije predmetnom imovinom, odnosno predmetnim obvezama **dovoljno učestalo i u dovoljnom opsegu** da omogućuju kontinuitet u informiranju o cijenama.

Uprava zaključuje da se dionicama Bosna Re u 2021. i 2022 godini nije trgovalo. Zadnje trgovanje bilo je u 2018. godini u izuzetno malim iznosima, pa se ne može govoriti o postojanju aktivnog tržišta po definiciji MSFI 13. Zbog toga se ni

mjerjenje fer vrijednosti nije moglo vršiti po cijeni koja kotira na aktivnom tržištu, te je angažovalo ovlaštenog procjenitelja (Društvo N-consalting Sarajevo).

Po nalazu procjene od strane ovlaštenog procjenitelja Društvo je 31.03.2022.godine izvršilo umanjeње vrijednosti ulaganja u dionice Bosna RE u ukupnom iznosu od 738.815,00 KM. Ulaganja u sektoru neživotnih osiguranja su umanjena za 490.573,16 KM, dok su ulaganja koja se vode u sektoru životnih osiguranja umanjena za 248.241,84 KM.

Ostale knjigovodstvene promjene u 2022. godini uglavnom se odnose na preknjiženja između životnog i neživotnog osiguranja po odluci Uprave, a uz suglasnost Agencije za nadzor po Rješenju br. 01-1149/22 od 17.2.2022 radi usklađenja određenih bilansnih pozicija sa zakonskom regulativom.

Ove vrijednosti vide se iz strukture prikazane u bruto bilansu za 2022:

OPIS	Saldo 31.12.2021	Promet Duguje	Promet Potražuje	Saldo 31.12.22
NEŽIVOTNO OSIGURANJE				
06300 Dionice iz zakonskih i statutarinih rezervi	2.491.387,00	1.874,36	1.880.275,36	612.986,00
06310 Dionice iz tehničkih rezervi ostalih osiguranja	2.615.399,08	683.878,84	349.031,76	2.950.246,16
06390 Fin. Sred. po FER vrijednosti-Vrijednosno usklađenje	143.415,76	0,00	143.415,76	0,00
063	5.250.201,84	685.753,20	2.372.722,88	3.563.232,16
ŽIVOTNO OSIGURANJE				
06300 Dionice iz zakonskih i statutarinih rezervi	0,00	1.358.964,20	166.427,80	1.192.536,40
06320 Dionice iz MROŽ	807.500,00	0,00	221.262,48	586.237,52
06390 Fin. Sred. po FER vrijednosti-Vrijednosno usklađenje	23.119,24	0,00	23.119,24	0,00
063	830.619,24	1.358.964,20	410.809,52	1.778.773,92
UKUPNO NEŽIVOTNO I ŽIVOTNO	6.080.821,08	2.044.717,40	2.783.532,40	5.342.006,08

15. Depoziti, zajmovi i potraživanja (19 i 20)

Depoziti zajmovi i potraživanja za Društvo

OPIS	31.12.2022.			31.12.2021.		
	UKUPNO	ŽIVOTNO	NEŽIVOTNO	UKUPNO	ŽIVOTNO	NEŽIVOTNO
Depoziti kod kreditnih institucija	19.727.996	13.390.000	6.337.996	18.706.225	13.390.000	5.316.225
Zajmovi	1.051.208	484.079	567.128	1.151.640	488.353	663.287
Ostali zajmovi i potraživanja	990.416		990.416	962.936		962.937
Ukupno depoziti, zajmovi i potraživanja	21.769.620	13.874.079	7.895.540	20.820.802	13.878.353	6.942.449

Depoziti kod kreditnih institucija na dan 31.12.2022. u iznosu 19.727.996 KM odnose se na slijedeće:

PREGLED ULAGANJA U DEPOZITE (NAMJENSKI I NENAMJENSKI) PO PODRUŽNICAMA

Naziv banke	01 DIREKCIJA	02 BIHAĆ	03 BRČKO	08 MOSTAR	11 SARAJEVO	12 TUZLA	13 TRAVNIK	15 ZENICA	17 BANJA LUKA	ŽIVOT	UKUPNO
Nova banka a.d. Banja Luka						400.000					400.000
Union banka d.d. Sarajevo	700.000				400.000					2.400.000	3.500.000
Intesa Sanpaolo Banka d.d. Bosna i Hercegovina	1.100.000				500.000					1.900.000	3.500.000
ZiraatBank BH d.d. Sarajevo	600.000					200.000		404.000		1.330.000	2.534.000
PRIVREDNA BANKA SARAJEVO d.d. SARAJEVO	1.000.000									1.600.000	2.600.000
ASA Banka d.d.						300.000				3.330.000	3.630.000
Bosna Bank International d.d. Sarajevo		300.000		300.000						2.430.000	3.030.000
Sparkasse bank d.d. Sarajevo	30.686				3.309						33.996
ProCredit Bank d.d. Sarajevo	100.000										100.000
Komercijalna banka a.d. Banja Luka										400.000	400.000
UKUPNO	3.530.686	300.000	0	300.000	903.309	900.000	0	404.000	0	13.390.000	19.727.996

Ostali zajmovi i potraživanja na dan 31.12.2022. iznose 990.416 KM, a u najvećoj mjeri se odnose na ulaganja u

fondove Biroa zelene karte.

Kratkoročni i dugoročni zajmovi na dan 31.12.2022. godine iskazani su u iznosu od 1.055.387,57 KM, a odnose se na sljedeće:

Konto	OPIS	2022	2021
07300	Zajmovi fizičkim licima iz tehničkih rezervi	12.400,23	32.189,99
07990	Ostala dugoročna potraživanja	4.179,80	6.359,90
15000	Dati zajmovi osobama iz zakonskih i statutarinih rezervi	34.728,13	111.097,40
15010	Dati zajmovi pravnim licima iz tehničkih rezervi	520.000,00	520.000,00
15020	Zajmovi pravnim osobama iz zakonskih i statutarinih rezervi životnih osigur.	60.000,00	60.000,00
15030	Dati zajmovi iz MROZ	424.079,41	428.353,08
	Ukupno dati zajmovi	1.055.387,57	1.158.000,37

16. Udio reosiguranja u tehničkim rezervama

Na dan 31.12.2022. godine, udio reosiguranja u tehničkim rezervama je u bilansu stanja iskazan u iznosu od 11.053.025 KM, što je za 93.751 KM viš nego na isti datum prethodne godine.

Udio reosiguranja u tehničkim rezervama za Društvo i Grupu

OPIS	31.12.2022.			31.12.2021.		
	UKUPNO	ŽIVOTNO	NEŽIVOTNO	UKUPNO	ŽIVOTNO	NEŽIVOTNO
Prenosne premije, udio reosiguranja, udio saosiguranja	3.680.102		3.680.102	4.432.478		4.432.478
Rezervacija za štete, udio reosiguranja i saosiguranja	7.292.923		7.292.923	6.626.796		6.626.796
Ukupno	11.153.025		11.153.025	11.059.274		11.059.274

Prijenosne premije predate u reosiguranje, odnosno saosiguranje na dan 31.12.2022. godine iznosile su 3.680.102 KM, a odnose se na sljedeće:

PRENOSNE PREMIJE					
(Komisija - Udio RE - Udio Saosig.= Neto prenosna)					
na dan 31.12.2022. godine					
Redni broj	Podružnica	Po popisu komisija	Udio RE	Udio saosiguiravaca	Neto po popisu
01	BIHAĆ	1.790.528,78	107.984,93		1.682.543,85
02	BRČKO	322.800,70	25.589,44		297.211,26
03	MOSTAR	1.716.450,39	193.603,35	32.971,96	1.489.875,08
04	SARAJEVO	12.698.526,22	2.617.863,00	1.043.207,81	9.037.455,41
05	TRAVNIK	1.967.686,41	79.346,38	30.238,81	1.858.101,22
06	TUZLA	5.040.618,28	501.208,81	138.568,33	4.400.841,14
07	ZENICA	4.850.552,24	242.116,44		4.608.435,80
08	BANJA LUKA	2.192.325,04	92.389,61	71.007,37	2.028.928,06
09	DIREKCIJA	0,00	0,00		0,00
10	ŽIVOT	511.184,94	0,00		511.184,94
	UKUPNO:	31.090.673,00	3.860.101,96	1.315.994,28	25.914.576,76

Rezervacije za štete predate u reosiguranje na dan 31.12.2022. godine iznosile su 7.292.923 KM i saosiguranje u iznosu 83.529,89 KM a odnose se na sljedeće:

OPIS	KM
Udio reosiguranja u rezerviranim IBNR štetama	3.752.589,08 KM
Udio reosiguranja u rezerviranim štetama	3.540.334,34 KM
Udio saosiguranja u rezerviranim štetama	83.529,89 KM

17. Potraživanja iz ugovora o osiguranju i ostala potraživanja (21)

Potraživanja iz ugovora o osiguranju i ostala potraživanja za Društvo

OPIS	31.12.2022.			31.12.2021.		
	UKUPNO	ŽIVOTNO	NEŽIVOTNO	UKUPNO	ŽIVOTNO	NEŽIVOTNO
1. Potraživanja iz neposrednih poslova	7.507.767		7.507.767	8.629.634		8.629.634
Od osiguranika	7.507.767		7.507.767	8.629.634		8.629.634
Od zastupnika - posrednika u osiguranja						
2. Potraživanja iz poslova suosiguranja, reosiguranja	54.997		54.997	21.469		21.469
3. Ostala potraživanja	3.107.697	507.634	2.600.063	3.644.702	549.295	3.095.407
Potraživanja iz drugih poslova osiguranja						
Potraživanja za prinose na ulaganja	20.613	20.092	521	70.372	60.571	9.801
Zajmovi	1.055.388	484.080	571.308	1.158.000	488.353	669.647
Ostala potraživanja	2.031.696	3.462	2.028.234	2.416.330	371	2.415.959
UKUPNO POTRAŽIVANJA	10.670.460	507.634	10.162.826	12.295.805	549.295	11.746.510

Pregled potraživanja po starosnoj strukturi na dan 31.12.2022.- Društvo

R.br.	Konto	Stanje 01.01.2021.	Nedospjela potraživanja	Starosna struktura potraživanja na dan 31.12.2022.				Stanje na dan 31.12.2022.
				u danima				UKUPNO
				do 90	91-180	181-365	preko 365	
1	07200	0,00						0,00
2	07280	-24.316,05					-24.316,05	-24.316,05
3	07281	0,00						0,00
4	07290	24.316,05					24.316,05	24.316,05
5	07292	0,00						0,00
6	07293	0,00						0,00
7	07300	32.189,99	12.400,23					12.400,23
8	07990	6.359,90	4.179,80					4.179,80
9	12000	0,00						0,00
10	12006	0,00						0,00
11	12010	8.256.056,81	4.556.843,44	1.531.481,00	544.596,00	554.320,00		7.187.240,44
12	12017	373.577,49	320.526,68					320.526,68
13	12020	0,00						0,00
14	12500	0,00						0,00
15	12800	4.491.683,64					4.443.018,68	4.443.018,68
16	12820	150.141,49					150.141,49	150.141,49
17	12830	75.652,20					75.652,20	75.652,20
18	12840	214.255,61					163.758,80	163.758,80
19	12900	-4.705.939,25					-4.606.777,48	-4.606.777,48
20	12930	-225.793,69					-225.793,69	-225.793,69
21	13000	21.469,28	54.996,73					54.996,73
22	13100	0,00						0,00
23	14000	0,00						0,00
24	14100	1.212.705,10	1.068.591,63	61.611,00	1.000,00			1.131.202,63
25	14110	0,00						0,00
26	14200	0,00						0,00
27	14210	0,00						0,00
28	14300	0,00						0,00
29	14500	457.655,03	195.609,80					195.609,80
30	14600	40.565,21	46.728,63					46.728,63
31	14700	0,00						0,00
32	14730	86.606,41					100.631,66	100.631,66
33	14740	59.246,64					59.246,64	59.246,64
34	14801	0,00						0,00
35	14810	10.762,78	5.862,78					5.862,78
36	14910	-86.606,41					-100.631,66	-100.631,66
37	14930	-59.246,64					-59.246,64	-59.246,64
38	14920	0,00						0,00
39	15000	111.097,40	34.728,13					34.728,13
40	15010	520.000,00	520.000,00					520.000,00
41	15020	60.000,00	60.000,00					60.000,00
42	15030	428.353,08	424.079,41					424.079,41
43	15039	0,00						0,00
44	16100	9.801,17	520,92					520,92
45	16110	0,00						0,00
46	16200	60.089,60	19.847,48					19.847,48
47	16300	0,00						0,00
48	16400	0,00						0,00
49	16410	481,31	244,60					244,60
50	16419	0,00						0,00
51	16800	317.066,85					318.113,52	318.113,52
52	16900	-317.066,85					-318.113,52	-318.113,52
53	18000	18.090,67						0,00
54	18230	254.077,66	245.987,58					245.987,58
55	18300	40.940,80	370,80					370,80
56	18400	131.402,29	92.355,57	10.983,00	7.236,00			110.574,57
57	18410	0,00						0,00
58	18420	9.478,90	8.970,90					8.970,90
59	18500	240.651,48	41.272,31	227.786,00		17.330,00		286.388,31
60	18800	1.798.710,88					1.824.801,55	1.824.801,55
61	18900	-1.798.710,88					-1.824.801,55	-1.824.801,55
	Ukupno	12.295.805,95	7.714.117,42	1.831.861,00	552.832,00	571.650,00	0,00	10.670.460,42

Procjena potraživanja, imajući u vidu dospeljeće potraživanja, se vrši u skladu sa odredbama MSFI, na osnovu pojedinačne procjene finansijske sposobnosti dužnika i dana kašnjenja u izmirivanju dospjelih obaveza prema društvu. Društvo primjenjuje odredbe Uputstva o vrednovanju bilansnih pozicija koje se odnose na potraživanja (Članovi od 13. do 21. Uputstva.). Međutim, u slučajevima kada procjena izvršena u skladu sa MSFI (vrednovanje na osnovu pojedinačne procjene finansijske sposobnosti dužnika i dana kašnjenja u izmirivanju dospjelih obaveza prema društvu) odstupa od zahtjeva navedenog Uputstva, Društvo daje prednost odredbama MSFI, jer Zakon o računovodstvu i reviziji zahtjeva primjenu MRS i MSFI.

18. Novac u banci i u blagajni (23)

Novac u banci i u blagajni za Grupu

OPIS	2022	2021
UKUPNO NOVAC	2.506.465	2.589.314

Novac u banci i u blagajni za Društvo

KONTO	OPIS	31.12.2022.			31.12.2021.		
		UKUPNO	ŽIVOTNO	NEŽIVOTNO	UKUPNO	ŽIVOTNO	NEŽIVOTNO
100,103	Sredstva na poslovnom računu	2.340.004	1.256.638	1.083.366	2.502.982	1.558.239	944.743
101	Sredstva na računu za pokriće matemat. rezerve						
102,104,105,106	Novčana sredstva u blagajni	27.828		27.828	23.216		23.216
	UKUPNO NOVAC	2.367.832	1.256.638	1.111.194	2.526.198	1.558.239	967.959

Društvo je na dan 31.12.2022. godine raspolagalo novčanim sredstvima u iznosu od 2.367.832,61 KM i to na računima i u blagajnama, kako slijedi:

REKAPITULACIJA NOVČANIH SREDSTAVA																			
na dan 31.12.2022. godine																			
br.	Podružnica	Sredstva EUR-a izražena u KM			Sredstva USD-a izražena u KM			Sredstva u KM											Ukupno
		Blagajna	Žiro račun	Ukupno	Blagajna	Žiro račun	Ukupno	Blagajna	Žiro račun	Žiro račun Život	Preventiva	Sredstva Matematske rezerve	Rezerv e sigurno sti	Povrat premije	Kolebanje šteta	Prihod od investiranja	Kapital	Garancijski kapital	
01	BIHAĆ	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1.229,09	55.552,19	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	56.781,28
02	BRČKO	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	13.806,19	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	13.806,19
03	MOSTAR	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	58.364,23	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	58.364,23
04	SARAJEVO	0,00	2.467,57	2.467,57	0,00	191,92	191,92	25.883,59	149.784,57	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	175.668,16
05	TUZLA	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	72.734,39	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	72.734,39
06	TRAVNIK	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	28.005,84	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	28.005,84
07	ZENICA	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	28.395,21	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	28.395,21
08	BANJA LUKA	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	26.214,20	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	26.214,20
09	DIREKCIJA	0,00	6.731,92	6.731,92	0,00	0,00	0,00	715,52	640.357,39	0,00	67,79	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	692,60	641.833,30
10	ŽVOT	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	821.214,92	0,00	376.741,80	0,00	0,00	0,00	47.074,08	0,00	11.607,60	1.256.638,40
	UKUPNO:	0,00	9.199,49	9.199,49	0,00	191,92	191,92	27.828,20	1.073.214,21	821.214,92	67,79	376.741,80	0,00	0,00	0,00	47.074,08	0,00	12.300,20	2.358.441,20
																			2.367.832,61

18.a. Ostala imovina i zalihe

Ostala imovina i zalihe za Društvo

OPIS	31.12.2022.			31.12.2021.		
	UKUPNO	ŽIVOTNO	NEŽIVOTNO	UKUPNO	ŽIVOTNO	NEŽIVOTNO
Ostala imovina i zalihe	17.152			8.129		8.129
UKUPNO	17.152			8.129		8.129

Ostala imovina je iskazana u iznosu od 17.152 KM i odnosi se na zalihe kancelarijskog materijala i pribor.

19. Plaćeni troškovi budućeg razdoblja i nedospjela naplata prihoda

Plaćeni troškovi budućeg razdoblja i nedospjela naplata prihoda za Grupu

OPIS	2022	2021
Razgraničene kamate i najamnine	445.155	426.385
Razgraničeni troškovi pribave	4.322.611	3.282.912
Ostali unaprijed plaćeni troškovi budućeg perioda i nedospjela naplata prihoda	3.843.089	1.908.744
UKUPNO	8.610.855	5.618.041

Plaćeni troškovi budućeg razdoblja i nedospjela naplata prihoda za Društvo

OPIS	31.12.2022.			31.12.2021.		
	UKUPNO	ŽIVOTNO	NEŽIVOTNO	UKUPNO	ŽIVOTNO	NEŽIVOTNO
Razgraničene kamate i najamnine	445.155		445.155	426.385		426.385
Razgraničeni troškovi pribave	4.322.611		4.322.611	3.282.912		3.282.912
Ostali unaprijed plaćeni troškovi budućeg perioda	1.705.826		1.705.826	1.143.081		1.143.081
UKUPNO	6.473.592	0	6.473.592	4.852.378	0	4.852.378

Aktivna vremenska razgraničenja su na dan 31.12.2022. godine bilansirana u iznosu od 6.473.592 KM, a odnose se na slijedeće:

Konto	NAZIV	2022	2021
19000	RAZGRANICENE NAJAMNINE	445.154,92	426.385
19200	RAZGRANIC.TROSKOVA PRIBAVE	4.322.611,00	3.282.912
19300	UNAPRIJED PLACENI TROSKOVI	1.437.776,90	1.143.081
19500	AKTIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA	268.048,70	
	Ukupno	6.473.591,52	4.852.378

20. Kapital i rezerve (24)

Kapital i rezerve Grupu

OPIS	2022	2021
1. Upisani kapital	48.139.716	48.139.716
2. Revalorizacija rezerve	7.141.087	7.262.108
3. Rezerve	6.224.735	5.177.112
4. Prenesena (zadržana) dobit ili gubitak	-24.303.796	-24.531.451
5. Dobit ili gubitak tekućeg obračunskog perioda	759.782	1.262.174
UKUPNO KAPITAL I REZERVE	37.961.524	37.309.659

Kapital i rezerve Društvo

Konto	OPIS	31.12.2022.			31.12.2021.		
		UKUPNO	ŽIVOTNO	NEŽIVOTNO	UKUPNO	ŽIVOTNO	NEŽIVOTNO
	1. Upisani kapital	46.346.330	6.000.000	40.346.330	46.346.330	3.000.000	43.346.330
900	Uplaćeni kapital - redovne dionice	46.346.330	6.000.000	40.343.330	46.346.330	3.000.000	43.346.330
901	Uplaćeni kapital - povlaštene dionice						
904	Vlastite dionice						
902,903	2. Premije na emitirane dionice						
	3. Revalorizacije rezerve	6.710.475		6.710.475	6.831.496		6.831.496
921	Zemljišta i građevinskih objekata	5.065.450		5.065.450	5.186.471		5.186.471
922	Finansijska ulaganja	1.645.025		1.645.025	1.645.025		1.645.025
	4. Rezerve	6.224.573	3.658.645	2.565.928	5.176.950	3.566.875	1.610.075
910	Zakonske rezerve	6.224.573	3.658.465	2.565.928	5.176.950	3.566.875	1.610.075
	5. Prenesena dobit ili gubitak	-25.545.838	843.750	-26.389.588	-25.666.860	843.750	-26.510.610
930	Zadržana dobit	1.378.979	843.750	535.229	1.257.957	843.750	414.207
931	Preneseni gubitak (-)	-26.924.817		-26.924.817	-26.924.817		-26.924.817
	6. Dobit ili gubitak tekućeg obračunskog perioda	540.673	8.477	532.197	1.047.623	91.770	955.853
940	Dobit tekućeg obračunskog perioda	540.673	8.477	532.197	1.047.623	91.770	955.853
	UKUPNO KAPITAL I REZERVE	34.276.213	10.510.872	23.765.342	33.735.439	7.502.395	26.233.144

Dionički kapital Sarajevo osiguranja d.d. Sarajevo se sastoji iz 4.346.330 redovnih dionica nominalne vrijednosti 10 KM, od čega je 45,49 % u vlasništvu Federacije BiH, dok 54,51 % predstavlja privatni kapital 1384 dioničara. Skupština Društva je na sjednici održanoj 15.12.2022. donijela Odluku o povećanju dioničkog kapitala emisijom dionica putem zatvorene prodaje. Ovom odlukom povećava se osnovni dionički kapital Društva za iznos do 7.692.310,00 KM. Dionički kapital Društva nakon povećanja iznositi će do 54.038.640,00 KM. Prema ovoj odluci Skupštine upis i uplata dionica će se vršiti u periodu od 20.02.2023. godine do 27.02. 2023 godine.

21. Tehničke rezerve (28)

Tehničke rezerve za Društvo i Grupu

Konto	OPIS	31.12.2022.			31.12.2021.		
		UKUPNO	ŽIVOTNO	NEŽIVOTNO	UKUPNO	ŽIVOTNO	NEŽIVOTNO
9500	Prijenosne premije, bruto iznos	29.774.679	511.185	29.263.494	28.752.508	445.669	28.306.839
960	Matem. rez. život.osiguranja, bruto	13.411.106	13.411.106		13.573.654	13.573.654	
9510,952	Rezerve za nastale prijavljene i nastale neprijavljene štete, bruto iznos	41.714.803	96.704	41.618.099	41.540.421	25.862	41.514.559
9530	Rezerve za povrate premije ovisne i neovisne o rezultatu (bonusi i popusti)	25.000		25.000	25.000		25.000
	UKUPNO TEHNIČKE REZERVE	84.925.588	14.018.995	70.906.593	83.891.583	14.045.185	69.846.398

Tehničke rezerve iskazane u finansijskim izvještajima odnose se na prijenosne premije, matematičku rezervu osiguranja života, rezervu za štete, rezerve za povrate premije ovisne i neovisne o rezultatu (bonusi i popusti) i ostale osiguravateljno tehničke rezerve, a formiraju se sukladno zakonskim propisima.

Društvo formira sljedeće vrste tehničkih rezervi osiguranja:

- rezerve za prijenosne premije,
- matematičku rezervu,
- rezerve šteta i
- ostale tehničke rezerve osiguranja.

Ukupne tehničke rezerve su na datum bilansa iskazane u iznosu od 84.925.588 KM, što je za 1.034.005 KM više u odnosu na isti datum prethodne godine.

Rezerve za prijenosne premije su obračunate po metodi pojedinačnog obračuna za svaki ugovor o osiguranju u

skladu sa Mjerilima za obračun prenosne premije i Pravilnikom o minimalnim standardima za izračun tehničkih rezervi osiguranja.

Iskazane su bruto prijenosne premije na dan 31.12.2022. godine u iznosu od 29.774.679 KM, a odnose se na slijedeće:

Konto	OPIS	31.12.2022	31.12.2021.
95000	BRUTO IZNOS PRENOSNE PREMIJE	30.586.060,93	29.804.444,20
95006	BRUTO IZNOS PRENOSNE PREMIJE - DJECA	504.612,07	439.613,28
95010	UDIO SU-REOSIG U PRIJENOSNOJ PREMIJI (-)	- 3.860.101,96	- 4.432.477,95
95020	UDIO SAOSIG. U PRENOSNOJ. PREMIJI	- 1.315.994,28	- 1.491.548,80

Društvo je obračunalo prenosnu premiju na 31.12.2022. godine korištenjem metode pojedinačnog obračuna za svaki ugovor o osiguranju, u skladu sa Mjerilima za prenosne premije, Pravilnika o minimalnim standardima za izračun tehničkih rezervi osiguranja (Službene novine Federacije BiH, broj 99/17). Prenosna premija je obračunata za sve vrste osiguranja i sve police su uključene u obračun kroz Informacioni sistem Društva.

REKAPITULACIJA PRENOSNIH PREMIJA - NETO									
na dan 31.12.2022. godine									
Redni broj	Podružnica	Osobe	Kasko	Kargo	Imovina	Odgovornost	Finansijsko	Život	Ukupno
01	BIHAĆ	81.509,40	110.286,83	0,00	119.605,58	1.334.576,97	36.565,07	0,00	1.682.543,85
02	BRČKO	36.466,26	15.032,80	0,00	20.235,71	225.078,91	397,58	0,00	297.211,26
03	MOSTAR	144.023,55	129.587,45	925,17	83.349,37	1.118.060,51	13.929,03	0,00	1.489.875,08
04	SARAJEVO	634.001,30	1.435.169,02	95.453,17	990.656,07	5.655.807,77	226.368,08	0,00	9.037.455,41
05	TRAVNIK	126.091,24	60.330,91	0,00	60.996,91	1.588.832,76	21.849,40	0,00	1.858.101,22
06	TUZLA	315.006,09	441.099,67	361,16	309.073,97	3.298.510,21	36.790,04	0,00	4.400.841,14
07	ZENICA	245.303,85	270.683,90	1.846,10	156.416,55	3.889.788,65	44.396,75	0,00	4.608.435,80
08	BANJA LUKA	84.649,94	114.128,97	0,00	51.445,91	1.775.676,27	3.026,97	0,00	2.028.928,06
09	DIREKCIJA	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
10	ŽIVOT	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	511.184,94	511.184,94
UKUPNO:		1.667.051,63	2.576.319,55	98.585,60	1.791.780,07	18.886.332,05	383.322,92	511.184,94	25.914.576,76

Matematička rezerva je obračunata u skladu sa Mjerilima za matematičku rezervu životnih osiguranja i drugih osiguranja na koja se obračunava matematička rezerva, Pravilnika o minimalnim standardima za izračun tehničkih rezervi osiguranja, i manja je u odnosu na 31.12.2021. godine za 162.547,23 KM.

Iskazana je matematička rezerva na dan 31.12.2022. godine u iznosu od 13.573.653,47 KM, kako slijedi:

Konto	OPIS	31.12.2022.	31.12.2021.
96000	BRUTO MATEMATSKA REZERVA OZ	10.020.034,92	10.576.497,73
96006	BRUTO MATEMATSKA REZERVA OZ - DJECA	3.391.071,32	2.997.155,74
960	UKUPNO	13.411.106,24	13.573.653,47

Matematička rezerva je obračunata u skladu sa Mjerilima za matematičku rezervu životnih osiguranja i Pravilnikom o minimalnim standardima za izračun tehničkih rezervi osiguranja („Sl. novine FBiH", broj: 99/17).

Matematička rezerva je izračunavana pojedinačno za svaku policu osiguranja prospektivnom metodom. Društvo za osiguranje čuva sve podatke neophodne za izračunavanje matematičke rezerve. Računarski program za obračunavanje matematičke rezerve kao i dokumentacija izrađena na osnovu tog programa bazira se na izvornim podacima. Suma matematičke rezerve Društva dovoljna je za pokriće svih obaveza na kraju 2022. godine.

Pri izračunavanju matematičke rezerve korištene su odgovarajuće tablice smrtnosti za svaki proizvod. Korištena kamatna stopa za ugovore zaključene do 31.03.2017. godine iznosi 3%, a od tada 2%. U skladu sa kretanjem kamatnih stopa na tržištu, Društvo je u 2017. godini izvršilo korekcije tarifa za proizvode osiguranja života smanjenjem kamatne stope ukalkulisane u premiju i matematičku rezervu za sve tarife na 2%. Matematička rezerva je izračunata kao bruto rezerva uz faktor zilverizacije koji nije veći od 3,5%;

Unutar matematičke rezerve obračunata je i rezerva za dobit koja se pripisuje osiguranicima po ugovorima u kojima je to predviđeno.

Rezerve za nastale prijavljene štete na dan 31.12.2022. su iskazane u iznosu od **14.595.687,71 KM**, a odnose se na slijedeće:

Konto	OPIS	31.12.2022.	31.12.2021.
95100	BRUTO REZERVE ZA NASTALE PRIJAVLJENE STETE	18.122.848,15	19.935.853,13
95110	UDIO REOSIG. U REZERVU (-)	- 3.540.334,34	-3.658.950,68
95111	UDIO SAOSIG. U NASTALIM I PRIJAV. STETAMA	0,00	0,00
95112	UDIO SAOSIG. U NAST. I PRIJ. STET.	- 83.529,89	-158.400,65
95120	BRUTO REZERVE -NAST. PRIJAV.ZIVOT	60.709,20	1.709,00
95126	BRUTO REZERVE -NAST. PRIJAV.ŽIVOT-DJECA	35.994,59	24.153,09
	UKUPNO	14.595.687,71	16.144.364,09

Rezerve za štete koje su nastale i prijavljene do kraja obračunskog razdoblja, a do tog dana nisu obrađene (NOCR), Društvo utvrđuje prema pojedinačnoj procjeni za svaku štetu u skladu sa Mjerilima za rezervu šteta, Pravilnika o minimalnim standardima za izračun tehničkih rezervi osiguranja. Ove rezervacije utvrđuje Služba šteta u Društvu.

Rezerve za nastale neprijavljene štete na dan 31.12.2022. su iskazane u iznosu od **19.826.191,52**, a odnose se na slijedeće:

Konto	OPIS	31.12.2022.	31.12.2021.
95200	BRUTO REZERVE-NASTALE NEPRIJAV STETE	23.578.780,60	21.737.106,60
95210	UDIO REOSIG.U REZEV.STETA (-)	- 3.752.589,08	-2.967.845,34
	UKUPNO	19.826.191,52	18.769.261,26

Obračun rezervacija za nastale neprijavljene štete na dan 31.12.2022. godine urađen na osnovu evidencije šteta iz Informacionog sistema Društva. Ova evidencija sadrži potpune podatke o štetama za posljednjih dvanaest godina, kao i nepotpune podatke za štete nastale ranije. U skladu sa Mjerilima za obračun rezervi Pravilnika o minimalnim standardima za izračun tehničkih rezervi osiguranja, za obračun je korištena osnovna metoda ulančanih ljestvica i Bornhuetter-Ferguson metoda. Za sve tarife u obračun su uključene godine razvoja 2011-2022. pri čemu je posmatran odnos između godine nastanka i godine likvidacije šteta.

U izvještaju ovlaštenog aktuaru dato je mišljenje s rezervom zbog nepoštivanja nekih odredbi Pravilnika o visini i načinu ulaganja sredstava ("Službene novine Federacije BiH", broj 95/19). Međutim, iz izvještaja aktuaru jasno se vidi ne postoje greške u priznavanju i vrednovanju bilo koje bilansne pozicije, pa tako ni u priznavanju i vrednovanju stavki tehničkih rezervi.

Ostale rezerve su na dan 31.12.2022. iskazane u ukupnom iznosu od **25.000,00** a odnose se na slijedeće:

Konto	OPIS	31.12.2022.	31.12.2021.
95300	BRUTO IZNOS REZ. ZA BONUS I POP.	25.000,00	25.000,00
95400	REZERVACIJA - PREVENTIVA	0	0
954	UKUPNO	25.000	25.000,00

22. Obaveze proizašle iz ugovora o osiguranju i ostale obaveze (28.)

22.1 Finansijske obaveze

Finansijske obaveze za Društvo

Konto	OPIS	31.12.2022.			31.12.2021.		
		UKUPNO	ŽIVOTNO	NEŽIVOTNO	UKUPNO	ŽIVOTNO	NEŽIVOTNO
213	Obaveze po zajmovima	362.409		362.409	836.309	0	836.309
210	Obaveze po izdatim vrijed. papirima						
21	Ostale finansijske obaveze						
	UKUPNO FINANSIJSKE OBAVEZE	362.409		362.409	836.309	0	836.309

22.2. Ostale obaveze

Ostale obaveze za Društvo

OPIS	31.12.2022.			31.12.2021.		
	UKUPNO	ŽIVOTNO	NEŽIV-OTNO	UKUPNO	ŽIVOTNO	NEŽIV-OTNO
1. Obaveze proizašle iz neposred. poslova osigur.	65.992	2.181	63.811	0		
2. Obaveze proizašle iz poslova suosig. i reosig.	1.246.547		1.246.547	1.451.953		1.451.953
3. Ostale obaveze iz poslova osiguranja	755.562	5.360	750.202	771.506	4.709	766.797
4. Ostale obaveze	2.131.339	942	2.130.397	2.720.681	10.197	2.710.484
UKUPNO OSTALE OBAVEZE	4.199.440	8.483	4.190.957	4.944.140	14.906	4.929.234

U okviru ostalih obaveza iskazane su obaveze prema dobavljačima koje na dan 31.12.2022 iznose i to:

konto	Naziv	2022	2021
2200	Dobavljači u zemlji	671.193,00	985.245,72
2210	Dobavljači u inozemstvu	0,00	0,00
2220	Dobavljači fizičke osobe	0,00	800,00

U narednoj tabeli prikazani su dobavljači čiji je saldo na dan 31.12.2022 veći od 6.000 KM:

Komitent	IDB	Knjigov. stanje na dan 31.12.2022.
BIHAMK UDRUŽENJE GRAĐANA	4200197350001	114.050,43
KJKP GRAS DOO SARAJEVO	4200055640002	29.767,00
LYNICOM INFORMATION TECHNOLOGIES DOO	4200048600003	27.067,95
PLANJAX PRODUKT	4218864750001	19.188,00
KODEKS DOO	4227430230009	17.623,98
BOSNIA HOTELI I RESTORANI DOO	4200425240009	16.118,40
BIHAMK ASISTENCIJA DOO	4200261540006	14.795,84
SELEX DOO SARAJEVO	4200499870004	14.062,75
DSC DOO	4200144230004	13.143,23
MAXIMA DOO	4201338560001	13.000,00
HOTEL DRINA DOO	4202542460004	12.600,00
EUROCENTAR DOO	4202275750006	12.327,34
KJKP SARAJEVOGAS DOO SARAJEVO	4200158020002	10.480,48
BUSHEL D.O.O. - PODRUŽNICA 5. CAZIN	4263542260101	9.602,54
ADVOKATSKI URED ADVOKAT ZLATAN ALAGIĆ	4319557000004	9.503,32
SVJETLOSTKOMERC DD	4200177160001	9.093,29
TRGOŠPED D.O.O.KAKANJ	4218057690003	8.860,50
Comtrade System Integration d.o.o. Sarajevo	4201204010005	8.686,08
BH TELECOM DD	4200211100021	8.275,22
CENTROTRANS TRANZIT DD	4200007670005	7.819,54
ZE DO KANT.KANT.UPRAVA ZA INSP.POSLOVE	4218335920007	7.547,80
ZUKO E&D DOO	4201923210008	7.400,45
GRAND AUTOMOTIVE DOO	4202184950002	7.211,73
SQUARE d.o.o.	4201848090000	7.051,00
NA PATRIA	4201939990003	7.020,00
FEBA DOO	4202328620002	7.019,00
ZK OFFICE D.O.O.	4227473120002	6.638,78
DOO IBRAHIMOVIĆ PJ TRG.NA MALO	4263160650023	6.480,00
BOSNAPLAST d.o.o. Bosanski Petrovac	4263237620009	6.228,84

23. Vanbilansna evidencija

Na dan 31.12.2022. godine vanbilansna evidencija je iskazana u iznosu od 13.779.333,11 KM. U knjigovodstvu je evidentirano sljedeće:

R.br.	Konto	NAZIV	Saldo 31.12.2022	Saldo 31.12.2021
1	99000	Potraživanja po osnovu vatrogasnog doprinosa	194.586,65	194.586,65
2	990102	Montažna kućica P-15,80	7.784,39	7.784,39
3	990103	Kiosk Zavidovići	11.239,94	11.239,94
4	990104	Kiosk Banovići P-9,00	6.492,52	6.492,52
5	990105	Kiosk Srebrenik P-7,60	8.554,77	8.554,77
6	990106	p.p. Srebrenik P-79,00	15.891,72	15.891,72
7	990107	Garaža Tuzla P-	14.817,96	14.817,96
8	990108	Garaža Tuzla P-	7.455,09	7.455,09
9	990109	Kiosk Brčanska Malta P-	668,47	668,47
10	990110	Posl.prost.P-62,00	105.736,57	105.736,57
11	990111	Posl.prost.ERC P-152,00	162.786,20	162.786,20
12	99100	Prava po osnovu vlasništva u Neumu	0,00	0,00
13	99101	Potraživanja po osnovu prava na poslovnim prostor u Grudama	0,00	112.500,00
14	99400	Aktivna kamata	69.399,89	69.399,89
15	99401	Potraživanja za poreze	668.890,00	668.890,00
16	99420	Potraživanja po regresima	6.978.395,22	6.978.395,22
17	99440	Otpisana premija - Aktiva	390.305,94	390.305,94
18	99450	Otpisani plasmani - Aktiva	1.926.742,93	1.926.742,93
19	99200	Oprema tehničkih stanica (Amortizovana)	397.452,00	397.452,00
20	99201	Nematerijalna imovina (Amortizovana)	2.812.132,85	2.812.132,85
Ukupno:			13.779.333,11	13.891.833,11

24. Transakcije sa povezanim licima

Postoje dvije grupe povezanih lica:

- Povezana lica koja imaju udio u kapitalu Društva
- Povezana lica u čijem kapitalu Društvo ima udjel

Povezana lica koja imaju udio u kapitalu Društva su sljedeća:

RB	Ime (naziv)	%
1.	FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE	45,4938%
2.	BH Master Capital d.o.o.	14,9093%
3.	ZIF „PROF-PLUS“ d.d. Sarajevo	5,0000%
4.	Raiffeisen BANK d.d. Bosna i Hercegovina	4,7152%
5.	ZIF CROBIH FOND d.d. Mostar	4,6876%
6.	MIF d.o.o. Sarajevo	4,2819%
7.	PBS d.d. Sarajevo	3,2097%
8.	ZIF "BONUS" d.d. Sarajevo	2,4475%
9.	ZIF „BIG-Investiciona grupa“ d.d. Sarajevo	2,3279%
10.	ASA OSIGURANJE d.d. Sarajevo	1,6183%

Povezana lica u čijem kapitalu Društvo ima udjel su sljedeća:

NAZIV	Oblik povezanosti	Udio Društva u kapitalu	
		%	KM
OSING d.o.o. Sarajevo	udjel	100	3.680.516
Agencija FOS Sarajevo	Udjel	100	2.000
AKT d.o.o.	Udjel	85,004	1.158.333
Bosna RE d.d. Sarajevo	dionice	12,738	5.293.970
UniCredit bank dd Mostar	dionice		6.497
PBS Banka Sarajevo	dionice		41.539
AVUS d.o.o. Sarajevo	Udjel	40	187.907

Pregled transakcija sa povezanim licima u 2022. godini

Redni broj	Opis transakcije	Povezano lice	Iznos transakcije u KM
DOBAVLJAČI			
1	Tehnički pregled vozila	Osing d.o.o. Sarajevo	4.540,01
2	Usluge procjene šteta	Osing d.o.o. Sarajevo	62.133,38
3	Usluge podzakup poslovnog prostora	Osing d.o.o. Sarajevo	184.361,92
4	Zakup poslovnog prostora	AUTO KUĆA "TRAVNIK" D.O.O.	53.367,52
5	Isplata odštetnih zahtjeva	Osing d.o.o. Sarajevo	7.779,64
6	Isplata odštetnih zahtjeva	Avus Sarajevo	868,10
KUPCI			
1	Premija osiguranja	AUTO KUĆA "TRAVNIK" D.O.O.	736,40
2	Dati avansi - pozajmice	AUTO KUĆA "TRAVNIK" D.O.O.	57.900,00
3	Premija osiguranja	Osing d.o.o. Sarajevo	14.314,00
4	Dati avansi - pozajmice	Osing d.o.o. Sarajevo	818.793,57
5	Zakup	Osing d.o.o. Sarajevo	6.970,56
6	Premija osiguranja	Avus Sarajevo	1.510,50
7	Zakup	Avus Sarajevo	18.960,00
8	Procjena šteta	Avus Sarajevo	34.900,00
9	Dati avansi - pozajmice	Zaposlenici SO	484.308,66

Društvo je angažiralo nezavisno revizorsko društvo koje je izradilo elaborat o transfernim cijenama. Ovaj elaborat sadrži opis svih transakcija između povezanih lica, kao i efekte transfernih cijena za svaku transakciju.

25. Preuzete i potencijalne obaveze

Društvo se pojavljuje kao tuženik u više radnih sporova. U nastavku je dat spisak trenutno aktivnih sudskih radnih sporova kako slijedi:

Red. br.	Tužitelj	Vrijednost spora u KM	Status predmeta
1	Dinko Buzaljko	10.100,00	– U TOKU DRUGOSTEPENI POSTUPAK
2	Dinko Buzaljko	41.100,00	- U TOKU DRUGOSTEPENI POSTUPAK
3	Amira Nuhanović	10.100,00	– U TOKU DRUGOSTEPENI POSTUPAK
4	Aida Džinić	5.100,00	- U TOKU DRUGOSTEPENI POSTUPAK
5	Senad Memić	31.000,00	– U TOKU PRVOSTEPENI POSTUPAK
6	Salkica Ibrahim	4.444,47	– U TOKU DRUGOSTEPENI POSTUPAK
7	Njemčević Rijad	3.500	– U TOKU PRVOSTEPENI POSTUPAK Nagodbom isplaćeno 3.500, ostao samo trošak sudske takse na tuzbu koji cekamo od suda

26. Događaji nakon datuma izvještajnog razdoblja

Skupština Društva je na sjednici održanoj 15.12.2022. donijela Odluku o povećanju dioničkog kapitala emisijom dionica putem zatvorene prodaje. Ovom odlukom povećava se osnovni dionički kapital Društva za iznos do 7.692.310,00 KM.. Dionički kapital Društva nakon povećanja iznosit će do 54.038.640,00 KM

Prema ovoj odluci Skupštine upis i uplata dionica će se vršiti u periodu od 20.02.2023. godine do 27.02. 2023 godine. Do trenutka izrade ovog izvještaja nisu poznate informacije o upisu i uplati dionica.

Sarajevo, 21.2.2023

Arif Kulić
Direktor

Edin Muhović
Izvršni direktor